

PDF Compressor Free Version

သစ်တောကြေးမုံ

၂၀၂၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ

PDF Compressor Free Version မာတိကာ

မျက်နှာပိုး	
✧ မဟာမြိုင်တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်ဘေးမဲ့တော၏ သဘာဝ တောတောင်အလှတရားများ	မျက်နှာပိုး
ခေါင်းကြီး	
✧ သဘာဝဘေးဒဏ်လျော့ပါးရေး သစ်တော၊ သစ်ပင် များထိန်းသိမ်းပေး	၁
သတင်းများကဏ္ဍ	
✧ သစ်တောသတင်းများ၊ တရားမဝင်သစ်နှင့် သစ်တော ထွက်ပစ္စည်းများဖမ်းဆီးရမိခြင်းသတင်းများ	၂-၆
သစ်တောလုပ်ငန်းကဏ္ဍ	
✧ ပေါက်ပင်ဘာကြောင့်ကိုင်းရတယ် - အုန်းလွင်လေး	၂၉-၃၂
✧ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောအကြောင်း သိကောင်းစရာ - CF	၃၅-၃၇
✧ ထာဝစဉ်တည်တံ့သော သစ်တောလုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အရေးပါသော ဝေါဟာရ (၁၆)မျိုး ဒေါ်ဖြူရတနာ (တောအုပ်ကြီး)၊ ဒေါက်တာ အိအိဆွေလှိုင် (လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး)	၄၇-၄၉
အခြားသောသိပ္ပံပညာဆိုင်ရာဆက်စပ်ကဏ္ဍ	
✧ မြန်မာ့ဝါးကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများအဖွဲ့နှင့် ပစ္စည်းရေးကွက် ... - ဦးစိန်သက်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး(ငြိမ်း)	၁၀-၁၂
✧ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး စံနမူနာကောင်းများ - ဒေါက်တာ သောင်းနိုင်ဦး	၁၅-၁၈
✧ အမျိုးသားမြေဥပဒေရေးဆွဲခြင်း - ဇော်မင်းထွဋ် (စီမံကိန်း)	၄၃-၄၄
✧ ဆေးဖက်ဝင်ထောလပတ်ပင်၏ ပြင်ပရုပ်သွင် ... - ဒေါ်အေးငြိမ်းချမ်း (သုတေသနလက်ထောက်-၃)	၃၃-၃၄ ၃၇
✧ ဆင်အကြောင်း သိကောင်းစရာ - သိန်းသန်းထွန်း (သစ်တော)	၂၇-၂၈
ဘဝတစ်ကျကဏ္ဍ	
✧ သစ်တောတက္ကသိုလ် - အောင်ခင် (သစ်တော)	၁၃-၁၄၊ ၁၈
✧ သစ်တောစိုက်ခင်းသမားတစ်ယောက်ရဲ့ဘဝ အစိတ်အပိုင်းများ(၁၃) - အောင်ကျော်စိုး (ဂ၃)	၁၉-၂၁
✧ ဇီဝဗေဒတို့ဌာနီ တနင်္သာရီ - တင်ဝင်း	၂၂-၂၆

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးကဏ္ဍ	
✧ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု - ဝင်းချစ် (အမျိုးသားစာပေဆုရ)	၇-၉၊ ၁၂
✧ မွန်ထရီရယ်နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ရည်မှန်းချက် - ဒေါက်တာ ဆန်းဝင်းနှင့် အိုဂန်းဌာနွဲ့၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာဌာန	၄၅-၄၆၊ ၄၉
ကဗျာ / ကဏ္ဍကဏ္ဍ	
✧ သစ်တောများကို ထိန်းသိမ်းစို့ (ကဗျာ) - မိုးညှင်းမြေ	၄၂
အင်္ဂလိပ်ကဏ္ဍ	
✧ An Old Forest Looks Back.(29)- U Sein Thet	၃၈-၄၁
✧ Some Miscellaneous Notes of Myint Swe - Myint Swe (1975)	၄၁
နောက်ကျောပိုး	
✧ ပန်းရည်စုပ်ကျောနီငှက် - ဦးဟုတ်လင်း	၄၂

နောက်ကျောပိုး

စာတည်းမှူးချုပ်နှင့် ထုတ်ဝေသူ

ဦးစိုးမြင့်သိန်း
 ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဌာန
 ရုံးအမှတ်(၃၉)၊ သစ်တောဦးစီးဌာန၊
 သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန
 နေပြည်တော်
 ထုတ်ဝေခွင့်အမှတ် - (မြ-၀၀၄၀၀)

စာတည်း
 ဦးခိုင်ညွန့်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး

စာတည်းအဖွဲ့ဝင်များ

ဦးအုန်းလွင်-၃	လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး
ဒေါ်မေဇင်မြင့်	ဦးစီးအရာရှိ (English Editor)
ဦးချမ်းမြေ့အောင်(၁)	ဦးစီးအရာရှိ

ပုံနှိပ်သူ
 ဦးရဲလွင်ဌေး(မြ-၀၁၁၅၅)
 ပေါ်ဖြူလာမိသားစုပုံနှိပ်တိုက်
 (ပ-၁၈၃)၊ ပွဲရုံတန်း၊ မြို့မဈေး၊ ဧမူသီရိမြို့နယ်၊
 နေပြည်တော်

ဆက်သွယ်ရန် - ၀၆၇-၃၄၀၅၃၃၄
 fdextension39@gmail.com

သဘာဝဘေးဒဏ်လျော့ပါးရေး PDF Compressor Free Version သစ်တော၊ သစ်ပင်များ ထိန်းသိမ်းပေး

မျက်မှောက်ကာလများတွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု၏ နောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်ဖြစ်သည့် ရေကြီးရေလျှံခြင်း၊ အချိန်အခါ မဟုတ်မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းခြင်းနှင့် မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူအအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မြစ်ကမ်းပါးပြိုကျခြင်း၊ တောင်များပြိုကျခြင်းစသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးတို့ကို ကမ္ဘာပေါ်ရှိနိုင်ငံအများစု ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရလျက်ရှိပါသည်။ ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရေကြီးရေလျှံမှု၊ မြေပြိုမှုနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုကြောင့် နေပြည်တော်အပါအဝင် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အချို့ ဒေသခံပြည်သူများ၏ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုများ ပြားလှသည်။

အဆိုပါ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရာတွင် သစ်တောများ၏အခန်းကဏ္ဍသည် အလွန်အရေးပါလျက်ရှိပြီး အဆိုပါသဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ လျော့ပါးသက်သာရန် အကောင်းဆုံးအဖြေသည် သစ်တောသစ်ပင်များကို ထိန်းသိမ်းခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ရွက်အုပ်ကြီးမားသည့် ရှင်သန်ပြီး သစ်ပင်များကို စိုက်ပျိုးထိန်းသိမ်းထားခြင်းဖြင့် မြေပြိုမှု၊ မြေဆီလွှာတိုက်စားမှုများကို ကာကွယ်ပေးနိုင်သည်သာမက ရွာချလိုက်သည့် မိုးရေစီးဆင်းမှုကို လျော့ကျစေကာ မြေအောက်ရေစိမ့်ဝင်မှုကို အားကောင်းစေနိုင်သဖြင့် ရေကြီးရေလျှံမှုနှင့် မြေဆီလွှာတိုက်စားမှုများကို လျော့နည်းစေနိုင်ပါသည်။ ဆက်စပ်ဆိုလိုချင်အရွယ်ရောက်ပြီးသစ်ပင်များ စုဝေးပေါက်ရောက်နေသည့် သစ်တောဖွဲ့လွှမ်းမြေများသည် နှစ်စဉ် ရေဂါလန်များစွာ စုပ်ယူထိန်းသိမ်းထားနိုင်ပြီး ရေကြီးရေလျှံမှု၊ မြေပြိုမှုအန္တရာယ်များကို လျော့ပါးသက်သာစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့ ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာ၊ ဒေသအလိုက် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ လျော့ပါးသက်သာစေရေးအတွက် သစ်ပင်၊ သစ်တောများ ခုတ်ထွင်ခြင်းမပြုဘဲ ထိန်းသိမ်းနိုင်ရေးသည် အဓိက အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေသည်မှာ မျက်မြင်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာ့သစ်တောမူဝါဒ၏ ပဓာနကျသော အချက်(၆)ချက်တွင် ရေ၊ မြေ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်၊ ဇီဝမျိုးစုံနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ကာကွယ်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်နှင့်အညီ သစ်တောဦးစီးဌာနမှ သစ်တောသစ်ပင်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်များ မပျက်စီး၊ မပြုန်းတီးစေရေးအတွက် ဥပဒေနှင့်အညီ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်လျက်ရှိသကဲ့သို့ မိမိဒေသအလိုက် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည့် သစ်တောသစ်ပင်များ၊ သစ်တောစိုက်ခင်းများ မပျက်စီး၊ မပြုန်းတီးအောင် သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းကူညီစောင့်ရှောက်ရန်မှာ အထူးအရေးကြီးလှပါသည်။

ထို့ကြောင့် “သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ လျော့ပါးရေး သစ်တောသစ်ပင်များထိန်းသိမ်းပေး” ဆိုသည့် ဆောင်ပုဒ်ကဲ့သို့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ လျော့ပါးသက်သာစေဖို့ သစ်တောသစ်ပင်များကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့်ထိန်းသိမ်းရန်မှာ အမျိုးသားရေးတာဝန်တစ်ရပ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ သစ်တောသစ်ပင်များ၏ အရိပ်အာဝါသသည် အေးမြသကဲ့သို့ ရေထူး

မြေထူးနှင့် လေထုတို့ကို မဖောက်မပြန် ဟန်ချက်ညီအောင် ထိန်းသိမ်းပေးနိုင်စေရုံသာမက သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကို လျော့ပါးသက်သာစေသည့် အဖြေတစ်ခုဖြစ်သောကြောင့် နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများအနေဖြင့် သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် လက်တွဲ၍ သစ်ပင်သစ်တောများထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သစ်ပင်များ ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်း၊ သစ်တောစိုက်ခင်းများတည်ထောင်ခြင်းစသည့်လုပ်ငန်းများတွင် မိမိတို့ ကိုယ်စွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်းရှိသမျှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါစို့လို့ နှိုးဆော်တိုက်တွန်းရေးသားလိုက်ရပါသည်။

- သစ်တောမူဝါဒ (၆)ချက်**
- (၁) ကာကွယ်ခြင်း
ရေ၊ မြေ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်၊ ဇီဝမျိုးစုံနှင့် သဘာဝဝန်းကျင်ကို ကာကွယ်ရမည်။
 - (၂) ထာဝစဉ်တည်တံ့စေခြင်း
လက်ရှိပြည်သူလူထုနှင့် နောင်လာနောက်သားများပါ သစ်တောများမှရရှိနိုင်သည့် တိုက်ရိုက်နှင့်သွယ်ဝိုက်သော အကျိုးများကို စဉ်ဆက်မပြတ် ခံစားနိုင်ကြစေရန် သစ်တောသယံဇာတအရင်းအမြစ်များကို ထာဝစဉ် တည်တံ့နေစေရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းရမည်။
 - (၃) အခြေခံစားဝတ်နေရေးလိုအပ်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း
ပြည်သူလူထု၏ လောင်စာ၊ နေအိမ်အဆောက်အအုံ၊ အစားအစာနှင့် အပန်းဖြေခန်းများအစရှိသည့် အခြေခံစားဝတ်နေရေး လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရမည်။
 - (၄) စွမ်းဆောင်ရည်တိုးတက်မြှင့်တင်ရေးခြင်း
သစ်တောသယံဇာတများမှ ရရှိနိုင်သည့် စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်တို့အား လူမှုရေးနှင့် သဘာဝဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာတို့ကို မထိခိုက်စေဘဲ အပြည့်အဝအသုံးချနိုင်ရန် စီမံရမည်။
 - (၅) ပြည်သူတို့က ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေခြင်း
သစ်တောများပြုစုထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောသယံဇာတများအသုံးချရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတို့တွင် ပြည်သူတို့က ပူးပေါင်းပါဝင်လာကြစေရန် ဆောင်ရွက်သွားရမည်။
 - (၆) ပြည်သူအတွင်း နီးကြားထကြွသည့် အသိရင်သန်နေစေခြင်း
နိုင်ငံတော်၏ လူမှုစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဖော်ဆောင်ရာတွင် သစ်တောများ၏ အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်နေကြောင်းကို ပြည်သူတို့အတွင်း နီးကြားသည့် အသိရင်သန်နေစေရန် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်သွားရမည်။

သတင်းများကဏ္ဍ

PDF Compressor Free Version

နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ နေပြည်တော် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ တတိယအကြိမ် မိုးရာသီသစ်ပင်စိုက်ပျိုးပွဲသို့ တက်ရောက်၍ ကုံကော်ပျိုးပင်ဒား ဦးဆောင်စိုက်ပျိုးပေး

ပြည်ထောင်စုနယ်မြေနေပြည်တော် ၂၀၂၄ ခုနှစ် တတိယအကြိမ် မိုးရာသီသစ်ပင် စိုက်ပျိုးပွဲအခမ်းအနားကို ၇-၉-၂၀၂၄ ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် ပြည်ထောင်စုနယ် မြေနေပြည်တော် လယ်ဝေးမြို့နယ် ရန်အောင်မြင်ကြိုးပိုင်း အကွက်အမှတ်(၁၆)၌ ကျင်းပရာ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေး ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင်တက်ရောက်၍ ကုံကော်ပျိုးပင်ကို ဦးဆောင် စိုက်ပျိုးပေးခဲ့ပြီး တက်ရောက်လာကြသူများက ပျိုးပင်များအား တပျော်တပါး စိုက်ပျိုးနေမှုကို လှည့်လည်ကြည့်ရှု အားပေးခဲ့ပါ သည်။

အခမ်းအနားသို့ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး စိုးဝင်းနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဆင့်မြင့်

တပ်မတော်အရာရှိကြီးများ၊ ဒုတိယဝန်ကြီးများ၊ ဝန်ကြီးဌာနများမှ ဌာနဆိုင်ရာ အရာထမ်း၊ အမှုထမ်းများနှင့် တာဝန်ရှိသူများ၊ နေပြည်တော်ကောင်စီနယ်မြေအတွင်းရှိ အခြေခံပညာကျောင်း များနှင့် တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်များမှ ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ တက်ရောက်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရ ပါသည်။

ထို့နောက် နိုင်ငံတော်စီမံ အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်သည် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ တတိယအကြိမ် မိုးရာသီသစ်ပင်စိုက်ပျိုးပွဲ အခမ်းအနားတွင် ပျိုးပင်များ စိုက်ပျိုး နေမှုအား လှည့်လည်ကြည့်ရှုအားပေးခဲ့ပါသည်။

အမျိုးသားမြေ ဥပဒေရေးဆွဲပြုစုရေးနှင့် မြေစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာဥပဒေများ သဟဇာတဖြစ်ရေးလုပ်ငန်းကော်မတီ၏ ဆဋ္ဌမအကြိမ် အစည်းအဝေးကျင်းပ

အမျိုးသားမြေ ဥပဒေရေးဆွဲပြုစုရေးနှင့် မြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာဥပဒေများ သဟဇာတဖြစ်ရေး လုပ်ငန်း ကော်မတီ၏ ဆဋ္ဌမအကြိမ်အစည်းအဝေးကို(၅-၉-၂၀၂၄) နေ့နံနက်ပိုင်းတွင် နေပြည်တော်ရှိ သစ်တောဦးစီးဌာန၊ အင်ကြင်းခန်းမ၌ကျင်းပရာ လုပ်ငန်းကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ-၂ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးခင်မောင်ရီနှင့် ကော်မတီအဖွဲ့ ဝင်များ၊ အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်း အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌများ၊ ဥပဒေရေးဆွဲရေးအဖွဲ့ငယ်၊ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်များနှင့် တာဝန်ရှိသူများ တက်ရောက်ကြပါသည်။

ဦးစွာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးခင်မောင်ရီက အမှာစကားပြောကြားပြီး အမျိုးသားမြေ ဥပဒေမူကြမ်း၏ အခန်း (၉) မှ (၁၆) အထိ ကနဦးရေးသားထားမှုနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ၏ အကြံပြုချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ ကော်မတီအတွင်း

ရေးမှူးက ရှင်းလင်းတင်ပြပြီး ပဏာမ မူကြမ်းအဖြစ် အတည်ပြုနိုင်ရေးအတွက် တက်ရောက်လာကြသူများက ကဏ္ဍ အလိုက် အသေးစိတ်ပိုင်းဝန်းဆွေးနွေးကြသည်။

PDF Compressor Free Version

အမျိုးသားမြေဥပဒေရေးဆွဲရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဥပဒေမူကြမ်း၏ အခန်း (၁) မှ (၈) အထိကို ပြီးခဲ့သည့် အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး ပဏာမ မူကြမ်းအဖြစ် အတည်ပြုထားပြီးဖြစ်ကြောင်းသိရပါသည်။

အမျိုးသားအဆင့် ဘူမိဥယျာဉ်ဆိုင်ရာ ကော်မတီ (၁/ ၂၀၂၄) အစည်းအဝေးတွင် သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးမင်းသူ အဖွဲ့အမှတ်စဉ်က ပြောကြားသည့်သတင်း

အမျိုးသားအဆင့် ဘူမိဥယျာဉ်ဆိုင်ရာကော်မတီ (၁/ ၂၀၂၄) အစည်းအဝေးကို ၁၀-၉-၂၀၂၄ ရက်နေ့၊ နံနက် (၀၉:၃၀) နာရီတွင် သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ရုံး၊ အင်ကြင်းခန်းမတွင် ကျင်းပပြုလုပ်ရာ အစည်းအဝေးသို့ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးမင်းသူ အဖွဲ့ အမှတ်စဉ်က ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ဒုတိယဝန်ကြီးက ပြောကြားရာတွင် ကမ္ဘာ့ဘူမိဥယျာဉ်အဖြစ် သတ်မှတ်ခံရပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ သယံဇာတကြွယ်ဝမှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များကို ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများက ပိုမိုသိရှိလာပြီး ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ် ယဉ်ကျေးမှုသမိုင်း၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ သဘာဝအလှတရားများ တစုတစည်းတည်းကို ဘူမိဥယျာဉ်တွင် တွေ့ရှိရမည်ဖြစ်ပါကြောင်းနှင့် ကမ္ဘာ့အဆင့်ဘူမိဥယျာဉ်သတ်မှတ်နိုင်ရန် စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော ဌာနအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပညာရပ်နှင့် သုတေသနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများအားလုံး ပိုင်းဝန်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားရန် ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ဆက်လက်၍ အမျိုးသားကော်မတီအဆင့် ဘူမိဥယျာဉ်ဆိုင်ရာ အတွင်းရေးမှူး၊ သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး-၁ သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး-၂ ဘူမိဗေဒနှင့် ဓာတ်သတ္တုရှာဖွေရေးဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တို့မှ သက်ဆိုင်ရာများကို ရှင်းလင်းတင်ပြမှုအပေါ် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်လာသူများက အကြံပြုဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများအား ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

GPS ကိုင်တွယ်အသုံးပြုခြင်း၊ Global Mapper QGIS နှင့် ArcGIS software များ အသုံးပြု၍ မြေပုံထုတ်လုပ်ခြင်း သင်တန်း ပွင့်ပွဲအခမ်းအနားကျင်းပ

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ(၉)ရက်၊ တနင်္လာနေ့၊ နံနက် (၀၈:၃၀) နာရီတွင် သစ်တောဦးစီးဌာန၊ သစ်တောသုတေသန၊ ရေဆင်းရှိ စုဝေးခန်းမ၌ သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် ကိုရီးယားသစ်တောဌာန (KFS) တို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် FD-KFS REDD+ စီမံကိန်း၏ “GPS ကိုင်တွယ် အသုံးပြုခြင်း၊ Global Mapper QGIS နှင့် ArcGIS software များအသုံးပြု၍ မြေပုံထုတ်လုပ်ခြင်း သင်တန်း” ဖွင့်ပွဲ အခမ်းအနားကျင်းပပြုလုပ်ရာ သစ်တောဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ဒေါက်တာသောင်းနိုင်ဦး တက်ရောက်အဖွဲ့အမှတ်စဉ်က ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

RS/GIS နည်းပညာသည် သစ်တောများ၏ နှစ်စဉ်ပြောင်းလဲမှုအခြေအနေ၊ ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်များကို မြေပုံများဖြင့် အချိန်တိုတွင်း ဖော်ထုတ်တင်ပြနိုင်ပြီး သစ်တောဦးစီးဌာနသည် ယခင်ကပင် RS/GIS နည်းပညာဖြင့် သစ်တော စီမံအုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုလုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုခဲ့သည်။ ယခု သင်တန်းအား RS/GIS အဆင့်မြင့်နည်းပညာအား လူငယ်မျိုးဆက်သစ်များ ကျွမ်းကျင်စွာအသုံးပြုလာစေရန်နှင့် သက်ဆိုင်ရာဌာနများတွင် မြို့နယ်အဆင့်ထိ အရည်အသွေးရှိသည့် မြေပုံများ ကိုယ်တိုင်ပြင်ဆင်ထုတ်လုပ်တတ်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် တောအုပ်ကြီးအဆင့် သင်တန်းသား (၂၀) ဦးအား (၉-၉-၂၀၂၄) ရက်မှ (၂၀-၉-၂၀၂၄) ရက်အထိ သစ်တောသုတေသနဌာန၊ ရေဆင်းတွင်

သင်တန်းပို့ချခဲ့ပါသည်။

သင်တန်းဖွင့်ပွဲသို့ သစ်တောဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ သစ်တောသုတေသနဌာနမှ အရာထမ်းများ၊ သုတေသီများ၊ သင်တန်းဆရာများနှင့် သင်တန်းသားများ တက်ရောက်ခဲ့ကြောင်း သတင်းရရှိပါသည်။

မှတ်တမ်းတင် ဂုဏ်ပြုခြင်း

သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ရုံး၊ စီမံကိန်းနှင့်စာရင်းအင်းဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဦးကျော်မင်းသိန်းသည် ၁၉၈၄ ခုနှစ်လည်းကောင်း၊ တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဦးစိုးမြင့်သိန်းသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံတက္ကသိုလ်မှ သိပ္ပံ(သစ်တော)ဘွဲ့ကို အသီးသီးရရှိခဲ့ပါသည်။

ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဦးကျော်မင်းသိန်းသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်မှ စတင်၍ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ကလေးမြို့နယ်၊ စိုက်ခင်းဒေသခွဲ ၃-၆-၄ သိမ်ဇရပ်တွင် စိုက်ကွက်လက်ထောက်ရာထူးဖြင့် စတင်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် တောအုပ်ကြီးရာထူးမှ သက်ပြည့်အငြိမ်းစားယူသည့် (၁၁.၁.၂၀၂၄) ရက်နေ့အထိ လုပ်သက် (၄၀) နှစ်ကျော် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။

၁-၈ သိမ်ဇရပ်တွင် စိုက်ကွက် လက်ထောက်ရာထူးဖြင့် စတင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် တောအုပ်ကြီးရာထူးမှ သက်ပြည့် အငြိမ်းစားယူသည့် (၂၀.၁.၂၀၂၄) ရက်နေ့အထိ လုပ်သက် (၃၉) နှစ်ကျော် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။

ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဦးစိုးမြင့်သိန်းသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်မှ စတင်၍ မွန်ပြည်နယ်၊ ကျိုက်ထိုမြို့နယ်၊ စိုက်ခင်းဒေသခွဲ

သို့ဖြစ်ပါ၍ သစ်တောဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဦးကျော်မင်းသိန်းနှင့် ဦးစိုးမြင့်သိန်း (သစ်တောကြေးမုံ၏ စာတည်းမှူးချုပ်)တို့သည် အလုပ်စတင် ဝင်ရောက်သည့်အချိန်မှ စတင်၍ သက်ပြည့်အငြိမ်းစားယူသည့်အချိန်အထိ နိုင်ငံ့တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာဖြင့် စွမ်းစွမ်းတမ်းတမ်းဆောင်ခဲ့သူများဖြစ်သဖြင့် သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် သစ်တောဝန်ထမ်းများမှ ဝမ်းမြောက်စွာ မှတ်တမ်းတင်ဂုဏ်ပြုအပ်ပါသည်။

မံ့လွယ်ကြိုးပြင်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ဝန်ကြီးဌာန

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနသည် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ ကသာခရိုင်၊ ကသာမြို့နယ်အတွင်းကျရောက်နေသည့် ဇေယျာအကျယ်အဝန်း (၁၄၅၃၄)ဧက

ရိုသောနယ်မြေကို “မံလွဲယံကြိုးပြင်ကာကွယ်တော” အဖြစ် အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၇၉/၂၀၂၄) အရ ၁၃၈၆ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆန်း ၄ ရက် (၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၆ ရက်) မှစ၍ သတ်မှတ်ကြောင်း ကြေညာလိုက်သည်။

သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနသည် မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်း၊ အိုင် စသည့် ရေအရင်းအမြစ်နှင့် ရေဝေရေလဲဒေသများထိန်းသိမ်းရန်၊ ဂေဟစနစ်တည်ငြိမ်မှုရှိစေရန်၊ ဒေသခံပြည်သူများ၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်ဖြစ်သော သစ်၊ ထင်း၊ ဝါး စသည့်

သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်နှင့် ရာသီဥတုသာယာမှုတစေပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများကို အထောက်အကူပြုစေရန် ရည်ရွယ်၍ ကြိုးပိုင်း/ကြိုးပြင် ကာကွယ်တောများကို ဖွဲ့စည်းသတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

နန်းစိကြီးပြင်ကာကွယ်တော ဖွဲ့စည်းသတ်မှတ်

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနသည် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ ဟုမ္မလင်းခရိုင်၊ ဟုမ္မလင်းမြို့နယ် အတွင်းကျရောက်နေသည့် ဧရိယာအကျယ်အဝန်း (၁၄၀၀၀) ဧက ရိုသော နယ်မြေကို “နန်းစိကြီးပြင်ကာကွယ်တော” အဖြစ် အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၈၀/၂၀၂၄)အရ ၁၃၈၆ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆန်း ၄ ရက် (၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၆ ရက်) မှစ၍ သတ်မှတ်ကြောင်း ကြေညာလိုက်သည်။

သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနသည် မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်း၊ အိုင်စသည့် ရေအရင်းအမြစ်နှင့် ရေဝေရေလဲဒေသများထိန်းသိမ်းရန်၊ ဂေဟစနစ်တည်ငြိမ်မှုရှိစေရန်၊ ဒေသခံပြည်သူများ၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်ဖြစ်သော သစ်၊ ထင်း၊ ဝါး စသည့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်နှင့် ရာသီဥတုသာယာမှုတစေပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများကို အထောက်အကူပြုစေရန်ရည်ရွယ်၍ ကြိုးပိုင်း/ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများကို ဖွဲ့စည်းသတ်မှတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရွှေဆံတော်ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော ဖွဲ့စည်းသတ်မှတ်

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနသည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မိတ္ထီလာခရိုင်၊ ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်အတွင်းကျရောက်နေသည့် ဧရိယာအကျယ်အဝန်း(၄၁၀)ဧက ရိုသောနယ်မြေကို “ရွှေဆံတော်ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော” အဖြစ် အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၈၁/၂၀၂၄) အရ ၁၃၈၆

ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆန်း ၄ ရက် (၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၆ ရက်)မှစ၍ သတ်မှတ်ကြောင်းကြေညာလိုက်သည်။

သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနသည် အပူပိုင်းဒေသ၏ သဘာဝတောကျန်များအား ထိန်းသိမ်းခြင်းကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသအား အပူချိန်လျော့နည်းကျဆင်းပြီး ပူပြင်းခြောက်သွေ့မှုကာကွယ်ရန်၊ ရာသီဥတုသာယာမှုတစေပြီး စိမ်းလန်းစိုပြည်သာယာလှပစေရန်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်ပျက်

စီးမှု လျော့နည်းသက်သာစေရန်၊ မြေဆီလွှာတိုက်စားမှုများ တားဆီးကာကွယ်ရန်နှင့် အပူပိုင်းသစ်တောများ ထိန်းသိမ်းရန်ရည်ရွယ်၍ ကြိုးပိုင်း/ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများအဖြစ် ဖွဲ့စည်းသတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ရွှေ့တင်တောင်ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော အပိုင်း(၁)နှင့် အပိုင်း (၂) ဖွဲ့စည်းသတ်မှတ်

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနသည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မိတ္ထီလာခရိုင်၊ သာစည်မြို့နယ်အတွင်း ကျရောက်နေသည့် ဧရိယာအကျယ်အဝန်း (၃၃၀) ဧကရှိသောနယ်မြေကို “ရွှေ့တင်တောင်ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောအပိုင်း (၁)”နှင့် ဧရိယာအကျယ်အဝန်း (၃၀) ဧကရှိသောနယ်မြေကို “ရွှေ့တင်တောင်ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောအပိုင်း(၂)” အဖြစ် အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၈၂/၂၀၂၄) အရ ၁၃၈၆ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆန်း (၄) ရက် (၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၉ရက်)မှစ၍ သတ်မှတ်ကြောင်းကြေညာလိုက်သည်။

သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနသည် အပူပိုင်းဒေသ၏ သဘာဝတောကျန်များအား ထိန်းသိမ်းခြင်းကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသအား အပူချိန်လျော့နည်းကျဆင်းပြီး ပူပြင်းခြောက်သွေ့မှုမှကာကွယ်ရန်၊ ရာသီဥတုသာယာမှုတစ်စတစ်စ ဖိမ်းလန်းစိုပြည်သာယာလှပစေရန်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်ပျက်စီးမှု လျော့နည်းသက်သာစေရန်၊ မြေဆီလွှာတိုက်စားမှုများတားဆီးကာကွယ်ရန်နှင့် အပူပိုင်းသစ်တောများထိန်းသိမ်းရန်ရည်ရွယ်၍ ကြိုးပိုင်း/ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများအဖြစ် ဖွဲ့စည်းသတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

နေပြည်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ်များမှ ဖမ်းဆီးရမိခြင်း

သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သစ်တောဦးစီးဌာနသည် တရားမဝင်သစ်နှင့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ဖမ်းဆီးရေးအား ပြည်သူပူးပေါင်းပါဝင်မှုဖြင့် လူထုအခြေပြုစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုသတင်းပို့စနစ် (Community Monitoring and Reporting System- CMRS) အပါအဝင်နည်းလမ်းမျိုးစုံဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ (၉-၉-၂၀၂၄) ရက်မှ (၁၅-၉-၂၀၂၄) ရက်နေ့အထိ နေပြည်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ် သစ်တောဦးစီးဌာနများမှ ပေးပို့လာသောစာရင်းများအရ တရားမဝင် ကျွန်း(၁၀.၀၉၇၀)တန်း၊ သစ်မာ (၁.၂၀၃၀)တန်း၊ အခြား(၁၀.၇၈၄၀)တန်း၊ စုစုပေါင်း (၂၂.၀၈၄၀)တန်း၊ ယာဉ်/ယန္တရား(၇)စီး၊ တရားခံ(၃)ဦး ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ကြောင်း၊ ဖမ်းဆီးရမိမှုများအနက် အများဆုံးဖမ်းဆီးရမိမှုမှာ ၁၁-၉-၂၀၂၄ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ ရန်ကုန်အနောက်ပိုင်းခရိုင်၊ သန်လျင်မြို့နယ် အုပ်ချုပ်မှုအောက်ရှိ ကျောက်တန်းမြို့နယ်၊ ချောင်းဝကျေးရွာအနီး ရန်ကုန်မြစ်ဝအတွင်းမှ တရားမဝင် တောင်သရက်ခွဲသား (၁၆၈၇)ချောင်း၊ (၉.၀၆၄၀)တန်း၊ စက်လှေ (၁)စီးနှင့် တရားခံ(၃)ဦး တို့အား ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု လျှော့ချရေးကို အထောက်အကူပြုလျက်ရှိသော အဝမ်းမီးဖို

PDF Compressor Free Version

(အမျိုးသားစာပေဆုရ)

ဝင်းချစ်

အဝမ်းမီးဖိုက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု လျှော့ချရေးတို့တွင် အထောက်အကူပြုလျက်ရှိသည့်အကြောင်းကို မဖော်ပြမီ အဝမ်းမီးဖို စတင်မွေးဖွားလာပုံ၊ ပြည်သူလူထုအတွင်း ကျယ်ပြန့်စွာ အသုံးပြုခဲ့ကြပုံများကို ဦးစွာဖော်ပြလိုပါသည်။ သစ်တောသုတေသနဌာန၌ အဝမ်းကို ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် စတင်စမ်းသပ်ထုတ်လုပ်ခဲ့ခြင်း တစ်နည်းအားဖြင့် အဝမ်းကို မွေးဖွားခဲ့ခြင်းသည် ယခု (၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ)ဆိုလျှင် နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်ရှိပြီဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော် ဆိုသည်မှာ မျိုးဆက်သစ်တစ်ခု ကောင်းစွာလူလားမြောက် သည့် ကာလဖြစ်သည်။

FRI တွင် အဝမ်းနှင့်တစ်ချိန်တည်း မွေးဖွားခဲ့သောခြံပေါက်-ကလေးများပင်လျှင် လူကြီးများဖြစ်ကာ အလုပ်အကိုင်များ၊ သားသမီးများနှင့် ဖြစ်နေကြပြီဖြစ်ပါသည်။ အဝမ်းသည် FRI ၏ အအောင်မြင်ဆုံး သုတေသနလုပ်ငန်းများတွင် ထိပ်တန်း၌ရှိနေရုံသာမက သစ်တောဦးစီးဌာနကြီး၏ အောင်မြင်မှုတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် စာရေးသူတို့ လူကြီးများအနေဖြင့် ပြည့်စုံမှန်ကန်သည့် သမိုင်းများကို မျိုးဆက်သစ်များအား လက်ဆင့်ကမ်းပေးရန် တာဝန်ရှိသည့်အတွက် အဝမ်း၏ဇာတ်ကြောင်းကို ဖော်ပြလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အဝမ်းစတင်မွေးဖွားခြင်း

သစ်တောဦးစီးဌာန၊ သစ်တောသုတေသနဌာန၌ စွမ်းအားမြှင့် အိမ်သုံးမီးဖိုအမျိုးမျိုး(Improved Cookstove or Efficient Cookstove) ကို ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် စတင် စမ်းသပ်ခဲ့သည်။ နောင်တွင် အဝမ်းမီးဖိုဟု နာမည်ကျော်မည့် လောင်စာကုန်ကျမှု သက်သာသည့် ထင်းမီးဖိုကို ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် စတင်စမ်းသပ်ခဲ့သည်။ “အာရှဒေသဆိုင်ရာ ထင်းလောင်စာစွမ်းအင် ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်” (Regional Wood Energy Development Program in Asia-RWEDP)က “ကင်းတား ရေဝေရေလဲစီမံကိန်း”မှ တစ်ဆင့် FRI သို့ပေးပို့ခဲ့သည့် ထင်းမီးဖိုနှင့် မီးသွေးမီးဖိုပုံစံ အမျိုးမျိုးအနက် ထုတ်လုပ်ရလွယ်ကူပြီး မြန်မာကျေးလက်

မီးဖို ပုံကြမ်းပြုလုပ်နေပုံ

မီးဖိုပုံကြမ်းများ

ထင်းထိုးပေါက် ဖောက်နေပုံ

လေဝင်ပေါက် ဖောက်နေပုံ

အိမ်ထောင်စုများနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်မည့် ထင်းမီးဖို တစ်မျိုးကို အခြေခံကာ စမ်းသပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပထမ အဆင့်အနေဖြင့် မီးဖိုအလုံးပေါင်း ၁၆၀ ကို စမ်းသပ် ထုတ်လုပ်ခဲ့ပြီး ကင်းတားစီမံကိန်းသို့ မီးဖို ၄၅ လုံးကို လက်တွေ့အသုံးပြုကြည့်ရန် ပေးပို့ခဲ့သည်။

မီးဖိုများကို လက်တွေ့သုံးစွဲသူများ၏ တုံ့ပြန်ချက် များအရလည်းကောင်း RWEDP မှ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် Dr. Aron Chonchun ၏ အကြံပေးမှုများအရလည်းကောင်း မီးဖိုပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့်မြေတွင် ဖွဲပြာ (စပါးခွံ လောင်စာ)ကို အချိုးအမျိုးမျိုးပြောင်းကာ ရောစပ်ကြည့် ခြင်း၊ လေဝင်ပေါက်ကို ထင်းထိုးသည့်အပေါက်၏ အောက် တည့်တည့်တွင် ထားမည့်အစား လေဝင်ပေါက်ကို ထင်းထိုး ပေါက်၏ ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်သို့ (လေဝင်ပေါက် တစ် ပေါက်အစား နှစ်ပေါက်) ပြောင်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါ သည်။ ထို့နောက် ပြုပြင်ထားသည့်ပုံစံဖြင့် မီးဖိုအလုံးပေါင်း ၅၀၀ ကို ထုတ်လုပ်ပြီး ကင်းတား ရေဝေရေလဲစီမံကိန်းနှင့် ရေဆင်းဒေသရှိ ကျေးရွာ ၄၀ မှ အိမ်ထောင်စုများသို့ ရောင်းချခဲ့သည်။ ထိုကာလက မီးဖိုတစ်လုံး၏ရောင်းဈေးမှာ ငွေကျပ် ၁၀၀ ဖြစ်သည်။

၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် မီးဖိုကို သုံးစွဲနေသူများအနက် စိမ်းစားပင်၊ သရက်တောနှင့် လေသာရွာများမှ အိမ်ထောင် စု ၂၁ စုထံသို့ သွားရောက်ကာ အသုံးပြုမှုအခြေအနေများ ကိုမေးမြန်းပြီး မှတ်တမ်းယူခဲ့သည်။ တွေ့ရှိချက်များအရ- ယခင် အသုံးပြုနေကျ ရိုးရာဖိုခနောက် မီးဖိုအစား ယခု အေဝမ်းမီးဖိုကို အသုံးပြုလိုက်ခြင်းကြောင့် ထင်းကုန်ကျမှု- ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း မှ ၆၆ ရာခိုင်နှုန်းအထိ လျော့နည်းသွား ကြောင်းသိရှိရပါသည်။(ကုန်ကျမှုကွာခြားနေခြင်းသည်သုံးစွဲ သည့်ထင်း အစိုအခြောက်ပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။) ထို့ ကြောင့် ခန့်မှန်းမှု မလွန်ကဲစေရန် ထင်းကုန်ကျမှု ပျမ်းမျှ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းသက်သာသည်ဟုသာ ယူဆခဲ့ပါသည်။ FRI တွင် ဖိုခနောက်မီးဖိုနှင့်ယှဉ်ပြီး လက်တွေ့စမ်းသပ်ကြည့်ခဲ့ ရာတွင်လည်း ထင်းကုန်ကျမှု သက်သာခြင်းသည် ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း ဝန်းကျင်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်က စက်မှု(၂)ဝန်ကြီး ဦးဆောင်သည့် “ထင်းအစား အခြားလောင်စာသုံးစွဲရေးကော်မတီ”က ဦးဆောင်လျက် ပြည်သူများအတွင်း ထင်းအစားထိုးလောင်စာ ကျယ်ပြန့်စွာ သုံးစွဲလာစေရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်း တွင် သရုပ်ပြပွဲများ ကျင်းပနေသည့် အချိန်ဖြစ်သည်။ တိုက်ဆိုင်စွာပင် အေဝမ်းမီးဖိုကို အဆိုပါပြပွဲများ၌ ပါဝင် ပြသခွင့် ရခဲ့သည်။ ၁၉၉၄ ဒီဇင်ဘာတွင် ရန်ကုန်မြို့၌ စတင်ပြသခဲ့ပြီး (၁၀) လအတွင်း - အောင်လံ၊ မကွေး၊

ဆိပ်ဖြူ၊ ပခုက္ကူ၊ ကျောက်ပန်းတောင်း၊ မုံရွာ၊ ရေဦး၊ စစ်ကိုင်း၊ မန္တလေး၊ မြင်းခြံ၊ မိတ္ထီလာနှင့် တပ်ကုန်းမြို့များ တွင်လည်းကောင်း၊ ရွှေနတ်တောင်၊ မော်လမြိုင်၊ သထုံနှင့် ကျိုက်ထိုမြို့နယ်များတွင်လည်းကောင်း၊ ပုသိမ်မြို့တွင်လည်း ကောင်း ဆက်တိုက်ပြသခဲ့ရသည်။ ဖော်ပြပါ ပြပွဲများတွင် အေဝမ်းမီးဖိုကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ရရှိနိုင်သည့် အကျိုး ကျေးဇူးများကို ဖော်ပြထားသည့် လက်ကမ်းကြော်ငြာများ ကိုလည်း ဝေငှခဲ့သည်။

အကျိုးဆက်အဖြစ် ပြပွဲများကျင်းပခဲ့သည့် မြို့များ မှတစ်ဝန်ရှိသူများက ၎င်းတို့ ဒေသများတွင် အသုံးပြုရန် အတွက် FRI သို့ အေဝမ်းဝယ်ယူရန် မှာကြားခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ကင်းတားရေဝေရေလဲ စီမံကိန်း၊ ကိုးခရိုင် စိမ်းလန်း စိုပြည်ရေးစီမံကိန်းနှင့် ကျေးရွာဘက်စုံသုံး စီမံကိန်းများ မှလည်း ၎င်းတို့၏ စီမံကိန်းနယ်မြေများရှိ ကျေးရွာလူထု အသုံးပြုရန်အတွက် အေဝမ်းကို ထောင်နှင့်ချီ၍ ဝယ်ယူရန် မှာကြားခဲ့ကြသည်။

ယင်းသို့ မှာကြားမှုများကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရေး အတွက် FRI တွင် အေဝမ်းမီးဖို အလုပ်ရုံတစ်ရုံကို တည် ထောင်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလမှ စတင်ကာ စီးပွားဖြစ်ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် သတ်သတ်မှတ်မှတ် နာမည်ရှိရန်လည်းလိုအပ်သဖြင့် လူအများခေါ်ဝေါ်ရ လွယ် ကူပြီး အကောင်းဆုံးထိပ်တန်းကို ဖော်ညွှန်းသည့် A 1- အေဝမ်းဆိုသည့် နာမည်ပေးခဲ့ပါသည်။ (A - A Class - အကောင်းဆုံး အတန်းအစား၊ 1 - First Division - ပထမအဆင့်)

FRIဝန်ထမ်းများ သက်သာချောင်ချိရေး ရန်ပုံငွေ ရရှိစေရန် အဆိုပါအလုပ်ရုံကို သက်သာရန်ပုံငွေဖြင့်မတည် ကာလုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (FRI တွင် အေဝမ်းကို စဉ်ဆက်မပြတ်ထုတ်လုပ်လာခဲ့ရာ ယနေ့ထက်တိုင်အောင် ဖြစ်ပါသည်။) လက်ရှိ (၂၀၂၄ ဩဂုတ်) အေဝမ်းတစ်လုံး၏ ရောင်းဈေးမှာ ၄,၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။

သင်တန်းများစွင့်ပွဲခြင်း

အေဝမ်းကို FRI တစ်နေရာတည်းမှ ထုတ်လုပ်နေ ခြင်းထက် မြန်မာပြည် တစ်နံတစ်လျားတွင် ထုတ်လုပ်နိုင် မည်ဆိုပါက အများပြည်သူထံ ယခုထက်ပို၍ လျင်မြန်စွာ ရောက်ရှိနိုင်သည့်ပြင် မိမိတို့၏ ဒေသအသီးသီးတွင် ထုတ် လုပ်နိုင်မည်ဖြစ်သဖြင့် သယ်ယူစရိတ်လည်း သက်သာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အေဝမ်းပြုလုပ်နည်း သင်တန်းများ ကို အေဝမ်းမီးဖို ထုတ်လုပ်ရေး အလုပ်ရုံ၌ ၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလမှစတင်၍ ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ အနယ်နယ် အရပ်ရပ်မှ လာရောက်ကာ သင်တန်းတက်ကြသူများအား လက်တွေ့

ရော စာတွေ့ပါ (၅) ရက်ပိုချခဲ့ရာ သင်တန်းသားများသည် ရိုးရာ အိုးအမျိုးမျိုးကို ထုတ်လုပ်နေကြသူများဖြစ်သည့် အလျောက် သင်ကြားတတ်မြောက် လွယ်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ သင်တန်းမတက်မီကတည်းကပင် ၎င်းတို့နယ်သို့ ရောက်ရှိလာသည့် အေဝမ်းမီးဖို၏ အားသာချက်များကို သိရှိထားကြပြီး မည်သည့် ကန့်သတ်ချက်မျှမထားဘဲ အေဝမ်းကို ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ထုတ်လုပ်ရောင်းချခွင့် ရရှိမည်ကို-သိရှိထားကြသဖြင့် ပို၍ စိတ်ဝင်စားကာ အားစိုက်သင်ယူကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သင်တန်းဆင်းပွဲတွင် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ လုပ်ကိုင်ထားသည့် အေဝမ်းများကို ပြသထားသည့်ပြင် သင်တန်းသား တစ်ဦးချင်းကိုလည်း အေဝမ်းတစ်လုံးစီ လက်ဆောင်ပေးလိုက်ပါသည်။

၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် သင်တန်းနှစ်ကြိမ်၊ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် သင်တန်းတစ်ကြိမ်- ပေါင်း သုံးကြိမ်ပေးခဲ့ရာတွင် သင်တန်းသား/သူပေါင်း ၅၀ ရှိခဲ့သည်။ အထက်ဖော်ပြပါ စီမံကိန်းသုံးခု၏ အစီအစဉ်၊ အထောက်အပံ့များဖြင့်စေလွှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သင်တန်းသား/သူများမှာ မကွေး၊ ကျောက်ပန်းတောင်း၊ ချောင်းဦး၊ သာစည်၊ ညောင်ရွှေ၊ ပင်းတယ၊ ကလေး၊ ရွှင်နှင့် ပင်လောင်းမြို့နယ်များမှ ဖြစ်ကြပါသည်။

ထိုမျှမက အေဝမ်းကို ထုတ်လုပ်ရောင်းချရန် စိတ်ဝင်စားသည့် အစိုးရဌာနများ၊ သမဝါယမအသင်းများ၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များကိုလည်း အေဝမ်းထုတ်လုပ်နည်းများကို မျှဝေပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း FRI သို့ လာရောက်လေ့လာကာ နည်းစနစ်များရယူနိုင်ကြောင်း အသိပေး အကြောင်းကြားခဲ့သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ သင်တန်းများ၏ အကျိုးဆက်အဖြစ် သင်တန်းတက်ရောက်ခဲ့သူများက ၎င်းတို့၏ ဒေသများတွင် အေဝမ်းကို ထုတ်လုပ်ရောင်းချခဲ့ကြရာ- စလင်း၊ မကွေး၊ တောင်တွင်းကြီး၊ ကျောက်ပန်းတောင်း၊ နွားထိုးကြီး၊ သာစည်၊ ချောင်းဦး၊ ပင်းတယ၊ အင်းလေးနှင့် ညောင်ရွှေသာမက တစ်ဦးချင်းလာရောက် လေ့လာသင်ကြားကြသူများ အနေဖြင့်လည်း ပျဉ်းမနား၊ တပ်ကုန်း၊ မင်းဘူးတွင်လည်း ထုတ်လုပ်ကြသည်။ ယင်းတို့အနက် ထုတ်လုပ်မှုအများဆုံးဖြစ်သည့် မင်းဘူးမြို့မှ မြန်မာမြေကုမ္ပဏီ၏ အေဝမ်းထုတ်လုပ်သည့် အခြေအနေများကို အောက်တွင် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

မင်းဘူးမြို့ရှိ “မြန်မာမြေ အေဝမ်းအင်ဒတ်စတရီ ကုမ္ပဏီလီမိတက်”က အေဝမ်းမီးဖိုများကို ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် နှစ်ဆန်းပိုင်းမှစတင်၍ စဉ်ဆက်မပြတ်ထုတ်လုပ်

ခဲ့ရာ ယခု ၂၀၂၄ ခုနှစ် ဇွန်လကုန်ထိ ထုတ်လုပ်ရောင်းချခဲ့သည့် အေဝမ်း မီးဖိုပေါင်းမှာ ၁၁ သိန်းကျော် (အတိအကျဆိုပါက-အလုံးပေါင်း ၁,၁၀၄,၂၀၀)တိုင် ရှိသွားပြီဖြစ်ကြောင်း၊ စတင်ထုတ်လုပ်ခဲ့စဉ်က မီးဖိုတစ်လုံး၏ စက်ရုံဈေးနှုန်းသည် ကျပ် ၂၀၀ ဖြစ်ပြီး ထိုစဉ်က စက်ရုံ၏ နာမည်မှာ “မြန်မာမြေ စွမ်းအားမြှင့် အေဝမ်းမီးဖို ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း” ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခု မီးဖိုတစ်လုံး၏ စက်ရုံအထိုင်ဈေးနှုန်းမှာကျပ် ၄,၅၀၀ ဖြစ်ကြောင်း၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီးရှိ မြို့ရွာများနှင့် ရခိုင် (စစ်တွေ အဓိက)၊ တောင်ငူ၊ ညောင်လေးပင်၊ ပြည်၊ မင်းလှ၊ သာယာဝတီ...မှ အများဆုံးဝယ်ယူကြကြောင်း၊ သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် စိမ်းစိုဦးစီးဌာနများမှလည်း ဝယ်ယူကြကြောင်း၊ အဆိုပါကုမ္ပဏီ၏ မန်နေဂျာဦးမောင်မောင်၏ ပြောပြချက်အရ သိရှိရပါသည်။

ထုပ်လုပ်ရောင်းချပြီး ဖြန့်ဝေပြီးသော အေဝမ်းမီးဖိုပေါင်း

အနယ်နယ်အရပ်ရပ်သို့ ကွင်းဆင်းကာ စာရင်းကောက်ယူခဲ့မှုများအရ - ၁၉၉၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လကုန်အထိ ထုတ်လုပ်ရောင်းချ ဖြန့်ဝေခဲ့သော အေဝမ်းမီးဖိုစုစုပေါင်းမှာ - ၁၄၄,၀၀၀ ရှိကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ စတင်ထုတ်လုပ်ခဲ့သည့် ၁၉၉၅ ခုနှစ်မှ စ၍တွက်မည်ဆိုပါက အကြမ်းဖျင်း ၃ နှစ်ခန့်ရှိရာ တစ်နှစ်လျှင် ပျမ်းမျှ အလုံးပေါင်း ၄၈,၀၀၀ ခန့်ရှိသည်။ အေဝမ်းမီးဖို အသုံးပြုမှုသည် ယနေ့ထက်တိုင် လျော့ကျသွားခြင်းမရှိသည့်ပြင် အသုံးပြုသည့်ဒေသ ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာလျက်ရှိနေသည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၄ ခုနှစ်အထိ - ၂၉ နှစ်ကာလကို တစ်နှစ်လျှင် ပျမ်းမျှ အလုံးပေါင်း ၄၈,၀၀၀ နှင့်တွက်ပါက - အသုံးပြုခဲ့သော မီးဖို အလုံးပေါင်းသည်- ၁,၃၉၂,၀၀၀ (၁၄ သိန်းခန့်)ရှိပြီဖြစ်သည်။ အထက်ဖော်ပြပါ မြန်မာမြေမှ ၁၁ သိန်းကိုပါ ထည့်လိုက်မည်ဆိုပါက - အသုံးပြုခဲ့သော အသုံးပြုနေဆဲ အေဝမ်းမီးဖို ပေါင်းသည် -၂ ဒသမ ၅ သန်းခန့် ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ မီးဖို၏သက်တမ်းသည် မီးဖို၏ အရည်အသွေးနှင့်အသုံးပြုသူ၏ ကိုင်တွယ်မှုပေါ်တွင် မူတည်၍ ၂ နှစ်မှ ၄ နှစ် ရှိသည်။

အပူပိုင်းဒေသ စိမ်းလန်းစိုပြည်ရေးဦးစီးဌာနက ၂၀၀၀ မှ ၂၀၂၃ နှစ်ကုန်အထိ ပြည်သူလူထုသို့ ဖြန့်ဝေပေးခဲ့သော အေဝမ်းမီးဖို စုစုပေါင်းသည် ၇၄၄,၀၀၀ ကျော် ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ထင်ပေါ်၍ စင်စော်ကောက်ခြင်း

အေဝမ်းမီးဖိုက ၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွက် ချီးမြှင့်သည့် “နိုင်ငံအဆင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ စွမ်းအင်ဆု”- “National Energy Globe Winner of Myanmar ”

စာမျက်နှာ (၁၂) သို့

မြန်မာ့ဝါးတုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများအဖွဲ့နှင့် ပစ္စည်းဈေးကွက်

ဦးစိန်သက် ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး(ငြိမ်း)

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးစနစ်သည် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ဖြစ်သည်နှင့်အညီ အမျိုးသားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်၊ ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၊ သမဝါယမအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဖက်စပ်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကစသည့် စီးပွားရေးအင်အားစုများအားလုံး ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ပြည်သူတို့၏ နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်းမြှင့်တင်ရေးနှင့် လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ရှေးရှုသည့်နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးမူဝါဒများမှာ ဖော်ပြပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- (က) စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ပြီး ခေတ်မီ စက်မှုနိုင်ငံထူထောင်ရေးနှင့် ကဏ္ဍစုံဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီးများနှင့်ပြည်နယ်များ အချိုးကျ မျှတစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး။
- (ဂ) ပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံး ရရှိခံစားနိုင်မည့် လူမှုစီးပွားရေးနယ်ပယ်အသီးသီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး။
- (ဃ) စာရင်းဇယားကိန်းဂဏန်းများ တိကျမှန်ကန်ရေးတို့ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်ပေါက်ရောက်နေသော သဘာဝသစ်တောများမှ သစ်အပြင် အခြားသဘာဝသယံဇာတများဖြစ်သည့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ အမျိုးအစားနှင့် အရေအတွက်များစွာ ထွက်ရှိလျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံပြည်သူများအတွက် သစ်မဟုတ်သည့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍအရေးကြီးပုံကို အထူးပြောစရာလိုမည်မထင်ပါ။ နိုင်ငံတော်လူဦးရေ၏ ၇၆ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် ကျေးလက်နေပြည်သူများဖြစ်ကြပြီး ၎င်းတို့၏ သစ်မဟုတ်သည့် သစ်တောပစ္စည်းလိုအပ်မှုကို ဖြည့်ဆည်းရန်မှာ ယင်းပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝသစ်တောများအပေါ်တွင်သာ မှီခိုနေရပါသည်။ သစ်မဟုတ်သည့် သစ်တောထွက် ပစ္စည်းအများစုမှာ အိမ်ထောင်စုသုံးစွဲရန်အတွက် လည်းကောင်း၊ စီးပွားကုန်သွယ်မှုအတွက် လည်းကောင်း

မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သစ်တောဦးစီးဌာနမှ တရားဝင်ထုတ်ယူခွင့်ပြုလျက်ရှိသည့် သစ်မဟုတ်သည့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများမှာ ဝါး၊ ကြိမ်၊ ရှားစေး၊ သစ်ခေါက်၊ လျှော်၊ ကရမက်၊ အင်တွဲ၊ ပွဲလျက်၊ သနပ်ခါး၊ ဖာလာစေ့၊ ကညင်ဆီ၊ ထင်းရှူးဆီ၊ ဓနိ၊ သက်ငယ်၊ တည့်၊ ပျားရည်၊ ပျားဖယောင်း၊ လင်းနို့ချေး၊ သစ်ခွ၊ သစ်စေး၊ ဘုမ္မရာဇာ၊ ငှက်သိုက်၊ ချိပ်၊ သင်ပေါင်းသားတို့ဖြစ်ကြပါသည်။

ဝါးများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် သစ်ပင်များနှင့်လည်းကောင်း၊ သီးခြားသော်လည်းကောင်း အနှံ့အပြားအများအပြား ပေါက်ရောက်ကြပါသည်။ ကရင်ဝါး (Mellocannabambusoides) သန့်သန့်ပေါက်သော ဝါးတောများသည် ရခိုင်တောင်တန်းတွင် ဧရိယာစတုရန်းကီလိုမီတာ ၈၀၀၀ ခန့် (ဧက သိန်း ၂၀ ခန့်)ကျယ်ဝန်းပြီး ခန့်မှန်းဝါးထုထည် မက်ထရစ်တန် ၂၁ သန်းရှိပါသည်။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ဝါးယား (Oxytenanthera) သန့်သန့်ပေါက်သော ဝါးတောများသည် ဧရိယာစတုရန်းကီလိုမီတာ ၁၈၀၀ ခန့် (ဧက လေးသိန်းခွဲခန့်) ကျယ်ဝန်းပြီး ခန့်မှန်းဝါးထုထည် မက်ထရစ်တန် ခြောက်သန်းရှိပါသည်။ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးတွင် ဝါးတောများသည် သစ်တောများနှင့်ရောနှောပေါက်လေ့ရှိပြီး ကြသောင်းဝါး (Bambusa polymorpha)၊ တင်းဝါး (Cephalostachym pergracille) နှင့် မျှင်ဝါး (Densrocala-mus stricus)တို့သည် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးအတွက် အရေးပါသော ဝါးမျိုးများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ယခုအချိန်ထိ မှတ်တမ်းတင်ထားသော ဝါးမျိုးစုစုပေါင်း ၉၆ မျိုးအနက် ၁၃ မျိုးခန့်သာလျှင် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးအတွက် ထုတ်လုပ်အသုံးချနေပါသည်။ ဝါးအရင်းအမြစ်များသည် ဒေသခံ ဆင်းရဲသားများအတွက် ဝင်ငွေတိုးတက်ရေးအတွက်သာမက အမျိုးသားစီးပွားဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ပါ အလွန်ကောင်းမွန်သည့် အခွင့်အလမ်းများဖြစ်ပါသည်။

ဝါးကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့ (Bamboo Products Production) ကို ဖွဲ့စည်းထုတ်လုပ်သူများအား နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးစသည်အားဖြင့် တိုးတက်မြှင့်တင်ပေးရန်အတွက် အခြေအနေအထားနှင့် စည်းရုံးဖွဲ့စည်းပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဝါးကုန်ထုတ် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသော လူတစ်ဦးချင်း၊ တစ်အိမ်ထောင်စုချင်းများအား စုစည်းဦးဆောင်၍ မိမိတို့ ဆန္ဒအရ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ငယ်များ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဝါးအခြေခံကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်သူများသည် ဝါးကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့ငယ်များ အောင်မြင်မှုရရှိစေနိုင် မည့် ရေမြေရာသီဥတု၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဝါးကုန် ကြမ်းရရှိရေး အခြေအနေအားလုံး ကောင်းမွန်ပြီး လုံခြုံမှု ရှိသည့်နေရာကို အဓိက ဦးစားပေးရွေးချယ်သင့်ပေသည်။ ဖွဲ့စည်းမှုများအရှိန်ရလာလျှင် ဝါးကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အဖွဲ့ ငယ်များ ဦးရေများပြားလာသည့်အတွက် အထက်ပါ အခြေ အနေများကို အဓိက ဦးစားပေးထားတော့ဘဲ နိုင်ငံတော် အခြေအနေနှင့် ကုန်ထုတ်သမားတို့၏ဆန္ဒတို့ကို စပ်ဟပ်၍ နေရာဒေသ စုစည်းရွေးချယ်ဆောင်ရွက်သွားရပါမည်။

ဝါးကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့များသည် အသင်းသား များဆန္ဒနှင့်ကိုက်ညီသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လုပ် ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ကြိုတင်ပြုစုထားရှိရပါမည်။ အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ဦးဆောင်ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်အားလုံးသည်လည်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းသတ် မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဖြစ်စေရပါမည်။

ဝါးအခြေခံထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ၏ ဈေးနှုန်း၊ ဈေး ကွက်ထဲတွင် အရေအတွက်များသည်၊ နည်းသည်ကိုအခြေ မခံဘဲ ထုတ်လုပ်သော ရာသီ၊ ကုန်ပစ္စည်းသိုလှောင်သော ရာသီစသည်တို့ကိုအခြေခံ၍ ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲတတ်သည်။ ကုန်သည်များနှင့်စားသုံးသူများ၏ အမူအကျင့်ကို အခြေခံ ပါက ဖြစ်ပေါ်လာမည့်ဈေးနှုန်းကို မှန်းဆနိုင်ပေသည်။ သို့သော် အတွေ့အကြုံနှင့် လေ့လာမှုအချိန် အတိုင်းအတာ တစ်ခုလိုအပ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် မပုပ်သိုးနိုင်သော ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများ၊ နိုင်ငံခြားဈေးကွက်ရှိသောပစ္စည်း များနှင့် နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးမူဝါဒနှင့် ဆက်နွယ်နေသော ပစ္စည်းများပါဝင်ပါသည်။ စွန့်စားမှုများ၏ အရှုံးအမြတ် ဖြစ်ပေါ်မှုမှာကြီးမားတတ်ပေသည်။ ထိုပစ္စည်းများအား ငွေကြေးပြည့်စုံ၍ ဦးစီးလုပ်ကိုင်နိုင်သောသူများနှင့်သာ သင့် လျော်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာတွင် စီးပွားရေး၊ ကုန်သွယ်ရေး အခြေအနေတိုးတက်ဆုတ်ယုတ်မှုသည် နိုင်ငံတွင်း စီးပွား ရေးအခြေအနေများနှင့် သွယ်ဝိုက်သောအားဖြင့် နှီးနှွယ်

ပတ်သက်နေသဖြင့် ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းတို့၏ ဈေးနှုန်းမှာ လည်း မမျှော်လင့်ဘဲ ပြောင်းလဲတတ်ပါသည်။ ဥပမာ- ရေနံဈေး တိုးမြှင့်မှုကြောင့် ဒီဇယ်ဈေးတိုးမြှင့်ရပြီး သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး စရိတ်တက်၍ ထုတ်ကုန်ဈေးနှုန်းမြင့်ခြင်း သို့မဟုတ် အမြတ်ရသင့်သလောက် မရခြင်းတို့ကြောင့် ဈေးကွက်နှင့် အလှမ်းဝေးသောပစ္စည်းများ ဈေးကွက်ပျက် ခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်တတ်ပေသည်။ ဈေးကွက်သတင်းတစ်ခု သည် အရည်အသွေးမရှိပါက တန်ဖိုးရှိမည်မဟုတ်ပေ။ သတင်းတစ်ခုတွင် အရည်အသွေးပုံစံ လေးမျိုးရှိပါသည်။

(က) သက်ဆိုင်မှုရှိခြင်း

သတင်းတစ်ခုသည် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပါက ထိုသတင်းသည် သက်ဆိုင်မှုရှိသည် ဆိုလို နိုင်ပါသည်။ ဥပမာ စက္ကူ၊ ပျော့ဖတ်စသည့် ဝါးအခြေခံ ဈေးနှုန်းသတင်းကို ပေးခြင်း။

(ခ) အချိန်မှန်ခြင်း

သတင်းတစ်ခုသည် အချိန်မှန်ရောက်ရှိလာလျှင် ထိုသတင်းသည် အချိန်မှန်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ- ဝါး၊ မီးသွေးများအားလုံး ရောင်းချပြီးမှ ဝါး၊ မီး သွေးဈေးနှုန်းသိရှိရပါက ထိုသတင်းသည် အချိန်မှန်သည် ဟုဆိုနိုင်ပေ။

(ဂ) တိကျခြင်း

တိကျခြင်းသည် သတင်းကောင်းတစ်ခု၏ အရည် အသွေးပင်ဖြစ်ပေသည်။ တိကျသောသတင်းရရှိရန်အချိန်၊ ငွေ၊ လူအင်အား၊ ကျွမ်းကျင်မှုတို့ လိုအပ်ပေသည်။

(ဃ) သိသာထင်ရှားခြင်း

သတင်းတစ်ခု၏ တိကျမှုမရှိ/မရှိသိရှိရန် သို့မဟုတ် ယုံကြည်ရန်ခက်ခဲပါက အခြားတိကျသော အချက်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ရပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို သိသာထင် ရှားခြင်းဟုခေါ်ပါသည်။ ဥပမာ-ဆက်စပ်၍တိုင်းတာခြင်း (ဒီဇယ်ဈေးအတက်အကျနှင့် ကြသောင်းဝါးဈေးအတက် အကျအား မှန်းဆ၍ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ) ဖြင့် သိသာထင်ရှားစေနိုင်ပါသည်။

စီးပွားရေးသဘောတရားများအရ မျှစ်ပြုတ်ပွဲစား သည် မျှစ်ပြုတ်ရောင်းချသူတစ်ဦးစီမှ အနည်းအကျဉ်း ရောင်းချလျှင် ဈေးနှိမ်ပေးပြီး ဝယ်ယူ၍ အများအပြား ရောင်းချနိုင်လျှင် ဈေးမြှင့်ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဝင်ငွေတိုးတက်ရရှိရေးအတွက် ခိုင်မာကျစ်လစ်သော ဝယ် ရောင်းအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းပြီး ဈေးကွက်အုပ်စုအချင်းချင်းသည် ကုန်ပစ္စည်းပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သတင်းဆက်သွယ်ရေး အရဖြစ်စေ ဆက်သွယ်မှုရှိနေရပေမည်။ ဈေးကွက်အုပ်စု

များသည် ကုန်ပစ္စည်းဖြင့် လှည့်ပတ်ရန်ပုံငွေသို့ ပေးသွင်းသော ဝါးထွက်ပစ္စည်း (Payback-in kind)များ သို့မဟုတ် ကုန်သည်ကြီးများနှင့် အဆက်အသွယ်ကောင်းသော အုပ်စုသို့ အရောင်းအဝယ်ဖြစ်ချိန်တွင် ကုန်ပစ္စည်းများပေးပို့စဉ် ပေးရန်လိုပေသည်။ စနစ်ကျသော ဈေးကွက်အုပ်စုကွန်ယက်များဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် အောက်ဖော်ပြပါ နည်းလမ်းများ ကျင့်သုံးရန် လိုအပ်ပေသည်။

(က) ဝယ်ရောင်းအဖွဲ့များတွင် ဈေးကွက်အဓိကဖြစ်သော မြို့ကြီးများ၊ ဥပမာ - ပြည်၊ ပျဉ်းမနား၊ ရန်ကုန်၊ မန္တလေးသို့ မကြာခဏရောက်ရှိသူများ ပါဝင်စေသင့်ပါသည်။

(ခ) ဝယ်ရောင်းအဖွဲ့များသည် ဝင်ငွေတိုးအုပ်စုများကဲ့သို့ အသင်းပုံစံဖြင့်ဖွဲ့စည်းသင့်ပြီး ထိုဈေးကွက်အုပ်စုများသည် ဝါးကုန်ထုတ်ပစ္စည်း အရောင်းအဝယ်ဖြစ်သည့်အချိန်တွင် အဆိုပါရောင်းရငွေအပေါ် ကော်မရှင်ယူစေသင့်ပါသည်။

(ဂ) ကော်မရှင်ရသောငွေကို ရန်ပုံငွေအဖြစ် ထားရှိပြီး ထိုရန်ပုံငွေအား ဝါးအခြေခံပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ချိန်တွင် ငွေကြေးအခက်အခဲရှိသောတောင်သူများအားအသင်း၏ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အထောက်အကူပေးသင့်ပါသည်။

(ဃ) ဈေးကွက်အုပ်စုများတွင် ဝင်ငွေတိုး အုပ်စုများကဲ့သို့ စာရင်းစာအုပ်များထားရှိပြီး ပုံမှန်စာရင်းစစ်ဆေးခြင်းများ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

မြန်မာ့ဝါးကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းပြီး အခြေခံထုတ်ကုန်ပစ္စည်း ဈေးကွက်မှန်ကန်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာ့စီးပွားရေး တိုးတက်မြင့်မားလာစေရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသ တောင်သူလယ်သမား အခြေခံလူမှုအဖွဲ့အစည်းများ သစ်မဟုတ်သော သစ်ထွက်ပစ္စည်းအထူးသဖြင့် ဝါးအခြေခံထုတ်ကုန်ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရောင်းချနိုင်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုရရှိစေကြောင်း ဆန္ဒပြုရင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

စာမျက်နှာ (၉) မှအဆက်ကို ဆွတ်ခူးခဲ့သည်။ ပြိုင်ဘက်များအပေါ် ဖြတ်ကျော်ကာ အနိုင်ရယူ ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါဆုရွေးချယ်ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည့် သတင်းကောင်းကို ကုလသမဂ္ဂပတ်ဝန်းကျင်အစီအစဉ်(United Nations Enverionmental Program - UNEP) နှင့်ပူးပေါင်းကာ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၅)ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သည့် ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနေ့က ကြေညာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုဆုကြီးသည် အလွန် ဂုဏ်သိက္ခာအကြီးမားဆုံးဖြစ်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဆုများအနက်တစ်ခု အပါအဝင်ဖြစ်သည်။

ဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးကို အထောက်အကူပြုပုံ

၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ မတ်လက မန္တလေးတိုင်းရှိ ရမည်းသင်းသစ်တောခရိုင်တွင် ထင်းလောင်စာ (Woodfuel - ထင်းနှင့် မီးသွေး) ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် စာတမ်းတစ်စောင်ပြုစုခဲ့စဉ်က လက်တွေ့ကွင်းဆင်း စာရင်းကောက်ယူခဲ့သော စာရင်းများအရ- ကျေးလက် အိမ်ထောင်စုတစ်ခုသည် တစ်နှစ်လျှင် ထင်း ၂.၅ တန် (၁၂၅ ကုပပေ) သုံးစွဲပြီး မြို့ပြအိမ်ထောင်စုတစ်ခုသည် တစ်နှစ်လျှင် ထင်း ၂ တန် (၁၀၀ ကုပပေ) သုံးစွဲကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ရမည်းသင်းခရိုင်မှ အိမ်ထောင်စုတစ်ခုသည် ပျမ်းမျှ တစ်နှစ်လျှင် ထင်း ၂.၂၅ တန် (၁၁၂.၅ ကုပပေ / ၃.၁၈၆ ကုပမီတာ) သုံးစွဲသည်ဟု ယူဆပါမည်။ (၁ တန်လျှင် ကုပပေ ၅၀ = ၁.၄၁၆ ကုပမီတာ၊ ၁ ကုပမီတာ = ၃၅.၃ ကုပပေရှိသည်။)

ယင်းပမာဏသည် ရိုးရာ ဖိုခနောက်မီးဖိုကို အသုံးပြုခဲ့ကြစဉ်က ပမာဏသာဖြစ်သည်။ ယခု အေဝမ်းမီးဖိုကို အသုံးပြုပါက ထင်းကုန်ကျမှု ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း သက်သာသဖြင့် အေဝမ်းတစ်လုံးကို အသုံးပြုတိုင်း တစ်နှစ်လျှင် ထင်း ၀.၉ တန် သက်သာမည်ဖြစ်သည်။ ခန့်မှန်းမှုများ မလွန်ကဲစေရန်အတွက် အေဝမ်း၏သက်တမ်းကို ၂ နှစ်ဟုသာ ယူဆပါမည်။

ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်-

ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ဖတ်ရှုပါရန်
၂၀၂၄၊ မေလထုတ် သစ်တောကြေးမုံ ဂျာနယ်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် သစ်တောမင်းကြီးချုပ်များနှင့် သစ်တောညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ ဆောင်းပါးမှ ဇယား(၂)- အမှတ်စဉ် (၁၂)မှ ဦးစိုးကြည်၏ ပညာအရည်အချင်းတွင်- M.S.(Syracuse) ဖြည့်စွက်ဖတ်ရှုပါရန်နှင့် ယင်းဇယား၏ အောက်ခြေမှတ်စုတွင် B.F.S.- British Forest Service အစား -Burma Forest Service ဟု ပြင်ဆင်ဖတ်ရှုပေးပါရန်
ဝင်းချစ် (အမျိုးသားစာပေဆုရ)

PDF Compressor Free Version

အောင်ခင် (သစ်တော)

နိဒါန်း

ပဲခူးခရိုင်သစ်တောဦးစီးဌာန လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးတာဝန်ထမ်းဆောင်နေရာက လိုအပ်ချက်အရ ဆိုပြီး ကျွန်တော့်ကို ပျဉ်းမနား ရေဆင်းမှာတည်ရှိတဲ့ သစ်တောတက္ကသိုလ်ကို ကထိက ရာထူးနဲ့ ပြောင်းရွှေ့လိုက်ပါတယ်။ လိုအပ်ချက်ဆိုတာကို အမျိုးမျိုးတွေးလို့ရတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုအားနည်းလို့ လိုအပ်ချက်ရှိနေတာလား၊ အထက်လူကြီးများအား လိုအပ်သည်ထက်ပိုနေအောင် ပြောမပြတ်တတ်တဲ့ လိုအပ်ချက်လား၊ တက္ကသိုလ်ရဲ့ ဆရာလိုအပ်ချက်အရလား၊ တက္ကသိုလ်က ဆရာလိုအပ်တာဆိုရင် မဟာဘွဲ့ရပြီးသူတွေ၊ ပါရဂူဘွဲ့ရပြီးသူတွေ ရွေးချယ်ပို့ပေးလို့ရနိုင်ပါတယ်။ အဲ့ဒီလိုလူတွေ အရင်လောက်မရှားတော့ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့များ မဟာဘွဲ့မရတဲ့ ကျွန်တော့်လို B for ဘွဲ့ပဲရတဲ့သူကို ရွေးချယ် စေလွှတ်ရသလဲမပြောတတ်ဘူး။ ဉာဏ်မမီဘူးခင်ဗျ။ အဲဒီအချိန်က DG က အစ်ကိုကြီး ဦးစိုးဝင်းလှိုင်ပါ။ အစ်ကိုကြီးက သူ့ထုံးစံအတိုင်း-

“ညီလေး...မင်းက မဟာမဟုတ်ပေမဲ့ စာအဟုတ်တကယ်သင်နိုင်မယ်ဆိုတာ အစ်ကိုယုံတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ မင်းကိုပို့တာ” လို့ပြောတော့ ဘာများတတ်နိုင်ဦးမှာလဲ။ ငြင်းလို့ဘယ်ကောင်းပါ့မလဲ..နော်။ ဒါနဲ့ပဲ ရေဆင်းကို ဒုတိယမို့ နှစ်ကြိမ်မြောက်ရောက်ခဲ့ရပါတော့တယ်။

ရောက်ရောက်ချင်း ပါမောက္ခချုပ်အစ်ကိုကြီး ဦးဝင်းကြည်ကိုသတင်းပို့တော့ ပါချုပ်အစ်ကိုကြီးက တက္ကသိုလ်ဝန်းထဲက စာသင်ခန်းတွေ၊ စာကြည့်တိုက်နဲ့ ရုံးခန်းတွေကို ကိုယ်တိုင်လိုက်ပြပါတယ်။ အဆောက်အဦတွေ မပြည့်စုံသေးတဲ့အခြေအနေနဲ့မို့ ပါချုပ်ကြီးပြောသလို ပြန်ပြောရရင် တက္ကသိုလ်အများထဲက တက္ကသိုလ်သေး

သေးလေးတစ်ခုပါပဲ။ နေစရာကတော့ ဆရာများအိမ်ရာဝင်းထဲက တစ်ထပ်တိုက်ပုလေးတစ်လုံးမှာ နေခွင့်ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ဆရာများဖြစ်ကြတဲ့ ဆရာဦးခင်ဦးစောရန်အောင်စီဒူး၊ ဆရာကဲ ခေါ် ဦးကယ်လ်ဗင်ကဲ၊ ဆရာဦးအောင်ကြင်တို့က အကြံပေးဆရာကြီးတွေပါ။ FRI မှာ လေးနှစ်ကြာနေခဲ့ဖူးတာကြောင့် ရေဆင်းမြေ၊ ရေဆင်းရေရေဆင်းရာသီဥတုပတ်ဝန်းကျင်တွေကဖြင့် စိမ်းမနေပါဘူး။

တက္ကသိုလ်မှာ ပါချုပ်နဲ့ အကြံပေးဆရာကြီးများကလွဲရင် အသက်အကြီးဆုံး၊ ဝါအကြီးဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်စာသင်တဲ့အခါကျတော့ သစ်တောပညာဘာသာရပ်တွေရဲ့အခြေခံအကျဆုံးတွေဖြစ်တဲ့ Foundation of Silviculture Nursery Practices စတာတွေကို သင်ကြားပို့ချပေးရပါတယ်။ Forestry မေဂျာဘာသာရပ်တွေစသင်ကြရတဲ့ တတိယနှစ်ကျောင်းသား ကျောင်းသူတွေကို သင်ပေးရတာပါ။ သစ်တောပညာ မူလတန်းဆရာကြီးပေါင်ဗျာ။ ပါချုပ်ဆရာကြီးက ကျောင်းသားတွေ လက်တွေ့ကွင်းဆင်းကြတဲ့အခါကျောင်းသားတွေကို

“မင်းတို့ ... ဆရာကြီးဦးအောင်ခင်လို ဆရာမျိုးနဲ့တွေ့ရတာကံကောင်းတယ်။ ကျောင်းစာတင်သာမက လက်တွေ့ အတွေ့အကြုံတွေကိုပါရအောင်ယူကြ” ဆိုပြီး ဆုံးမပါတယ်။ ပါချုပ်ကြီးလုပ်တာနဲ့ပဲ ကျောင်းသားတချို့က “ဆရာ” လို့ခေါ်တယ်။ တချို့ကျ “ဆရာကြီး” လို့ အားရပါးရခေါ်ကြပါတယ်။ တချို့နိုင်ငံတွေမှာ မူလတန်းပြ ဆရာတွေကအရေးကြီးလို့ လစာတောင်ပိုရကြသတဲ့လို့ ကြားဖူးတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ ဘာအခွင့်အရေးမှ ပိုမရခဲ့ပါ။ ဒါပေမဲ့လည်း ကိုယ်သိသမျှ နားလည်သမျှ ဘာဆရာစားမှ မချန်ဘဲ အိတ်သွန်ဖာမောက် သင်ကြားပေးခဲ့ပါတယ်။

စာသင်ပေးရတဲ့နေရာမှာသာ အတန်းငယ်ကိုသင်ကြားပေးကြရမယ်လို့ ဆိုကြားရတာကြောင့် ရွက်ရာမှာတော့ အတန်းကြီးတွေနဲ့ ကွင်းဆင်းရပါတယ်။ တောထဲကစခန်းမှာ သစ်တောပညာ လက်တွေ့လုပ်ငန်းများ သင်ကြားပေးရုံသာမက ဘာသာရေး အခြေခံများသိရှိနားလည်အောင်လည်း ဟောပြောပေးပါတယ်။ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်ခန်းစာလို့ ပြောရင်ရလောက်ပါရဲ့။ တကယ့်ဆရာကြီးတွေ။ တက္ကသိုလ်မှာ ကျွန်တော်ဆရာလုပ်နေချိန်မှာ ကျွန်တော်ရဲ့ဆရာများဖြစ်ကြတဲ့ ဆရာ ဦးစိဒူး၊ ဆရာ ဦးကယ်လ်ဗင်ကဲ့နဲ့ ဆရာ ဦးအောင်ကြင်တို့က ကျွမ်းကျင်သူ အကြံပေးဆရာကြီးများဖြစ်ကြပါတယ်။

ဆရာကြီးများက မဟာသိပ္ပံသင်တန်းသားများ ပါရဂူသင်တန်းသားများကို သင်ကြားပို့ချပေးကြပါတယ်။ ဆရာများနဲ့ပြန်ဆုံတုန်း ကြုံရတဲ့အမှတ်တရတွေကို ပြောပြချင်ပါတယ်။ ဆရာဒူးက ကျန်းမာရေးကောင်းတုံးပါပဲ။ ကျောင်းသူများရဲ့ မိုးမခအဆောင် မျက်နှာချင်းဆိုင်မှာရှိတဲ့ ဆရာငယ်များ အိမ်ရာဝင်းထဲကနေ ဆိုင်ကယ်လေး စီးပြီး ဆရာဒူးက အထွက် ပါချုပ်ဦးဝင်းကြည်ရဲ့ Surf ကားက လမ်းမအတိုင်းမောင်းအလာ Surf ကားနံဘေးကို ဆိုင်ကယ်လေးက ဝင်တိုက်ပါလေရော။ Surf ကားက ဘာမှမဖြစ်ပါဘူး။ ဆရာဒူး စီးလာတဲ့ဆိုင်ကယ်လေးသာ ခွေခေါက်ပိန်လိမ်သွားပါတယ်။ တကယ်တော့ အဲ့ဒီဆိုင်ကယ်လေးကို ကျောင်းသားတစ်ယောက်ဆီက ဆရာဒူးက ခဏဆွဲယူစီးလာတာတဲ့။

ဆရာတို့ခေတ်က ဘီအက်စ်အေ ဆိုင်ကယ်ကြီးတွေကို 'တဝေါဝေါ တဖျောဖျော' စီးခဲ့ပေမဲ့ အခုခေတ်လူငယ်တွေ စီးကြတဲ့ တရုတ်ဘီး၊ ထိုင်းဘီးတွေနဲ့ကျတော့ ဆရာကြီးအနေနဲ့ မကျွမ်းဝင်တာမို့ အမှတ်တမဲ့နဲ့ ဝင်တိုးမိတာပေါ့။ တော်သေးတာက ဆရာကြီး ဒဏ်ရာပြင်းပြင်း ထန်ထန်မရလိုက်ဘူး။ ဆရာဒူးက ပြောသေးတာတဲ့။ "ငါအသက်ကြီးပြီ...ဆိုင်ကယ်စီးလို့မရတော့ဘူး" တဲ့။

ဆရာအသက်က ၈၀လောက်ရှိမယ်။ Rangoon Arts and Sciences University (R.A.S.U) ရာဇဝတ်တန်းမှာ ကျွန်တော်တို့က ကျောင်းသား၊ ဆရာဒူးက အချိန်ပိုင်းကထိကဆရာကြီးပါ။ မူရင်းရာထူးကပဲခူး DFOပါ။ အပတ်စဉ် စနေနေ့ကျရင် ဆရာဒူးက ပဲခူးကနေ သူ့ရုံးကားလေးနဲ့ရာဇဝတ်တန်းကိုလာပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို Forest Pathology သင်ပါတယ်။ ဆရာက မှတ်စုစာအုပ် ပါးပါးလေး တစ်အုပ်ကိုင်လာလေ့ရှိပါတယ်။

တစ်ရက်ကျတော့ သူ့စာအုပ်ကလေးကို ဖယောင်းစက္ကူနဲ့လှည့်ပြီး မိတ္တူကူးယူကြဖို့ပြောပါတယ်။ အဲ့ဒီအချိန်

က gestener နဲ့ ကူးတယ်လို့ ပြောကြပါတယ်။ ဖယောင်းစက္ကူပေါ်မှာ စာရိုက်ရတာက ရုံးကစာရေးကြီးကို အကူအညီတောင်းလို့ရတယ်။ သရုပ်ဖော်ပုံလေးတွေကျတော့ ဖယောင်းစက္ကူပေါ်မှာ ဆွဲတတ်တဲ့သူမရှိဘူး။ ပုံဆွဲဖို့ ကျွန်တော်ကို သူငယ်ချင်းတွေ အတင်းတာဝန်ပေးပါတယ်။ သူတို့အကြောင်းပြချက်က ကျွန်တော်တို့ Zoology Department မှာ practical လုပ်ကြရတုန်းက ကျွန်တော်ဆွဲခဲ့တဲ့ bull frog ပုံကို Zoo ဆရာကချီးမွမ်းခဲ့ပါတယ်။ သူငယ်ချင်းကိုလှအောင်လို့ထင်တယ်။ ခင်ဗျားရဲ့ဖားက ထုခနဲတော့ မလိုပဲလို့ ပြောပါတယ်။ အဲ့ဒီအကြောင်းပြချက်နဲ့ပဲ ဆရာဒူးရဲ့စာအုပ်လေးမှာ ပုံဆွဲသူက ကျွန်တော်ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

ဆရာဒူးရဲ့ သင်ကြားချက်တွေထဲမှာ ထိုက်ပုံလေးဆွဲပြီး pathogens host environment တို့ကို ထောင့်သုံးထောင့်မှာရေးတယ်။ ပြီးမှ ဒီသုံးခုသဟဇာတဖြစ်မှ ရောဂါဖြစ်တဲ့အကြောင်းတစ်ခုခု ချို့တဲ့ရင် ရောဂါမဖြစ်ကြောင်း ဆရာပြောတာ မှတ်မိတယ်။ သူ့စာအုပ်လေး မိတ္တူပွားဖို့ ကျွန်တော်တို့ကိုပေးတော့ ပြောတာလေးကိုလည်း မမေ့ဘူး။ "စာအုပ်လေး မပျောက်စေနဲ့နော်။ ဒါက ငါ့ထမင်းအိုးလေးကွ" လို့ပြောတာ။ ဆရာက ပဲခူး DFO ဖြစ်နေတုန်း ရာဇဝတ်ကို ကထိကအနေနဲ့ စာလာသင်တာ။ ကျွန်တော်က ပဲခူး DFO ကနေ သစ်တောတက္ကသိုလ်ပြောင်းပြီး စာသင်ရတာတော့တူနေတယ်။ ကျန်တဲ့ ဆရာဒူးရဲ့ထူးချွန်ထက်မြက်မှုတွေကတော့ ကျွန်တော်တို့လိုက်လို့မမီပါဘူး။ ဆီးစေ့နဲ့ မြင်းမိုရ်တောင်လို မနှိုင်းယှဉ်နိုင်ပါဘူး။

ဆရာကဲက ကျွန်တော်တို့ တတိယနှစ် ကျောင်းသားတုန်းကတည်းက ဆရာပါ။ ကျွန်းသင်းသတ် လက်တွေ့ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ရာမှာ ဆရာကဲက ကြီးကြပ်ပါတယ်။ တောထဲကသစ်ပင်တွေကို မြန်မာအမည်၊ အင်္ဂလိပ်အမည်၊ သိပ္ပံအမည်(scientific name)တွေကို ရှင်းလင်းသင်ပြပေးပါသည်။

သစ်ပင် တစ်ပင်ကိုတွေ့ရင် ပင်စည်ပွေးကို မှတ်ခိုင်းတယ်။ ဓါးနဲ့ ထစ်ခိုင်းတယ်။ ဘယ်လိုအရောင် အစေးထွက်သလဲမှတ်ခိုင်းတယ်။ အခေါက်ကို ဝါးခိုင်းတယ်။ အပင်အမျိုးမျိုးကို ဒီလိုနည်းမျိုးစုံနဲ့စစ်ဆေးပြီးမှ ဘာပင်ဆိုတာကို မြန်မာအမည်နဲ့ သိပ္ပံအမည်(Scientific name) တွဲပြီး မှတ်သားခိုင်းတယ်။ သစ်မာမျိုးစုံကို ခွဲခြားပြီး Scientific name နဲ့ပြောပြရာမှာ ဆရာကဲလောက် ကျွမ်းကျင်သူသိပ်မရှိဘူး။ မရှိသလောက်ပါပဲ။ ကျွန်းသင်းသတ်တာကို သူ့ရဲ့ ဇရာမ ပုဆိန်ကြီးနဲ့ တချွမ်းချွမ်းပေါက်ပြီးလုပ်ပြတာလည်း အလွန်ကြည့်ကောင်းလှပါသည်။

စာမျက်နှာ (၁၈) သို့

PDF Compressor Free Version

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစံနှုန်းအစီအစဉ်များ

ယခင်လမှ အဆက်

ဒေါက်တာ သောင်းနိုင်ဦး

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများ

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ တောင်မြောက်ရှည်လျားသော နိုင်ငံဖြစ်သဖြင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မြို့တော်ဟန့်ဦးနှင့် တောင်ပိုင်းဟိုချီမင်းမြို့တို့ကို ဗဟိုပြု၍ ဝင်ရိုးနှစ်ခုပျံ့ဟာကို အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ ဆင်းရဲမှုအခြေအနေသည် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်များမတိုင်မီကအလွန်များပြားခဲ့ပြီး ဆင်းရဲသူအများစုမှာ ကျေးလက်ဒေသရှိလယ်သမားများဖြစ်၍ အများအားဖြင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များပြားသော တောင်ပေါ်ဒေသများ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု မလုံလောက်သောဒေသများတွင် နေထိုင်ကြသူများဖြစ်ပါသည်။

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒွိုင်မွိုင် (Doi Moi) စီမံကိန်းစတင်ချိန်မှစ၍ ပြည်ပနိုင်ငံများနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လယ်ယာ၊ စက်မှု၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများတွင် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းအားကို မြှင့်တင်ခြင်း၊ မြေယာအခွင့်အလမ်းများဖန်တီးပေးခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများ၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း၊ ခေတ်မီပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုရရှိလာပြီး ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းပေါင်း ၃၀,၀၀၀ ကျော်အထိ တိုးပွားလာခဲ့ကာ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ ကျေးလက်ဒေသဆင်းရဲမှု လျော့ချရေးလုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်မှုအနေဖြင့် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်များတွင် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု မြှင့်မားသည့် ကဏ္ဍအလိုက် ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန် ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ ပို့ကုန်တိုးတက်မြှင့်မားလာခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများ

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းတို့ကြောင့် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ အစိုးရ ကဏ္ဍ၏ ကျေးလက်ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျော့ချရေး အစီအစဉ်ပေါင်း ၁၃၅ ခုကို ၁၉၉၈ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ နှစ် ၂၀ စီမံကိန်းအဖြစ်ဖော်ဆောင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးမူဝါဒများချမှတ်ခဲ့ရာ၌ စံနှုန်းများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊ ဝေးလံခေါင်းပါးသောဒေသများ၌ လူဦးရေကျဆင်းမှုကို လျော့ချ၍ လူမှုစီးပွားတိုးတက်ရေးပံ့ပိုးပေးရန်၊ လုပ်သားများ၊ ရွာသားများနှင့် သမဝါယမအဖွဲ့အစည်းများမှ ပူးပေါင်းပါဝင်ရန်၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍများကို ပိုမိုအားပေးရန်၊ ကျေးလက်အဆောက်အအုံများ ပိုမိုတိုးတက်ရေးမြှင့်တင်ပေးရန်၊ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် နိုင်ငံတော်ဘတ်ဂျက်ကို မြှင့်တင်ပေးရန်တို့ ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသည် ဂျပန်နိုင်ငံ၏ OVOP စီမံကိန်းကို နမူနာယူပြီး ကျေးရွာတစ်ရွာ လက်မှုထုတ်ကုန်တစ်မျိုး (One Commue One Product-OCOP) စနစ်ကို အားပေးအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ရိုးရာထုတ်ကုန်များကို ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်သို့ ဝင်ရောက်ထိုးဖောက်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အခြေခံမူ (၃) ချက်အောက်တွင် (၁)ပြည်တွင်းသာမက ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာကုန်သွယ်ခြင်း (၂) မိမိကိုယ်ကိုအားကိုးခြင်းနှင့် ဖန်တီးမှုမြှင့်တင်ခြင်း (၃) လူသားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း ဟူသည့် အခြေခံမူ (၃) ချက်ကို ဦးတည်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၃ ခုနှစ်မှစတင်၍ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံရှိ အချို့သော ပြည်နယ်များသည် (OCOP) အစီအစဉ်ကိုကျေးလက်ဒေသများတွင် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် လူနေမှု

အဆင့်အတန်းများ မြှင့်တင်ပေးရန်အတွက် စမ်းသပ်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီး ရလဒ်များရရှိခဲ့သည်။

OCOP အစီအစဉ်၏ အဓိက ဦးတည်ချက်မှာ

ဒေသဆိုင်ရာ အသိဉာဏ်ပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကိုအခြေပြုပြီး အထူးပြုထုတ်ကုန်များထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ရိုးရာထုတ်ကုန်များ၏ တန်ဖိုးကွင်းဆက်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအပေါ် အလေးထားအာရုံစိုက် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါအစီအစဉ်၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုအစီအမံများသည် ကျယ်ပြန့်သော စီးပွားရေးနှင့် တန်ဖိုးကွင်းဆက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ရရှိရေး အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၏ ပူးပေါင်းကူညီပါဝင်မှုကို စနစ်တကျ ပေါင်းစပ်စုစည်းဆောင်ရွက်ခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၂၁-၂၀၂၅ OCOP အစီအစဉ်တွင် ယခင်အောင်မြင်သော ချဉ်းကပ်မှုများအပြင် အောက်ဖော်ပြပါ ချဉ်းကပ်မှုအသစ်များဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်-

- ❖ ပတ်လည်စီးပွားရေး "(Circular Economy)" နှင့် ပို့ကုန်ဈေးကွက်ဆီသို့ (Export Markets) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် "Green OCOP" ထုတ်ကုန်များဆိုင်ရာ စံနှုန်းတစ်ခု ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခြင်း၊
- ❖ ဒစ်ဂျစ်တယ်အသွင်ပြောင်းကျင့်သုံးခြင်း၊
- ❖ OCOP ထုတ်ကုန်များအတွက် အသေးစားနှင့် အလတ်စားထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်မှုမြှင့်တင်ခြင်း၊
- ❖ ဈေးကွက်အတွင်း အရည်အသွေးနှင့် တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်တင်ပို့နိုင်ရေး စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း
- ❖ ဒေသဆိုင်ရာနှင့် အမျိုးသားအဆင့်မြှင့်တင်ရေးပွဲများမှတစ်ဆင့် လည်းကောင်း၊
- ❖ နိုင်ငံတကာဖိုရမ်များမှလည်းကောင်း ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ ယဉ်ကျေးမှုတန်ဖိုးများကို မိတ်ဆက်ခြင်း၊ မြှင့်တင်ခြင်းနှင့်အတူ ဆက်စပ် OCOP ထုတ်ကုန်များ၏ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဈေးကွက်မြှင့်တင်ရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း။

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲမှုလျော့ချရေးသည် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ အခြေခံလူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးမူဝါဒတစ်ခုဖြစ်သည်နှင့်အညီ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှုန်းအား ထိန်းသိမ်းရန်၊ ဆောင်ရွက်ပြီးဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲစေရန်နှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံအား ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံအဖြစ် ထူထောင်ရန်အတွက် Comprehensive Poverty Reduction and Growth Strategy - CPRGS မဟာဗျူဟာကို ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ CPRGS မဟာဗျူဟာတွင် ပါဝင်သည့် လူမှုစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု ၅ နှစ်စီမံကိန်း

(၂၀၁၆-၂၀၂၀) သည် ကျေးလက်နေ ပြည်သူလူထု၏ စီးပွားရေးတိုးတက်နှုန်းအား မြှင့်တင်ရန်၊ ပြည်သူလူထု၏ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုအားတိုးတက်စေရန်၊ စက်မှုကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးရေးအား တွန်းအားပေးရန်နှင့် အသိပညာအခြေခံသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား တဖြည်းဖြည်းထူထောင်သွားနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပြီး လူမှုစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု ၁၀နှစ် မဟာဗျူဟာ (၂၀၁၁-၂၀၂၀) သည် အဆိုပါ ၅ နှစ် စီမံကိန်းရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင်စေရန်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုများ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော လူမှုစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းများ၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲမှုလျော့ချရေး အစီအစဉ်များကြောင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးသည် လျင်မြန်စွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပြီး ဆင်းရဲချမ်းသာကွာဟချက်များ၊ ဒေသတစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြားကွာဟချက်များ ကျဉ်းမြောင်းလာခဲ့ပြီး စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ၏ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများ

တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကြိုးစားမှုများအနက် ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်၊ ဧပြီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် သမ္မတပတ်ချ်ဟီး လက်ထက်၌စတင်ခဲ့သည့် ကျေးရွာသစ်လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်း (Saemaul Undong Movement-၁၉၇၀) သည် အထူးထင်ရှားအောင်မြင်ခဲ့သည်။ ကျေးရွာသစ် ဖြစ်တည်ရေးလှုပ်ရှားမှု Saemaul Undong Movement အား Saemaul Undong သည် ကောင်းမွန်သော အနာဂတ်အတွက် ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းဖြင့် ပြန်လည်ဆန်းသစ်နိုင်သော အားထုတ်မှုများကို ဆက်တိုက်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခြင်းဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာသစ် လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်း (Saemaul Undong Movement)၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကိုရီးယားနိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးလက်ဒေသ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုတိုက်ဖျက်ရန်နှင့် ကျေးလက်ဒေသ အခြေခံအဆောက်အအုံများ ပြန်လည်တည်ဆောက်နိုင်ပြီး ကျေးလက်ဒေသဝန်းကျင် လူနေမှုအဆင့်အတန်းအားလုံး တိုးတက်လာရန်ဖြစ်သည်။ တနည်းအားဖြင့် စီမံကိန်းအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကျေးလက်နေပြည်သူများအနေဖြင့် ဝင်ငွေများ တိုးပွားလာကာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျော့

ကျလာခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် လုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးလာခြင်း၊ ကျေးလက်ပြည်သူများအနေဖြင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများရရှိလာခြင်း၊ ကျေးလက်ပြည်သူတို့လူမှုဘဝမှာ ရှင်သန်တက်ကြွလာစေခြင်း၊ အမျိုးသမီးများပါဝင်နိုင်မှုအခန်းကဏ္ဍပြောင်းလဲလာခြင်းစသည့် သက်ရောက်မှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ကျေးရွာသစ် လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်း (Saemaul Undong Movement) တွင် Planning အပိုင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း(Execution)အပိုင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း (Monitoring)အပိုင်းနှင့် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းအပိုင်း (Evaluation)တို့တွင်လည်း အမျိုးသမီးများပါဝင်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အောင်မြင်ရေးအတွက် အဓိကတွန်းအားပေးသည့် Saemaul Sprit မှာ လုံ့လစီရိယရှိခြင်း (Diligence)၊ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးခြင်း (Self Help)၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း(Cooperation) တို့ဖြစ်ပါသည်။ Saemaul Undong Movement အား အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အဆင့်(၃)ဆင့်ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်-

- ❖ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်ဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများ အဆင့်မြင့်မားလာခြင်း၊ အဆင့်မြင့်စပ်မျိုးစပါးများ စိုက်ပျိုးလာနိုင်ခြင်း၊
- ❖ ဒုတိယအဆင့်အနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသလူနေမှုဘဝများသည် ခေတ်မီနေအိမ်တိုက်ခန်းများ၊ ဆက်သွယ်မှုစနစ်များဖြင့် တိုးတက်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ❖ တတိယအဆင့်အနေဖြင့် ကျေးလက်နေပြည်သူများသည် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ အသိပညာနှင့် လူမှုစီးပွားတိုးတက်မြင့်မားလာပြီး ယုံကြည်ချက်၊ ခံယူချက်များမြင့်မားလာခြင်း။

Saemaul Undong စီမံကိန်းကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဦးဆောင်လိုစိတ်ရှိပြီး စေတနာ့ဝန်ထမ်း လုပ်ကိုင်နိုင်သူ ခေါင်းဆောင်ကို ရွေးချယ်ကာ ကျေးရွာသားများကို စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု၊ ဈေးကွက်နှင့် ရောင်းဝယ်မှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းများပို့ချခြင်း၊ ဆင့်ပွားသင်ကြားပို့ချခြင်းများ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်ပြီး ကျေးလက်ဒေသ ပြည်သူများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခဲ့ပါသည်။

ကျေးလက် လူနေမှုဘဝမြှင့်တင်ရာ၌ ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်သည် အဓိကကျ၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၊ အချင်းချင်းညီညွတ်မှုတို့အပေါ် အခြေခံဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာသားများ၏ ဆောင်ရွက်မှုဖြင့် ရရှိလာသော ဝင်ငွေများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပြန်လည်၍

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများပြုခဲ့ကြပါသည်။ ရွာရှိအိမ်ထောင်စုများ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုကို ပံ့ပိုးခြင်း (အိမ်အမိုးများ ပြုပြင်ပေးခြင်း၊ လမ်းတံတားများပြုပြင်ပေးခြင်းအစရှိသည်) တို့ကို ဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ မိသားစု စီမံကိန်းများချမှတ်ခြင်း၊ ဝင်ငွေကို စုဆောင်းသည့် အလေ့အထများမွေးမြူခြင်း စသည်တို့ကိုပါ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်း အစောပိုင်းကာလများတွင် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံတို့အပေါ် ဦးစားပေးခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် အသေးစားစက်မှုလုပ်ငန်း၊ အီလက်ထရွန်နစ်၊ အကြီးစားနှင့် ဓာတုစက်မှုလုပ်ငန်းများစသည်ဖြင့် အစဉ်လိုက်အတိုင်း ဦးစားပေးအစီအစဉ်များ ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် နှောင်းပိုင်းကာလများမှစ၍ နိုင်ငံစီးပွားရေး၏ ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍတွင် လုပ်ငန်းကြီးများ၏ လွှမ်းမိုးမှု တဖြည်းဖြည်းလျော့ကျလာခဲ့ပြီး အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (SMEs) ၏ကဏ္ဍမှာ တဖြည်းဖြည်း ကျယ်ပြန့်လာခဲ့ပါသည်။

ကျေးရွာသစ်ဖြစ်တည်ရေးလှုပ်ရှားမှု အောင်မြင်ရသည့်အကြောင်းအရင်းများမှာ ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုရှိခြင်းနှင့် အမြဲမပြတ် ခေါင်းဆောင်မှုပေးခြင်း၊ ခေါင်းဆောင်မှုနှင့်ဆက်စပ်သည့် ပညာအရည်အချင်းရှိခြင်း၊ ကျေးလက်နေပြည်သူလူထုအနေဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်နှင့် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် အသိတရားရှိခြင်း၊ အစိုးရအနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ယှဉ်ပြိုင်မှုကို လှုံ့ဆော်ပေးခြင်း၊ ခိုင်မာသော အထောက်အပံ့များပေးခြင်းနှင့် ခေါင်းဆောင်မှုအားကောင်းခြင်း၊ မဟာဗျူဟာများကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ လူမှုပညာရေး စနစ်သစ်ကို ချမှတ်နိုင်ခြင်း၊ ဒေသခံနှင့် ပြည်သူလူထု၏ ဘုံအကျိုးစီးပွားအတွက် ထုတ်ကုန်နှင့် ဝင်ငွေမြင့်မားရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင်အစိုးရနှင့် နိုင်ငံခြားအကူအညီ အထောက်အပံ့များမှ အားကောင်းခိုင်မာစွာ ထောက်ပံ့မှုများကြောင့် နိုင်ငံ၏ စက်မှုလုပ်ငန်းများသည် ခေတ်မီနည်းပညာရပ်များဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမှည့် နိုင်ငံတော် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသို့

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးမှုသည် နိုင်ငံတော် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အဓိကအရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက်ရှိပြီး ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးမှု ကောင်းမွန်သည်နှင့် နိုင်ငံစီးပွားရေး ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးလက်ဒေသ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် မှန်ကန်ကောင်းမွန်သည့် မူဝါများ ချမှတ်

ပြီး ရေတို၊ ရေရှည်စီမံကိန်းများ စဉ်ဆက်မပြတ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးကဏ္ဍများတွင် အရင်းအနှီးရရှိရေး ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ထုတ်လုပ်မှုနည်းပညာများ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း၊ လယ်ယာထုတ်ကုန်များ တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ စားသောက်ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် တိုးတက်လာစေရေးအတွက် အားပေးကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဈေးကွက်ဖော်ဆောင်ပေးခြင်းဖြင့် ကျေးလက်နေ ပြည်သူများ တိုက်ရိုက်အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

စက်မှုကဏ္ဍနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးနှင့် အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရေး တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြစီးပွားရေးပေါင်းစည်းမှုများ၊ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုများ အားကောင်းပြီး ကျေးလက်ဒေသ လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အကူပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးလက်ဒေသနေပြည်သူများ၏ ပညာအရည်အချင်းမြှင့်တင်ရေး၊ အသိပညာ၊ ဗဟုသုတတိုးပွားစေရေး၊ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများရရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ကျေးလက်ဒေသအချင်းချင်း ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်မှုများ၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ အားကောင်းလာစေရေး ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများ အလျင်အမြန် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးအားကောင်းလာပြီး နိုင်ငံတော် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များဆီ အရောက်လှမ်းနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ကိုးကားစာများနှင့် website များ

- file:///C:/Users/MAC/Downloads/SPT002700_003.pdf
- https://link.springer.com/chapter/10.1057/9780230524026_4

စာမျက်နှာ (၁၄) မှအဆက်

ပုဆိန်ကြီးကို သူ့ပလကောင်းကောင်းနဲ့ လွှဲလွှဲပြီးတော့ ပေါက်ပြတာကို အားကျပြီးတော့အတူပါလာတဲ့ ဆရာဦးအောင်ကြင်က နောက်နေ့မနက်မှာ ကျောင်းသားတစ်ယောက်ကို ပုဆိန်တစ်လက်ကိုယူစေပြီး ဆရာကဲလိုလိုက်လုပ်တာ။ နောက်တစ်နေ့မှာ ဆရာကြင် ကိုယ်တွေ့လက်တွေ့ နာကျင်ကိုက်ခဲပြီး ဖျားပါလေရော။

ဆရာကဲက အစားအသောက်နဲ့ ပါးစပ်နဲ့ ပြတ်တယ်လို့ သိပ်မရှိဘူး။ ရေဆင်းသစ်တောတက္ကသိုလ်မှာ ပြန်ဆုံတော့လည်း မပြောင်းလဲဘူး။ သူကလွယ်အိတ်လွယ်လေ့ရှိတယ်။ သူ့လွယ်အိတ်ထဲမှာ အစားအစာ မုန့်တစ်မျိုး မဟုတ် တစ်မျိုးပါတတ်တယ်။ အစည်းအဝေးခန်းထဲမှာလည်း မုန့်စားချင်ရင်စားနေတာ။ ဘေးနားက လူတွေလည်းကျွေးတယ်။ အလယ်က စားပွဲကြီးကိုကျော်ပြီး မျက်နှာချင်းဆိုင်မှာ ထိုင်နေတဲ့လူကိုလည်း လှမ်းပစ်ပေးတတ်တယ်။

ပါချုပ်ကိုလည်း သိပ်ဂရုမစိုက်ဘူး။ ဆရာကဲကမုန့်ပစ်ပေးရင်ယူထားရတာပေါ့။ အစည်းအဝေးခန်းထဲတော့ ဆရာကဲလို စားနေလို့ ဘယ်ဖြစ်ပါ့မလဲ။ ဆရာမလေးတွေက ဆရာကဲနား သိပ် ကပ်မထိုင်ကြဘူး။ ဒီလို ပြောတာတမျိုး မထင်ပါနဲ့။ ဆရာကဲ မုန့်တွေ တစွတ်စွတ်စားရင်း လေလည်ချင်တယ်ဆိုရင်လည်း လည်ပစ်လိုက်တာ။ ဆရာနောက်တည့်တည့်မှာထိုင်တဲ့ ဆရာလေး၊ ဆရာမလေးတွေကတော့ ဆရာ့ရဲ့ gas bomb အန္တရာယ်ခံကြပေရော။ ဒါကြောင့်မို့ အကြောင်းသိသူတွေက ဆရာနား သိပ်မကပ်ရဲတာ။ ဆရာကဲ တပည့်တွေကို ခင်ဗျားနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ ပြောတာ။ အလွန်သဘောကောင်းပြီး တပည့်များက ချစ်တဲ့ဆရာပါ။ နှစ်လိုဖွယ်ရာ အပြုံးပိုင်ရှင်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာကြင်နေတဲ့ အိမ်က ကျွန်တော်နေတဲ့ အိမ်နဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင်ပါ။ ကျွန်တော်တို့ အိမ်တက်ပွဲလုပ်တော့ အုန်းနို့ခေါက်ဆွဲကျွေးတာ။ ဘုန်းကြီးတွေ ပြန်ကြွတာနဲ့ ဆရာကြင် တစ်ယောက်ထဲ ကြွလာတယ်။ မမခင် မပါဘူး။ ညွှန်ခံတဲ့ ဆရာမလေးတွေက ဆရာကြီးမှာ သွေးတိုး၊ ဆီးချိုရောဂါရှိတာမို့ အုန်းနို့မပါတဲ့ နို့စိမ်းခေါက်ဆွဲ ပြင်ကျွေးမယ်ဆိုတော့ ငါ့ကို အုန်းနို့ပါတာပဲပြင်ကျွေးကြကွာဆိုပြီး တော့ တစ်ယောက်ထဲ စားနေတုန်းမှ မမခင်ရောက်လာတာ။ ဆရာကြင်ကို ထိန်းမဲ့သူ မမခင်ရောက်တော့ တစ်ပန်းကန်ကုန်ပြီ။ မမခင်လည်း ဘာမှပြောလို့မရတော့ဘူး။

ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်-

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဘဏ်အဖွဲ့အစည်းများ (၁၃)

အောင်ကျော်စိုး (၁၃)

ယခင်လမှအဆက်

ဖော်ထုတ်ရေးစွမ်းငါ့ မသင့်တဲ့ အကြောင်းကြောင့် 5thYear Forestry တက်စဉ်ကစလို့ အချစ်ဆိုတာကို ဝေးဝေးနေမိတဲ့ အချိန်မှာ ကိုယ်ကနေသော်လည်း သူငယ်ချင်းများက မနေပြန်။ နောင်သောအခါ senior ညွှန်မှူးအဖြစ် တိုင်းအတော်များများကိုင်ရသော လွန်စွာခင်ရသော သူငယ်ချင်းက Eco မှာ ထိုခေတ်က ၉၂၉ ကားစီးရသော သူ၏သမီးကိုစွဲလန်းမိလေရကား သူက ထိုကျောင်းသူလေး အတန်းတက်နေသည်ကို သွားငေးမောဖို့ Eco ဘက် လိုက်ခဲ့ပါလို့ပူဆာသော် လိုက်ရပြန်လေ၏။ (ကျောင်းသာ ပြီးသွားတာ ဟိုက သိတောင်မသွား) နောင်သောအခါ DDG Level ရောက်လာမည့် သူငယ်ချင်းက အောက်ဆုံးထပ် Law အခန်းက ဖြူဖြူချောချော ကောင်မလေးကို သွားငေးသော် အဖော်လိုက်ပေးရပြန်ပါ၏။ (သူ ကြိုက်နေမှန်း ဟိုက သိမသွား...ဆရာတစ်ယောက်နဲ့ပါသွား)

သို့သော် သူက လက်မလျှော့ နောက်နှစ်မှာEco က ညှိညှိပိန်ပိန်လေး တစ်ယောက်ကို စွဲလန်းပြန်လေရာ ထိုသို့ လိုက်လံပိုးပန်းမှုတွေမှာ နောက်က အဖော် တကောက်ကောက်လိုက်ရပြန်ပါတော့၏။ သူဆော်ကြည့်သွားပြန်တော့ အင်မတန်စိတ်ကောက်တတ်တာကို တကောက်ကောက် လိုက်ချောရတဲ့အခါမျိုး သူငယ်ချင်းဝတ္တရားမပျက် Eco ဘက် လိုက်ရပြန်ချေ၏။

နောင် DGM ဖြစ်မဲ့ သူငယ်ချင်းကြ တစ်မျိုး....

သူကတော့ ပဲခူးဒေသကောလိပ်ကတည်းက ရည်းစားဖြစ်ခဲ့သူကို သွားတွေ့ဖို့အရေး ကိုယ့်အဖော်ခေါ်ပြန်၏။ ဟိုက တရုတ်ကပြား tomboy ပုံ ထောင်ထောင်မောင်းမောင်းကြီး။ ကိုယ့်ကောင်ကလည်း Chinese စပ် ဒါပေမဲ့ သေးညှက်ညှက်၊ ဟိုကနိုင်ပုံရတော့ မဝံ့မရဲ သွားတွေ့ရတဲ့အခါ Eco ဘက်လိုက်ဖို့ အဖော်ခေါ်ပြန်လေ၏။ ထိုထိုသော Eco ဘက် သွားလိုသော သူငယ်ချင်းများကို အကျိုးဆောင်ပေးရင်း မိန်းမလှူကုန်းလို့တင်စားကြတဲ့ Eco ဖက်ကို အခါခါ ရောက်လေသောအခါ အချို့ကျောင်းသူ ပျိုဖြူလေးများကိုလည်း မျက်မှန်းတန်းမိလေရကားသွားရှိတ်ကြသော ကိုယ်တွေနဲ့ ခပ်လှောင်လှောင် ပြန်နောက်တတ်သော ကျောင်းသူတစ်စု (၆ယောက် ၇ ယောက်ခန့်)ကို မျက်မှန်းတန်းမိပြီး လူငယ်ပီပီ အပြန်အလှန် စနောက်မိကြလေတော့၏။ Forestry က Science subject ဖြစ်ပေမဲ့ Arts Hall ဘက်ခြမ်းမှာ ဌာနကရှိလေတော့ လမ်းကျော်တာနဲ့ Eco ဘက်ရောက်၊ Eco ဘက်ကလည်း Extension စာသင်ခန်းတွေက ကိုယ့်ဖက်ခြမ်း လာတက်ရလေတော့ ထိုဖော်ပြပါ အုပ်စုနဲ့ ခဏခဏဆိုကြ၊ တွေ့ရင်နှုတ်ဆက်ကြ၊ ခင်မင်ကြသော ဘဝကို ရောက်ကြလေတော့၏။

သို့သော်....ထိုသို့သော်က ထိုအဆင့်ထက် ပိုမတက်ခဲ့ပါ။ ဖြူဖြူသေးသေးကောင်မလေးက စရင် ရှက်သွားတတ်လို့ ပိုစ၊ဖြစ်တာကလွဲလို့ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်

ယောက် နာမည်တောင် မမေးမိကြ။ ထိုအုပ်စုမှ ထိုတစ်
ယောက်သာ ကောင်မလေးကို မြို့တော်ခန်းမရှေ့မှာ ခုလို
ပြန်ဆုံမိတော့မှ နှုတ်ဆက်။ နာမည်မေးကြရတဲ့ အဖြစ်သည်
ကား... ဒါလည်း ထိုသို့တွေ့ပြီး တစ်ခန်းရပ်ပြန်ပါတယ်။
သူက Eco Hons ပြီးလို့ စည်ပင်နေ့စားဝင်လုပ်နေကြောင်း၊
မြို့တော်ခန်းမမှာ ရုံးတက်ရကြောင်း၊ ကိုယ်ကလည်း
နတ္တလင်းမြို့မှာ တာဝန်ကျနေကြောင်း အသိပေးလှယ်ယုံ
မျှသာ။ သို့ပေမဲ့ ဒီတင်ရပ်မသွားခဲ့ရတာတွေ ဇာတ်ကြောင်း
ဆက်ပါဦးမယ်။

ပေါင်းတည်စိုက်ကွက်အမှတ် ၁-၅-၃ ကို ယာယီ
ကိုင် အစ်ကိုဦးကျင်သိန်းထံအလုပ်လွှဲ၊ ကိုယ့်ရဲ့ မူရင်း
နတ္တလင်းမြို့နယ်ကိုပြန်၊ မြောက်ဘက်ဘင် ခေါ် ကွင်းစမ်း
ဘက် အလုပ်ပြန်ဝင်ဖို့ပြင်ဆင်ချိန် ပေါင်းတည်မြို့ပေါ် အိမ်
ဝင်းအတွင်း လူတိုးလာတာက ၈၅ ဆင်း ကိုသိန်းတိုးအပြင်
ကိုနိုင်ဦးနဲ့ ကိုအောင်နိုင်တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ကိုနိုင်ဦးက
ကိုယ့်နဲ့ရဲမြင့်သိန်းနေရာ လူပျိုအိမ်မှာ အတူနေဖြစ်ပြီး
တာဝန်က စိုက်ကွက် ၁-၅-၂ ရဲကြီးဆီ အလုပ်တွဲတာဝန်
ကျပြီးတော့ အောင်နိုင်ကိုတော့ နတ္တလင်းမြို့ တာဝန်ကျလို့
ကေ ၃၀၀ ရှိရာ ကိုယ့်နဲ့တွဲလုပ်ဖို့ ဦးသန်းဝင်းက တွဲပေးလာ
ပါတယ်။ ဘာကြောင့်ဆို 'နောက်ထပ်ရောက်လာတဲ့
ကိုဌေးဝင်း ၈၃ ကို သူ့ ကေ ၆၀၀ ဆီ တွဲထားရမှာမို့ပါ။

အောင်နိုင်က အိမ်ထောင်နဲ့မို့ ပေါင်းတည်မြို့
သစ်တောဝင်းထဲ အိမ်ခန်းရပြီး ကိုဌေးဝင်းက ပေါင်းတည်
မြို့ထဲမှာပဲ အိမ်ခန်းငှားနေခဲ့ပါတယ်။ ကိုယ့် သစ်တောအိမ်
ဝင်းထဲ မနေပဲ ပေါင်းတည်သူကို အိမ်ထောင်ကျလို့ ပေါင်း
တည်မြို့ စိုက်ခင်းဘက်ရောက်လာသူ နောက်တစ်ယောက်
က ၈၄ ဆင်း ကျွန်းစေ့ ခင်ဇော်ဖြစ်ပြီး ပေါင်းတည်မြို့မှာ
Forestry အုပ်စု တော်တော်စုံသွားခဲ့ပါတယ်။ အစ်ကို
ဦးကျင်သိန်း သမီးအကြီးလေးက ကျွန်တော်တို့လက်ပေါ်ပဲ
ကြီးခဲ့တာပါ။ ဖြူဖြူလုံးလုံးလေး ချစ်ဖို့ကောင်းလှပါတယ်။
ကိုယ်တွေ အိမ်ရှေ့အိမ်ခန်းမှာက ၈၄ မေမြို့ကျောင်းဆင်း
တဲ့ ကိုချစ်ချိုက မိသားစုနဲ့နေပြီး အလုပ်က ရဲကြီးဆီ
တွဲဖက်ပါ။ ၁၉၈၆ နှစ်စ ကော့ကရိတ်ဖက်ကနေ ပြောင်း
လာပြီး ဒုမြို့နယ်မှူးအဖြစ် ပေါင်းတည်မှာတာဝန်ကျလာ
တာက မေမြို့ကျောင်းဆင်း Senior ကြီး ဦးကျော်ငြိမ်း
ဆိုသူဖြစ်ပြီး လူပျော်ကြီးပါ။ သားပျို၊ သမီးပျိုတွေလည်း
ပါလာ၊ ဇနီးဒေါ်ပြုံးကလည်း သဘောကောင်း၊ ပျော်ပျော်
နေတတ်သူဆိုတော့ သူ့အိမ်မှာလည်း တစ်ခါတစ်ရံ ညပိုင်း
ဖွဲ့ဖြစ်။ ကိုယ့်အိမ်မှာလည်း လူစုံ၊ ရဲမြင့်သိန်းနဲ့ ကျွန်တော်
စနေတဲ့ ပေါင်းတည်မြို့စွန်က ခြောက်ကပ်ကပ် သစ်တော

ဝင်းက Forestry တွေစုံ၊ မိသားစုတွေစုံလို့ နေပျော်စရာ
ရုံးနဲ့ အိမ်ဝင်းဖြစ်လာပါတော့တယ်။

ပေါင်းတည်မြို့ ကိုယ်နေတဲ့အခန်းမှာ မုဆိုးဖို
ရဲမြင့်သိန်းနဲ့ သူ့ရဲ့တပည့်များ (သူ့စိုက်ကွက်က ခေါ်လာ
သမျှ)၊ ကျွန်တော်တို့က မူရင်းနေပြီး နောက်ရောက်လာတဲ့
၈၄ ကိုအေးသန်း၊ ၈၅ ကိုနိုင်ဦး၊ ကိုသိန်းတိုး တို့ကလည်း
အတူနေလို့။ တစ်ဖက်ခန်းက အစ်ကိုဦးကျင်သိန်းမိသားစု၊
ဝင်းထဲမှာပဲ ၈၅ ကိုအောင်နိုင်က မိန်းမနဲ့ဆိုတော့ အိမ်ခန်း
ရပြီးနေ၊ အပြင်မှာနေတဲ့ ၈၄ ကိုခင်ဇော်၊ ၈၃ ကိုဌေးဝင်း
စတာတွေလည်း ပေါင်းတည်မှာရှိနေ။ လူပျိုများအိမ်ကို
လာစတည်းချလေတော့ အိမ်က စည်ကားလှပြီး ရဲကြီး
ကိုဝေလွင်ဆီက မ၊ လာတဲ့ Hitachi 60 watt Cassette
ကြီးလည်း မနက် ကြာနီကန်က စလိုက်တာ ညနေပိုင်း
Sai Htee Saing သီချင်းနဲ့ ငြိမ်ချိန်ထိ မအားရအောင်ပါပဲ။

တောထဲ အလုပ်သွားရက်တွေ ကိုယ်စီ စိုက်ခင်း
သွားကြပေမဲ့၊ လကုန်ခါနီးရက်လိုမျိုး မြို့ပြန်တက်လာကြ
ရင်ဝင်းထဲစုကြ၊ ဝါသနာပါသူတွေ ကုလားကားကြည့်ကြ၊
ညနေဆက်ယမကာဝိုင်းထိုင်ကြ၊ တောအုပ်ကြီးဦးကျော်ငြိမ်း
ထံ သူ့အိမ်သွားဂျီကျ စားသောက်နဲ့ တောထဲပင်ပန်းခဲ့သမျှ
သုခဘုံ ခံစားကြပါတော့တယ်။ (မသောက် မစား လူရိုး
လေးက ကိုနိုင်ဦးပါ။ သူက အဝတ်ရိုက်တုတ်လို အချောင်း
တွေနဲ့ ကာယကစားပါသေးတယ်) သဘောကောင်းပြီး
စ၊ လို့ အလွန်ကောင်းပါတယ်။ သူက Poker နဲ့ Holly-
wood တော့ ဝါသနာကြီးလေရဲ့။ ကိုယ့်အိမ်က အုပ်စု
ကြီးကို မြို့ထဲ breakfast ထွက်စားတဲ့အခါ Senior ဖြစ်တဲ့
ရဲကြီးနဲ့ကိုယ်က အခါအားလျော်စွာ ကျွေးမွေး ငွေထုတ်ရင်း
ရပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က ပေါင်းတည်ကားဂိတ်မှာ ရပ်ရည်
သန့်သန့် အသက် ၅၀ ကျော်လောက် အဒေါ်ကြီးနဲ့ သမီး
အပျိုကြီး ၂ယောက်ရောင်းတဲ့ မုန့်ဟင်းခါးဆိုင်က နာမည်
ကြီးပါ။ မုန့်ဟင်းခါးကို ပိန်းရိုးထည့်၊ အရည်ကျဲကျဲ ချိုချို
ချက်တာပါ။ ကိုသိန်းတိုးကတော့ အပျိုကြီးတွေစေတနာ
ပိုလို့ ကြက်သွန်နီဥများများ သူ့ပန်းကန်ထဲ ပိုပါတယ်ထင်
ပါတယ်။ တစ်ပွဲတည်းမဟုတ်ပဲ အဝအားပေးကြလေတော့
ဒီလူအုပ်နဲ့ ငွေရင်းရင် မုန့်ဟင်းခါးတစ်ပွဲ ၁ ကျပ်ခွဲ၊ နန်း
ကြီးသုပ် တစ်ပွဲ ၂ ကျပ် ခေတ်မှာတစ်ခါရင်း ၂၅ ကျပ်
လောက် ရှင်းရလေရဲ့။

အလုပ်ဝင်စ စွဲလန်းရတဲ့ ဓလေ့ရပ်ရွာတွေနဲ့
တောင်ညိုနယ်ကို စွန့်ခွာ။ မြောက်ဘက်ဘင် (ကွင်းစမ်း)
ကိုထဲထဲဝင်စ စိုက်ခင်းအလုပ်တွေလုပ်ဖို့ ထိတွေ့ရချိန်မှာ
မြို့နယ်ချင်းတူပေမဲ့ မိုင် ၂၀ကျော်ဝေးရာ အရပ်မှာတူညီမှု

PDF Compressor Free Version

မရှိတဲ့ တောင်ယာသမားအသိုင်းအဝိုင်းကို ထိတွေ့ရပါ တော့တယ်။ မှတမ တောင်သို့နယ်က သူတွေက တောင် ယာလာလုပ်ပေမဲ့ နယ်ခံရွာမှာ ကိုယ်ပိုင်ခြံ၊ ကိုယ်ပိုင်အိမ်နဲ့ အချို့က လယ်ပိုင် အခြားစီးပွားတွေ တွဲဖက်ရှိ စီးပွား ရေးတောင့်ကြပါတယ်။ knowledge နဲ့ နိုင်ငံရေး ရေချိန် လည်းမြင့်ကြပါတယ်။ ကိုယ်တွေ ဝန်ထမ်းတွေအားမနာ တမ်း ဝင်ထွက်စားသောက်နိုင်သူများဖြစ်ကြပါတယ်။ ယခု မြောက်ဘော်ဘင်က တောင်ယာသမားတွေကတော့ သစ် တောစိုက်ခင်း အစိုးရတောင်ယာကို မှီခိုလုပ်ကိုင်ရသူများ သက်သက်သာ ဖြစ်ကြပါတော့တယ်။ တောင်ယာသမား တွေရဲ့အမည်မှာ တွဲဖက်ဖော်ပြတဲ့ နေရပ်ဆိုတဲ့ ကျေးရွာ နာမည်ဖော်ပြမှုက ယခင်သူတို့နေဖူးတဲ့ရွာကို ဖော်ပြခြင်းမျှ သာဖြစ်ပြီး အဲဒီရွာမှာ သူတို့အိုးအိမ်မရှိပါလေ။ တစ်နှစ် တစ်နှစ် ဒီတောင်ယာက ရသမျှသီးနှံက ရငွေနဲ့ ရပ်တည် ကြရပြီး၊ ရုန်းကန်လှုပ်ရှားကြရသူများမို့ စေတနာထားရ ပြန်သလို ဖြူစင်ရိုးသားသူအများစု၊ စည်းကမ်းကိုင်တွေရ သူအချို့ပါဝင်ပါတယ်။ တောင်ယာလူကြီးတွေက ဦးစံတင့်၊ ဦးချစ်မောင်၊ ဦးစံမောင်၊ ဦးတင်ထွန်းရယ်လို့ ၄ ယောက် ရှိပြီး ကရင်တွေကတော့ ကွင်းစမ်းရွာ မူရင်းနေထိုင်ရာ ရွာရှိပြီး ရွာလူကြီးက ကိုအုန်းမောင် ဆိုသူဖြစ်ပါတယ်။

စိုက်ခင်းဧက ၃၀၀ မှာ ၂၀၀ ဧက လောက်က ဗမာ ယာသမားတွေ လုပ်ကိုင်ပြီး ၁၀၀ ဧက က ကရင် တောင်ယာသမားတွေပါ။ တောင်ယာထဲမှာ ကျွန်းပင် အကောင်းဆုံးရှင်သန်ကြီးထွားအောင် နှစ်စဉ်စိုက်သူက ယာလူကြီး ဦးချစ်မောင်။ စကားပြောရင် အသံကျယ်ကျယ် ပြောတတ်သူ။ “တိုးတိုးတိတ်တိတ် ပြောရမဲ့ကိစ္စဆို ကျွန် တော်နဲ့ မပြောနဲ့ဗျ”လို့ ဆိုတတ်သူလည်းဖြစ်ပါတယ်။ မှတ်မှတ်ရရ မဆိုးဖို့ အသက် ၆၀နားနီးတဲ့ ဦးချစ်မောင် အတွက် မိန်းမတောင်းလိုက်ခဲ့ပေးပါဆိုလို့ စိုက်ခင်းကနေ ၇ မိုင်လောက်ဝေးတဲ့ တောထဲတစ်နေရာက တဲစုကို နေ့ ချင်းပြန် အသက် ၂၆နှစ် ကိုယ်က လူကြီးလုပ်လိုက်ခဲ့ရ တာလည်း အမှတ်တရတစ်ခုပါပဲ။

နောက်ထပ် ကျွန်းပင်စိုက်ကောင်းသူက ယာလူ ကြီးဦးစံတင့်၊ သီးနှံစိုက်လည်းကျွမ်းကျင်ပြီး ကိုယ်တွေ ဝန်ထမ်းအဖွဲ့ ယာယီနေထိုင်လို့ရရာ တစ်ဦးတည်းသောသူ ပါပဲ။ “ခေါ်ရင်လာ၊ ခိုင်းရင်လုပ်၊ ခံမပြောနဲ့”။ “ကျွန်တော် တို့က အဲဒီမူပဲလို့” မဆလခေတ်စကားမျိုး ပြောတတ်သူက ယာလူကြီး ဦးတင်ထွန်းဖြစ်ပြီး သူကလည်းခေသူမဟုတ်။ အသက် ၅၀ လောက် မဆိုးဖိုကနေ ၃၀ကျော်လောက် မိန်းမတစ်ယောက်ယူပြန်ပါတယ်။ထိုစဉ်က ကျောင်းဆင်းပြီး

Gazetted officer တန်းမဖြစ်တော့ပေမဲ့ ဝန်ထောက်လို့ အစဉ်အလာရ ခေါ်ကြလို့ မြောက်ကြွမြောက်ကြွ ဖြစ်ရမလို လိုဆိုသော်လည်း သူတို့၏ယာသမားများကို အစည်းအဝေး ဖိတ်စာနိဒါန်းမှာ ရေးထားတာ ကိုယ်ဖတ်ရသောအခါ မျက်ရည်ထွက်အောင် ရယ်မိတာလည်း အမှတ်တရပါပဲ။

“တောင်ယာသမားများ မနက်ဖြန် ‘ဝင်ဒေါက်’ ရောက်မို့ ဘိုတဲကို အစီအဝေ မပြက်မကွက် တက်ကျပါး’ ဆိုပဲ။ ကိုယ်တော့ ‘လှည်းဒေါက်’ လိုလို ဖြစ်သွားလေရဲ့။ မည်သို့ဆိုစေ ဦးချစ်မောင်၊ ဦးစံတင့်၊ ဦးတင်ထွန်း၊ ဦးစံ မောင်တို့ရေ သတိရနေဆဲပါ။ ရောက်ရာဘဝ ကောင်းကျိုး လိုရာ ပြည့်ကြပါစေ။ ကွင်းစမ်းရွာထိပ်မှာ ဦးထွန်းလွင်တို့ ဆောက်ခဲ့တဲ့ စခန်းတစ်ခုရှိတာကြောင့် ကျွန်တော်တို့တစ် ထောက် နားပါတယ်။ ကွင်းစမ်းရွာမှာ ‘အဖီး’ လို့ခေါ်ကြတဲ့ အသက် ၈၀ ခန့် ကရင် အဖွားတစ်ယောက်ရှိတော့ ကျွန် တော်ရဲ့ဆုံးပါးသွားတဲ့ရှမ်းလူမျိုးအဖွားနဲ့တူတာမို့ ကျွန်တော် ကတော့ ဆင်းတိုင်း ကိတ်မုန့်၊ စားစရာမုန့်၊ ဆေးဝါးတွေ ကန်တော့လေ့ရှိတော့ အဖွားကလည်း ကောင်းချီးပေး။ ကွင်းစမ်းရွာတောင် ယာသမားများနဲ့လည်း ပိုလို့ နီးကပ် နွေးထွေးမှုရခဲ့ပါတယ်။

ကွင်းစမ်းရွာထိပ်က ချောင်းဆန်တက် ကျောပေါ် ရောက် ၃ မိုင်လောက်သွားရတဲ့ ၁၉၈၆ ခုနှစ် စိုက်ခင်း ၃၀၀ ဧကကို အခက်အခဲမရှိ ကျော်ဖြတ်ခဲ့ရပြီး တောင် စောက်ပြီး ဖွတ်ချေးမြေရှိတဲ့ ဧရိယာအချို့မှာ အပင်ကြီး ထွားနှုန်း ၁ ပေခွဲခန့်သာရှိပေမဲ့ နန်းသဲဆန်ပြီး မြေပဲတွဲဖက် စိုက်ပျိုးတဲ့ နေရာတွေမှာ အမြင့် ပျမ်းမျှ ၈ ပေကျော်နဲ့ အစီအရီရှင်သန်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၈၅ မှာ စိုက်ခင်းခွဲတန်းမ ရလို့ ဖော်ပြခဲ့ပါအတိုင်း ရပ်ရွာပြန်စရာမရှိတာမို့ တောင် ယာသမားတွေက ၁၉၈၄ စိုက်ခင်းထဲမှာပဲ ဆက်နေ။ ပေါင်းရှင်း သီးနှံစိုက်ခဲ့လို့ ၁၉၈၆ ပေါင်းရှင်းချိန် အမြင့် ပျမ်းမျှ ၁၅ ပေလောက်ရှိတဲ့ ၁၉၈၄ စိုက်ခင်း၊ ယခင်စိုက် ခင်းတွေကို ပေါင်းရှင်းလို့ အတန်းလိုက် လှပနေတဲ့ ၁၉၈၂၊ ၁၉၈၃ စိုက်ခင်းတွေနဲ့ အဖိုးတန် ကျွန်းစိုက်ခင်းတွေကို မျက်စိထဲ ပြန်မြင်ယောင်မိ။ ထိုအချိန်က ပင်ပန်းသမျှ ဝမ်းသာပီတိဖြစ်ရပေမဲ့ ဒီစိုက်ခင်းတွေ ဒီမြင်ကွင်းတွေ နောက် ၁၀ နှစ်လောက်ကြာရင် ပျောက်ကွယ်သွားမယ်လို့ ယောင်လို့တောင် မစဉ်းစားမိခဲ့တာအမှန်ပါ။ ၁၉၈၆ ကာလ အတွင်း ပေါင်းတည်သစ်တောဝင်းထဲနေထိုင် ကျင်လည်ရ တာတွေ၊ သာယာဝတီ၊ ဇီးကုန်း၊ ရန်ကုန်ဘက်လည်း အလျဉ်းသင့်သလို သွားဖြစ်ပုံနဲ့ ဘဝအချိုးအကွေ့တွေကို ဆက်လို့ ဖော်ပြရေးသားသွားပါဦးမယ်။

ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်-

PDF Compressor Free Version

စိစစ်ရေးတို့ဌာန တနင်္သာရီ

တင်ဝင်း

မြိတ်ကမ်းခြေ

ကျွန်တော်သည် သစ်တောဦးစီးဌာနတွင် တာဝန်ထမ်းခဲ့သည်မှာနှစ်ပေါင်း ၄၀ ကျော် အသက် ၆၀ ကျော် ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ အကြိမ်ကြိမ် ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသည်ကြောင့် မြန်မာပြည် တစ်နံတစ်လျားနွဲ့ခဲ့ပေပြီ။ သို့ရာတွင် ရေခဲတောင် နင်းတောင်များရှိရာဒေသနှင့် ကမ်းရိုးတန်းများ မပါဝင်ခဲ့ပေ။ ယခုတော့ဖြင့် ကမ်းရိုးတန်းဒေသဖြစ်သော တနင်္သာရီမြို့နယ်သို့ ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် တာဝန်ကျပါတော့သည်။ ခရီးစဉ်မှာ ရန်ကုန်မှ မြိတ်ခရိုင် မြိတ်မြို့၊ ထိုမှ တနင်္သာရီသို့ ဖြစ်ခြေရာ၊ ရန်ကုန်မှမြိတ်သို့ သွားရောက်ရန် လေယာဉ်လက်မှတ်ရရှိရေး လွန်စွာခက်ခဲလေရာ၊ မရနိုင်သည့်အခန်းတွင် ဆရာညွန့်မှူးအငြိမ်းစားကြီး တစ်ဦးထံ ဖွင့်ဟအကူအညီတောင်း၍ အဆင်ပြေခဲ့ပါသည်။

တဖန် မြိတ်မြို့သို့ ရောက်ပြန်တော့၊ ၅၅ မိုင်သာဝေးတော့သော၊ တာဝန်ကျရာ တနင်္သာရီမြို့သို့ သွားရန် လုံခြုံရေး တင်းကြပ်မှုများ ရှိနေပါသဖြင့် မသွားနိုင်ဘဲ၊ တနင်္သာရီမြို့နယ်၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ခရိုင်ရုံးစိုက်ရာ မြိတ်မြို့ကပင် ဆောင်ရွက်ရပြန်ပါသည်။ မြိတ်မြို့တွင်

တစ်လနီးပါးကြာခဲ့လေသည်။ မြိတ်ခရိုင် သစ်တောရုံးကို သီပေါမင်းပါတော်မူခြင်း မတိုင်မီကပင် တည်ဆောက်ခဲ့သည်ဖြစ်ကြောင်းကို ရုံးမျက်နှာစာတွင် 'FOREST OFFIC Established in 1860' ဟု ဖတ်ရှုသိရှိရပါသည်။ သစ်သားအုတ်ညှပ် နှစ်ထပ် အဆောက်အဦကြီး ဖြစ်၍ တောင့်တင်းခိုင်မာလှပါသည်။ အောက်ထပ်မှ အပေါ်ထပ်သို့ လှေကားထစ် (၂၀) တက်ရပါသည်။ ဟိုစဉ်က Arm Guard ခေါ် ဌာနလုံခြုံရေးတပ်ရှိခဲ့ပြီး၊ ရုံးခြေရင်းတွင် လက်နက်များထားရှိရာ ၃၀x ၃၀x ၂၀ ပေခန့် ကျယ်ဝန်းသော၊ အုတ်နှင့် ဒုတည်ကြီးစွာ တည်ဆောက်ထားသည့် လက်နက်တိုက် တစ်ခုရှိပါသည်။ ယခုအခါ လက်နက်များကို သက်ဆိုင်ရာသို့အပ်နှံခဲ့ပြီး အင်္ဂတေဖြင့် ပိတ်ပို့ထားရှိ

လက်နက်တိုက်

ကျောက်စာ

စိစစ်ရေးတို့ဌာန တနင်္သာရီ

ပါသည်။ ထိုလက်နက်တိုက်ခန်းတွင် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာ PDF Compressor Free Version တွင် အညွှန်းတမ်း ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

“သက္ကရာဇ် ၁၁၁၃ ခုနှစ် တော်သလင်းလပြည့် စနေနေ့ နံနက်အချိန်တွင်၊ သောင်းကျန်းသူ ကေအင်ဒီအို တို့၏ လက်ချက်ဖြင့်၊ မြိတ်ခရိုင်ဝန်မင်း၊ လင်းပင်ထိပ်တင် ဒွေးကျဆုံးသည့်နေရာ” LATE U DWEDC MERGUI WAS KILLED HERE BY KNDO. ON THE 15 SEPTEMBER ၁၉၅၁.....ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။ မြိတ်မြို့သည် ၅ မိုင်ခန့်ရှည်လျားသော ကွန်ကရစ်ခင်း ဆိပ်ကမ်းလမ်းမကြီး တစ်ခုရှိပေရာ၊ စည်ကားလှပါသည်။ ထိုဆိပ်ကမ်း၏ ည နေခင်းသည် စားသောက်ဆိုင်များ၊ လေညှင်းခံ လမ်း လျှောက်သူများ၊ မိသားစုများ/ သူငယ်ချင်းမိတ်ဆွေများ၊ အုပ်စုလိုက် ညနေစာစားသူများ၊ ဆေးရောင်စုံနှုတ်ခမ်းနီ မလေးများ၊ စုံတွဲများ၊ ကျွန်တော့်လို တစ်ယောက်တည်း ဟိုကြည့်သည်ကြည့်၊ ပေကြောင်ကြောင်ငတ်များနှင့်အတူ၊ ပင်လယ်ပြင်နောက်ခံ ဆေးရောင်စုံမြင်ကွင်းကျယ်ကြီး ဖြစ် နေပါတော့သည်။

ကမ်းစပ်တစ်လျှောက် စက်လှေအမျိုးမျိုး များပြား စွာဆိုက်ကပ်ထားသည်မှာ စက်သုံးဆီဆိုင်တွင် ယာဉ်များ တန်းစီ စောင့်ဆိုင်းနေသကဲ့သို့ အကောင် အကြီးအသေး အရောင်အသွေးစုံလင်စွာ မြင်တွေ့ရလေသည်။ မြိတ်မြို့ နယ်စီးပွားရေးနှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း၏ အဓိက အသက်သွေးကြောမှာ ပင်လယ်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ဖြစ်လေ သည်။ ကမ်းနားလမ်းတစ်လျှောက်သည် မိုးမရွာ ရေလျော့ ကျရက်များတွင် လေသည် ငါးညှီနဲ့ ရွှံ့ပုပ်နဲ့ ပါရှိတတ်သည်။ မိုးရွာ ရေပြည့်လျှံသည့် ရက်များတွင် မိုးစက်မှုန်များကို သယ်ဆောင်လာသည့် မိုးသက်လေနှင့်အတူ ပင်လယ်နဲ့ မိုးနဲ့မှာ ကြည်နူးစွတ်ပျံ့ဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။ မြိတ်ခရိုင် သည် ကြိမ်၊ သစ်မွှေး(အကျော်)၊ ကရမက်၊ တောင်တန် ကြီး၊ တောင်တန်ဂတိုး၊ ငှက်သိုက်တို့ ထွက်ရှိရာ ဒေသကြီး ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဆက်တည်း တွေးမိသည်မှာ မြိတ်သူ နှုတ်ခမ်းနီမလေးများ အကြောင်းဖြစ်ပါသည်။

“မိုးသက်လေနှင့်အတူ လွင့်ပါးလှုပ်ခတ်နေသော ဆံနွယ်အောက်က ပါးမို့တစ်စုံမှာ ငါးညှီနဲ့ရမှာလား၊ ကရ မက်နဲ့လား၊ ပင်လယ်နဲ့လော၊ ငှက်သိုက်ကဲ့သို့ ချိုအီနေမည် လော့” ဒီကိစ္စကို အဆင်ပြေသည့်တစ်နေ့ ကိုယ်တိုင်စမ်းသပ် ကြည့်ရန် “တေးထား” ထားလိုက်သည်။ (ကြိမ်ထွက်တာ လည်း မေ့ထားလို့မရဘူးပေါ့။ ကြိမ်လုံးစာမိနေဦးမယ်။)

အခန်း ၂

မြိတ်တွင် နေထိုင်စဉ်၊ ထမင်းဝယ်စားလိုက် ချက် စားလိုက်နှင့်၊ ကတ်ကြေးကိုက်ရောင်းဆိုင်နှင့် ရင်းနှီးခဲ့ရာဆိုင်ရှင်အမျိုးသမီးက မေးပါသည်။ ‘ဦးလေးက အထက် သားလား’ တဲ့။ ကျွန်တော်က ‘အင်းပေါ့’ ရန်ကုန်ဆိုတော့ မြိတ်ထက် အထက်ပိုင်းကျတာပေါ့’ ဆိုတော့ သူမက ဒါကြောင့် ‘ဦးလေးစကားပြောတာ အထက်အညာသားနဲ့ တူတယ်လို့ထင်တာ’ ကျွန်တော်ကဆက်ပြောပါသည်။ အေး ‘ငါ့ကို ပုဂံသားလားလို့ တချို့ကမေးသေးတယ် ဆိုတော့အမျိုးသမီးကပြုံးပါသည်။ မြိတ်ကလူတွေ ပုဂံသားလား လို့မေးတာကြောင့် အကောင်းမဟုတ်ဘူး။ ‘စကားမတည် ပလီတတ် လိမ်လည်တတ်သည်’ လို့ဆိုချင်တာပါတဲ့ ဗျား။

ကျွန်တော်တို့က ရန်ကုန်တိုင်းဆိုတော့ တောင် တွင်း၊ ရေနံချောင်း၊ ချောက်၊ မန္တလေး စသည်တို့ကို အထက်အညာဟု ပြောဆိုကြပါသည်။ ချစ်စနိုးဖြင့် ကိုအ ညာသား/အညာသူမရေ စသဖြင့်ခေါ်ကြရာ၊ မြိတ်ရောက် တော့ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် အညာသားဖြစ်နေပြန်သည်။ ထို့အပြင် ပုဂံ၊ အင်းဝ၊ မန္တလေးသားတို့သည် စကားကြွယ် ကြသည်မှန်သော်လည်း၊ တည်ကြည်ခန့်ငြားကြပေသည်။ ဒီမှာတော့ တစ်မျိုးဖြစ်နေတာတွေ တွေးမိ၍ တစ်ယောက် တည်းပြုံးမိသေး။ ယခင်က တနင်္သာရီတိုင်း နိုင်ငံတော်ကြီး သည် ပုဂံနှင့် ခေတ်ပြိုင် ဖွံ့ဖြိုးခဲ့တာကြောင့် များလားဟု တွေးမိပါသည်။ တစ်ညနေ စားသောက်ဆိုင်တစ်ခုတွင် ဝင်ထိုင်လိုက်ပြီး၊ Waiter အမျိုးသမီးငယ်ကို Sea Food ထမင်းကြော်တစ်ပွဲဟုမှာရာ၊ အမျိုးသမီးမျက်နှာမှာ နားမ လည်ပုံ စိတ်ရှုပ်သွားပုံရပါသည်။ သူမ မြိတ်စကားဖြင့် ပြန်မေးသည်။ ကျွန်တော် နားမလည်။ သူမမြိတ်သံဝဲသော မြန်မာစကားဖြင့် ထပ်မေးသည်။ ကျွန်တော်နားမလည်။ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက် ခေါက်ဆွဲကြော် တစ်ပွဲနှင့် “မုန်လုံး စကျွံကပ်” နေကြသည်။ စကားပြောရတာ လက် ပေါက်ကပ်လှချေပြီ။ “ကောက်ညှင်းစားပြီး ပုလွေ မှုတ်ရသ လိုမျိုး”။

Head Waiter အမျိုးသမီးရောက်လာသည်။ Sea Food ထမင်းကြော်လို့ပြောရာ သူမက ခေါင်းညိမ့်သည်။ အမျိုးသမီးငယ်ဘက်သို့လှည့်၍ “ရေစာ” လို့ မြိတ်ဘာသာ နှင့်ပြောလိုက်သည်။ စားပွဲထိုးအမျိုးသမီးငယ် ကျွန်တော့်ကို ဘုကြည့်ကြည့်၍ လှည့်ထွက်သွားသည်။ Head Waiter က “သူမက ရောက်တာမကြာသေးတာကြောင့် ပါတဲ့”။ ကျွန်တော် Sea food ထမင်းကြော်တစ်ပွဲကို မျက်စောင်း တစ်ချက်ရင်း၍ စားလိုက်ရပါသည်။ (မှတ်ထား ပုဂံသား

တင်စား... Sea Food မဟုတ်ဘူး ရေစာဟာ။) နောက် တစ်နေ့တွင် ဟင်းရောင်းဆိုင်မှ သွေးသီးသုပ်ပင်၍ ဝယ်ခဲ့ရာ ထမင်းနှင့် စားသောအခါ နာနတ်သီးမှည့်သုပ်ဖြစ် နေလေသည်။ (ထူးဆန်းပါ့ ကတွတ်ပီ၊ နာနတ်သီးမှည့်သုပ် စားဖူးချေပြီ)

အခန်း ၃

လုံခြုံရေးကောင်းမွန်သော နေ့တစ်နေ့တွင် တာ ဝန်ကျရာ တနင်္သာရီသို့ သွားရောက်ပါသည်။ မြို့အဝင်တွင် တနင်္သာရီမြစ်ကူးတံတားကြီးနှင့်အတူ WELCOME TO TANINTHARI ပါ နဂါးရုပ်ကြီးတို့မှ ခန့်ထည်စွာကြိုလေ သည်။ (နဂါးရုပ်သည် တနင်္သာရီသားတို့၏ Land Mark ဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာရေးနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများတွင်နဂါးရုပ် မှာမပါမဖြစ် ပါလေ့ရှိပါသည်။ တနင်္သာရီတိုင်းနိုင်ငံ၏ ဒဂါးပြားပေါ်တွင် နဂါးရုပ်ပါရှိလေသည်။ (နောက်ပိုင်းတွင် တင်ပြပါမည်။))

တနင်္သာရီမြို့သည် ဧရိယာဧက (၁၂၀)ခန့်သာရှိ သော မြို့သေးလေးတစ်မြို့ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုမြို့ လေး၏ ရာဇဝင်သမိုင်းကြောင်းမှာမူကား ကြီးကျယ်ခမ်းနား လှပါသည်။ မြို့သည် တနင်္သာရီမြစ် (တနင်္သာရီမြစ်ကြီး)နှင့် ငဝန်ချောင်းမြစ် (တနင်္သာရီမြစ်ငယ်)ဆုံရာတွင် တည်ရှိ နေပြီး ထိုမြစ်နှစ်စင်းသည် မြို့၏အပြင်စည်းကို အိုမီဂါပုံ (OMEGA) ရစ်ခွေလျက်ရှိပါသည်။ မြစ်၏ သည်မှာဘက် ကမ်းနှင့် မြို့ကြားတွင် မြို့ရိုးပါတ်ထားပါသည်။ ယင်းမြစ် နှစ်စင်း၏ ဟိုမှာဘက်ကမ်းကို တောင်တန်းများက ဝန်းရံ ထားလေသည်။ မြို့ကို ကျူးကျော်လုပ်ကြံမည်ဆိုပါက ရန်သူဝင်ပေါက်မှာ အိုမီဂါပုံ ‘ဟ’ နေရာကသာ ဝင်ရောက် နိုင်ပေလိမ့်မည်။ ထိုနေရာသည်ပင် ‘သတ်ကွင်း’(Killing Zone) ဖြစ်ပေသည်။ ရှေးဘုရင်များသည် ‘ပထဝီမပိုင် စစ်မနိုင်ဆိုရိုးစကားအတိုင်း’ ကျူးကျော်စစ်ကို အလွယ်တ ကူခုခံနိုင်ရေးအတွက် စစ်ရေးအမြင်အရ မြို့တည်ထောင်ခဲ့ သည်ဟု ယူဆမိပါသည်။

သို့ရာတွင် တနင်္သာရီ၏ သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် ယိုးဒယားတို့၏ ကျူးကျော်စစ်ကို ၄ ကြိမ်ထက်မနည်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ ဘုန်းလက်ရုံးညွှန်သော မြန်မာဘုရင် အုပ် ချုပ်တိုင်း ကျူးကျော်ခံရလေသည်။ ဘုန်းလက်ရုံးကောင်း သော ဘုရင်နန်းတက်ပါက ပြန်လည်တိုက်ယူရလေသည်။ ဤကဲ့သို့ အကြိမ်ကြိမ်ကျူးကျော်ခံရလေရာ၊ ဝါးရင်းတုတ် မင်း(ဒေသစကားအရ)အလောင်းမင်းတရားကြီးလက်ထက် တော်၌ ယိုးဒယားတို့ကိုတိုက်ထုတ်ပြီး အယုဒ္ဓယထံချီတက် တိုက်ခိုက်တော့ပါမှ ယိုးဒယား၏ ကျူးကျော်စစ်လည်း

ရပ်တံ့သွားပေသည်။

အခန်း ၄

သမိုင်းမှတ်တမ်းအရ ပုဂံခေတ် နရသီဟပတေ့ မင်းလက်ထက် သက္ကရာဇ်(၆၃၅)တွင်၊ ဧကဒယ်ရာဇာ(ဧက ရစ်ရာဇာ)မင်းသည် တနင်္သာရီမြို့ကို သုံးနှစ်တိုင် တည် ဆောက်ရာ မအောင်မြင်ခဲ့။ မြို့သည်ရေဝင်၍ ပျက်ဆီးလေ သည်။ ‘တဘောင်’အရ၊ သံခမောက်ဆောင်းထားသော တနင်္ဂနွေသမီးကို ‘စတေး’ရမည် နိမိတ်ရှိလေရာ မင်းချင်း များလည်း စောင့်ကြည့်လေသည်။

တစ်ခါသော် မအောင်သာမည်သော မိန်းမသည် အလုပ်သွား လင်ယောက်ျားကို ချက်ပြုတ်ကျွေးမွေးရန် စားရေရိက္ခာများလွယ်ပိုး၍ သံဒယ်အိုးကို မှောက်လျက် ခေါင်းရွက်လာသည်ကို၊ မင်းချင်းများမေးမြန်းရာ၊ တနင်္ဂနွေ သမီးဖြစ်ပါသဖြင့် စတေးရန်စီစဉ်လေသည်။ မအောင်သာ က အသာတကြည် လိုက်လျောခဲ့သည် အဆိုရှိလေရာ ထူးဆန်းပေစွ။ ကြေကွဲဝမ်းနည်းစရာကောင်းလှသည်ကား မအောင်သာတွင် ကိုယ်ဝန်ရှိသည်ဟူသတတ်။ မြို့လယ် ခေါင်တွင် ရှင်မအောင်သာအမည်ရှိ ရုပ်တု၊ ကျောက်တိုင် ဖြင့် ကမ္မည်းရေးထိုး နတ်ကွန်းဆောက်လုပ်ထားရှိပါသည်။ မြို့ခံတစ်ချို့ ညွှန်သည်တစ်ချို့သည် အုန်းငှက်ပျော့ပွဲ ဆီမီး များဖြင့် ပူဇော်တတ်ကြလေသည်။ ကျောင်းသားကျောင်းသူ များသည် စာမေးပွဲနီးပါက ပူဇော်ကန်တော့ ဆုတောင်းခြင်း ဖြင့် ကံကောင်းသည် ‘အယူ’ ရှိကြလေသည်။ ဆီမီး အမွှေးတိုင်များထွန်းညှိ၍ ရှင်မအောင်သာ၏ စေတနာနှင့် သတ္တိကို ဂုဏ်ပြုခဲ့ပါသည်။

ယင်းမြို့သည် ‘အမေခံမြို့’ လေးတစ်မြို့ ဖြစ်ပေ သည်။ ‘နတ်ငှက်ထားတဲ့မြို့’တစ်မြို့ ဟူ၍လည်းပြောလေ့ ရှိသည်။ တနင်္သာရီတိုင်းဟူ၍သာရှိသည် တနင်္သာရီမြို့ မရှိဟူ၍ ထင်မှတ်ကြလေသည်။

အခန်း ၅

တနင်္သာရီမြို့သည်၊ မြို့အဝင်၌ မြစ်ကူးတံတားနှင့် ‘WELCOME TO TANINTHARI’ နှင့် နဂါးရုပ် ကြီးကို တင့်တယ်ခွဲညားစွာ မြင်ရလေသည်။ မြို့တွင်း ရောက်ရှိပါက ဇီဝဇိုးငှက်တွန်ကျူးသံ ကျီကျီကျာကျာကြား ရပါမည်။

မြို့၏ ဝင်ငွေရ အဓိကလုပ်ငန်းမှာ၊ ကွမ်းသီးနှင့် အခြားသီးပင်စားပင်များ စိုက်ပျိုးသော ဥယျာဉ်ခြံလုပ်ငန်း၊ ငါးဖမ်းခြင်းနှင့် အိမ်မွေးငှက်သိုက် လုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။ ရေငံငါး၊ ရေချိုငါး နှစ်မျိုးစလုံးဖမ်းမိကြပါသည်။ တနင်္သာရီ

မြို့နယ်သည် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တော ကဏ္ဍအတွက် အရေးပါလှပါသည်။ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော ရေ၊ မြေ၊ တော၊ တောင်သဘာဝတရားများတည်ရှိနေခြင်း ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

မြို့နယ်၏ ဧရိယာမှာ ကေပေါင်း (၂၈)သိန်းကျော် ရှိရာ၊ သစ်တောကြီးဝိုင်း သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှု ကေ(၁၈)သိန်း ကျော်ရှိပြီး၊ အမြစ်မီးတောက်ကြီးများဖြစ်ပါသည်။ သစ်၊ ကြိမ်၊ ဝါး၊ လင်းနို့ချေး၊ သစ်မွှေး(အကျော်)၊ ကရမက်၊ တောင် တန်ကြီး၊ တောင်တန်ဂတိုး၊ မြစ်ငါးတို့ အလှူပါယ်ထွက် ရှိပါသည်။ သိန်ခွန်ကြီးဝိုင်း ကြိမ်ချောင်း ချောင်းမကြီးတစ်ခု တည်းဖြင့် နှစ်စဉ် “ရေသွန်းကြိမ်” ကြိမ်လုံးရေ (၅)သိန်း ကျော်ထုတ်ယူနိုင်ပါသည်။ မိခင်ကြိမ်ရုံမှ နှစ်စဉ်ထွက် ကြိမ် ကိုသာခုတ်ယူခြင်းဖြစ်ပါ၍ ပြုန်းတီးခြင်းမရှိပါ။ နှစ်စဉ် ရရှိသည့် “ပဒေသာပင်” တောထွက်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် တနင်္သာရီသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့ကို ပိုင်းခြား သော နယ်နိမိတ်စည်း (၂၆) မိုင် ရှည်လျားပါ၍ နယ်စပ် ရေးရာမှာ အရေးကြီးသော မြို့လည်းဖြစ်ပေသည်။

အခန်း ၆

တနင်္သာရီသို့ ရောက်လျှင်ရောက်ခြင်း သစ်တော သမားတို့၏ထုံးစံအတိုင်း၊ ရုံးရှေ့ရှိ တနင်္သာရီမြစ်ကို မြေပုံ ဖတ်ထားသည့်အတိုင်း ဟုတ်မဟုတ် စစ်ဆေးလိုက်ပါ သည်။ မှန်ပါသည် တောင်မှမြောက်သို့ သွင်သွင်စီးဆင်း လျက်ရှိပါသည်။ မြို့တွင်းသို့လျှောက်ကြည့် နေ့ခင်းစာစားပြီး ရုံးပြန်ရောက်သော် ၁၃:၁၅ နာရီခန့် ဖြစ်နေပေပြီ။ မြစ်ဘက် မှလတ်ဆတ်သော မိုးသက်လေကို ရှူရှိုက်ရင်း ကြည့်လိုက် ရာ၊ မြစ်သည် မြောက်မှတောင်သို့(မနက်ပိုင်းမြင်ရသည်နှင့် ပြောင်းပြန်)စီးဆင်းနေပေရာ၊ မိမိမျက်လုံးကိုပင် မယုံနိုင် စရာ။ မိမိအမှတ်မှားခြင်း မဟုတ်တာ သေချာသည်။ မေး မြန်းစရာလူလည်း အနားတွင်မရှိ။ သိချင်စိတ်ကိုထိန်းနိုင်။ ရုံးနှင့် မလှမ်းမကမ်းတွင် အင်္ကျီစိမ်းလေးနှင့် မနက်ကတည်း ကခုထိ ငါးများနေသူကို သွားရောက်မေးမြန်းပါသည်။ ထိုသူက-

‘ခု ဒီရေတက်နေလို့ ပြောင်းပြန်စီးနေတာလေ အဲဒါထူးဆန်းလား’ လို့ မနှစ်မြို့သည့် လေသံနှင့်တုန့်ပြန်ရာ၊ ကျွန်တော်လည်း ‘ဇက်ကလေးပုပြီး’ ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ဟုတ် တာပေါ့။ ဒီမြစ်က(၈)ရက် လပြည့်၊ လကွယ်ဆိုလျှင် ဒီရေ အတက်အကျရှိပါသတဲ့။ ဒါကို ကိုယ်က မသိ။ နောက်တစ် နေ့ မြို့ပတ်ဝန်းကျင်ကို လေ့လာရာ၊ တစ်မြို့လုံးကို မတ် စောက်သော တောင်ဥတစ်လုံးများနှင့် ဝိုင်းပတ်ထားသည်

ကိုတွေ့ရပါသည်။ တောင်များ၏ အမြင့်မှာ ပေတစ်ထောင် ဝန်းကျင်ခန့်သာ ရှိသော်လည်း၊ မတ်စောက်လှပါသည်။ မြင့်ထောင့် ၇၀ ခန့်ရှိပါသည်။ တောင်များအားလုံးကို တောင်ခြေမှတောင်ထိပ်အထိ ကွမ်းသီးပင်များအပြည့် စိုက် ပျိုးထားသည်ကို အံ့ဩဖွယ်တွေ့ရပါသည်။ ကျွန်တော်က- ‘ဒီလောက်မတ်စောက်တဲ့တောင်တွေကို ကွမ်းသီး ပင်တွေ ပြည့်နှက်နေအောင် ဘယ်လိုများစိုက်ပါလိမ့်’ လို့ ပြောရာ။ တောအုပ်က-

‘အဲဒါ မြင်းစီးပြီးစိုက်တာပျံ’ တဲ့။ ကျွန်တော်က- ‘ဟ...လူတောင် ခါးကြီးချည်ပြီး စိုက်ရမည့် အခြေ အနေမျိုးကို မြင်းက ဘယ်လို မတ်တတ်ရပ်လို့ရမှာလဲကွာ’ ဆိုတော့၊ သူက-

‘ကျွန်တော်ပြောတာ အဲဒီမြင်းမဟုတ်ဘူး’ ဟိုလို မြင်းမျိုးတဲ့။ ခုမှတွေးမိပြီ... မူးယစ်ဆေးဝါး တစ်ခုခုဖြစ်ခြေ မည်။ သူက ဆက်ပြောသည်-

‘ဒီအရပ်မှာ ခက်ခဲသည့်အလုပ်တွေကို မြင်းစီးပြီး လုပ်လေ့ရှိတယ်။ အဲဒါဆို လွယ်သွားရောတဲ့။’ ဒါကို ကိုယ် က မသိ။ ရုံးနားက အိမ်ရှင်မတစ်ယောက်နှင့် မျက်မှန်း တန်းမိရာ၊ ကိုယ် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်က အပြန်လမ်းမှာ သူမနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်ဆုံတော့ ပဋိသန္ဓာရ စကားဆို နှုတ်ဆက်ပါသည်။

‘ညီမရေ...ဘယ်သွားမလဲ’ ပေါ့။ သူမက ပြန်ဖြေ ပါသည်-

‘သိတ်ခါဝယ်မလို့’ တဲ့။ အိမ်ပျိုကို ကျွန်တော် နားမလည်ပါ။ (သိတ်ခါကိုသာ ဝယ်လို့ရလျှင်တော့ လူတစ် ချို့အတွက် ငွေအကုန်ခံပြီး ဝယ်ပေးချင်မိသည်။) ထပ်မေးဖို့ ကျတော့ ကျွန်တော်တို့က ဆိုင်ကယ်နှင့်ဆိုတော့ လူချင်း ဝေးသွားပြီ။ တောအုပ်က ပြုံး၍ ပြောပါသည်-

‘ဈေးဝယ် တာကို’ ‘သိတ်ခါဝယ်’ လို့ပြောကြတာ ပါတဲ့။ တောအုပ်ကြီးကို ဖုန်းဆက်ပါသည်-

‘အုပ်ကြီး ဘယ်ရောက်နေလဲဟေ’ ဆိုတော့-

‘သူက မိုးတွေဆက်တိုက် ကောင်းနေလို့ ပုဆိုး တစ်လုံးဝယ်နေတယ်’ တဲ့။

Money ကို ပိုက်ဆံ၊ ငွေလို့မခေါ်ပါ။

“ကြီးပြား” လို့ခေါ်ပါသည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ယောက် စကားပြောရာမှာ နားလည်တယ်၊ မှန်တယ်၊ သဘောတူ တယ်ဆိုလျှင် “ဟုတ်ကဲ့ခင်ဗျ” အစား “ခင်ဗျ..ခင်ဗျ..ခင်ဗျ” လို့ပြောလေ့ရှိပါသည်။

အခန်း ၇

PDF Compressor Free Version

မင်းမင်းမာမာ မင်္ဂလာကျောင်းကို ဆရာရွှေမင်းမင်း
ရေးသားပြုစုအပ်သော “နဝထပ် ဘုရားသမိုင်းနှင့်ဆက်စပ်
ဖြစ်တည် တနင်္သာရီရိုးရာဓလေ့များ” စာအုပ်မှ တစ်စိတ်
တစ်ပေါက်မျှ ကောက်နုတ်တင်ပြလိုပါသည်။

အကြောင်းမှာ တနင်္သာရီတွင် နဂါးရုပ်တုတော်ကို
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအမွေ (Land Mark)တစ်ခုအဖြစ် အရေး
အရာထားကြသည့်သမိုင်းဖြစ်စဉ်ကို ကျွန်တော် စာဖတ်သူ
များထံတစ်ဆင့် ပြန်ဖောက်သည်ချလိုချင်ဖြစ်ပါသည်။ ပဉ္စမ
တနင်္သာရီလူမျိုး မင်းဆက် ဗြဟ္မစိတ်ရာဇာမင်းသည်၊
သာသနာနှစ်(၁၆၆၆)၊ သက္ကရာဇ် ၄၈၄ တွင်၊ ကောသမ္ဗီ
ထောင့်ကွယ်မြို့မှ ပြောင်းရွှေ့ပြီး မြစ်ဖျားဘက်သို့တက်၍
အောင်သာဝမြို့သစ်တည်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

သက္ကရာဇ် ၅၁၄ ခုနှစ်တွင် မြစ်ညှားအရပ်မှ
လူအသွင်ဖန်ဆင်းထားသော ဘောဂဝတီပြည် ဝါသုလ
ဒေဝ နဂါးမင်းနှင့်တွေ့ဆုံပြီး၊ နဂါးအားလုံးက ဝိုင်းဝန်းတည်
ဆောက်ပေးကြမည်ဆိုရာ၊ ဗြဟ္မစိတ်မင်းက ဤသို့ ကူညီ
လျှင်တည်ထောင်မည်ဟုဆိုသည်။

မြို့တည်ထောင်ရာသို့ မိန်းမခေါ်လာခြင်းမပြုပါက
အပြီးတည်ဆောက်ပေးမည်ဟု နဂါးမင်းဘက်က ကတိ
တောင်းရာ မင်းကြီးက သဘောတူလေသည်။ မြို့အတန်
အသင့်ပြီးစီးချိန်တွင် ဗြဟ္မစိတ်ရာဇာမင်း၏ မိဖုရားက
လိုက်ပါလိုကြောင်း အတန်တန်ပြောသဖြင့် လိုက်လျောပြီး
ဖောင်တော်လှေ၏ အလယ်တွင် ဖန်ပေါင်းချောင်ပြုလုပ်
ထားရှိလျက် ကြည့်ရှုစေသည်။ မြို့တည်ရာတွင် မြို့ရိုး
ကျောက်တုံးများ စီခြင်း၊ အဆောက်အဦ ဆောက်လုပ်ခြင်း
တို့ကို မင်းကြီးနှင့်နဂါးမင်းတို့ ကြည့်ရှုနေခိုက် ဖောင်တော်
အတွင်းမှ အလန်တကြား အော်ဟစ်သံကြားလိုက်ရသည်။
နေ့လယ်စာပွဲတော်တည်ရာတွင်“မင်းမှာသစ္စာ လူမှာဂတိ”
ဆိုသည်အတိုင်း ကတိမတည်ဘဲ မိန်းမခေါ်လာခြင်းကြောင့်
နိမိတ်ဆိုးများတွေ့ကြုံရကြောင်း နဂါးမင်းကအပြစ်ဆိုသည်။
မင်းကြီးက ဒေါသထွက်လျက် တနင်္သာရီမင်းတို့ အစဉ်အ
ဆက်လက်စွဲတော် ပတ္တမြားစီချယ်ရွှေသားကွပ်သည့် ကြိသူ
လ ခရင်းဖြင့် နဂါးမင်း၏ လယ်ဂုတ်ကို ထိုးသတ်လိုက်ရာ၊
နဂါးအသွင်သို့ပြောင်းပြီး လူးလှိုမ့်သေအံ့မူးမူးဖြစ်လေသည်။
နဂါးမင်းသည် နဂါးတို့မျက်စောင်းဖြင့်အကြည့်ခံရသူသည်
ဖွဲမီးကဲ့သို့ပြာကျသည်ဟူသော ကမ္မသိဒ္ဓိ တန်ခိုးကိုမသုံးဘဲ၊
“ပြုသူအသစ်ဖြစ်သူအဟောင်း”ဟူ၍ နှလုံးသွင်း ခွင့်လွှတ်
လျက် မှာကြားလေသည်။

မြို့နန်းသစ်တည်ရာတွင် သွေးထွက်သံယိုဖြစ်ရ
လေပြီ။ ဤနေရာတွင် နန်းမြို့သစ်တည်သော် မင်းဆက်
ပြတ်လိမ့်မည်။ မိမိအလောင်းကို စက်ကြာဖောင်နှင့်မျှော၍
တင်ရာအရပ်တွင် မြို့သစ်တည်ပါ။ သားတော်အစဉ် မြေး
တော်အဆက် မြစ်တော်အညွန့် အစဉ်အဆက် ထီးသက်
နန်းသက်ရှည်ကာမြို့တော်လည်း စည်ကားမည့်အကြောင်း
မှာကြား၍ စုတိကျလေသည်။

ဖောင်တော်သည် တနင်္သာရီ မြစ်ကြီးနှင့် မြစ်ငယ်
ဆုံရာဝတ်ဆင်တောင်၊ လေသာတောင်ခြေကျောက်ဆောင်
အငူစွန်းတွင်တင်လေသည်။ မင်းကြီးလည်း နဂါးကပ်တောင်
အမည်သမုတ်ပြီး ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော ကျောက်ဆစ်
လက်ရာများဖြင့် စေတီတစ်ဆူတည်တော်မူသည်။

အလောင်းတော်တင်သည့် နေရာဖြစ်သည့် ယခု
တနင်္သာရီမြို့ကိုလည်း ထီးစိုက်နန်းစိုက် နေပြည်တော်မြို့
အဖြစ် အသစ်ထပ်မံတည်တော်မူသည်။ မိတ်ဆွေဖြစ်သော
ဘောဂဝတီတိုင်း ဝါသုလဒေဝနဂါးမင်းကြီးအား လက်ဦးမှု
ရယူ သတ်ခဲ့မိ၍ တအောက်မေ့မေ့ တရှိုက်မတ်မတ် စိတ်
မချမ်းသာမှုကို နေ့စဉ်ညဆက် ခံစားလာခဲ့ရသဖြင့်၊ ကျေးဇူး
ရှင် မိတ်ဆွေနဂါးမင်းအတွက် အလှူအတန်းများစွာပြုကာ
အမျှဝေခြင်း၊ နိုင်ငံတော်ငွေကြေးပလှယ်မှုသုံး နဂါးဒင်္ဂါးများ၊
နိုင်ငံသုံး နဂါးစားများ၊ အလံတော်များတွင် အမှတ်တရ
တံဆိပ်တော်ပြုလုပ်စေခြင်း၊ နဂါးပုံထွင်းရွက်လှေရွှေလောင်း
များလုပ်၍ အမှတ်တရ ထားရှိစေခဲ့သည်။

နဂါးမင်းကြီး စုတိသော တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်
နေ့တွင် တော်ဝင်နဂါးလှေတော် ရေခင်းသဘင်ကို ကျင်းပ
ကာသစ္စာပြု /ဂုဏ်ပြု ဇောခေါ်ပွဲများ ကျင်းပခြင်း၊ နာဂ
သာရီနဂါးသိုင်းအကာ၊ နဂါးယိမ်းအကာများ ဖြေဖျော်ဆင်
နွဲ့စေကာ တနင်္သာရီမြစ်ဆုံ နဂါးကပ်(နဝထပ်)ဘုရား ဆီမီး
မျှောပွဲကျင်းပခြင်း၊ လေသာတောင်တွင် ဝဋ်ကြွေးပြေ နဂါး
ရုံဘုရားများ တည်ခြင်းတို့ကို ဘောဂဝတီနဂါးမင်းကို လွှမ်း
စွတ်သတိရခြင်း ကျေးဇူးတုံ့ပြန်ခြင်းအနေဖြင့်၊ အလေးထား
ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်မှာ ယခုတိုင်ပင်ဖြစ်ပေသည်။

‘အန္တရာယ်ဟူသမျှ မြို့မှုန်မျှ မကျရောက်ပါ
စေနှင့်’
ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

တောကို မဖြုန်း၊ ချင့်ချိန်သုံး၍
သက်ဆုံးရှုံးကြာ သုံးစွဲပါလော့။

PDF Compressor Free Version ဆင်အကြောင်း သိကောင်းစရာ

ယခင်ပုဒ်အသက်

သိန်းသန်းထွန်း(သစ်တော)

ဆင်တွေက ကျွန်ုပ်တို့ကို ဘယ်လိုကူညီသလဲ

ဆင်များသည် ဂေဟစနစ် အင်ဂျင်နီယာများ (Ecosystem Engineers) ဖြစ်သောကြောင့် ချုံနွယ်များကို ရှင်းလင်းပေးပြီး၊ သစ်စေ့များ ကျဲဖြန့်ပေးသဖြင့် မွေတာမျိုး ဆက်ခြင်းကို အဓိကအထောက်အကူပြုပေးခြင်း၊ ရေဝပ် ကျင်းများဖန်တီးပေးခြင်း၊ မြေကို သဘာဝမြေဩဇာကြွယ်ဝ စေခြင်းနှင့်အခြားသော သားငှက်တိရစ္ဆာန်များ အသက်ရှင် နေထိုင်ရပ်တည်ရေး ကူညီမှုပေးနေသောကြောင့် ကမ္ဘာ့ ကုန်းမြေဂေဟစနစ်၏အဓိကမျိုးစိတ်(key stone species) ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာမှတ်သားရပါသည်။

(၃) ဆင်စွယ်ဆိုတာ ဆင်တွေရဲ့သွား
ဆင်များ၏ အသက် (၂)နှစ်ခန့်တွင် ပထမဦးဆုံး ပေါက်လာသော ရှေ့သွား (၂) ချောင်းမှာ ပိုမိုကြီးမားလာပြီး ဆင်၏ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက် ပိုမိုကြီးထွားရှည်လျား လာရာ 'ဆင်စွယ်'ဟု ခေါ်ဆိုကြပါသည်။

ဆင်များ၏ ထူးခြားသော ဝိသေသလက္ခဏာ (၁၀) ချက်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ

- (၁) ကမ္ဘာ့ကုန်းမြေတွင် အကြီးဆုံးသတ္တဝါ
- အာဖရိကချုံပုတ်ဆင်သည် ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးဆင် ဖြစ်ပြီး၊ အရွယ်ရောက်ပြီး အထီးဆင်များသည် အရပ်အမြင့် (၉ ပေ) ကျော်ရှိကာ ကိုယ်အလေးချိန်ပျမ်းမျှ အားဖြင့် (၆၀၀၀) ကီလိုဂရမ်ရှိကြသည်။ သက်တမ်းအားဖြင့် သဘာဝ တောများတွင် အသက် (၆၀-၇၀)နှစ်ခန့် အသက်ရှင် နေထိုင်နိုင်ကြသည်။

ဆင်စွယ်များကို သစ်ပင်များ၏ အခေါက်ခွာရန်၊ အမြစ်တွေကို တူးဖော်ရန်နှင့် ရန်သူမှတိုက်ခိုက်လာပါက ကာကွယ်ရန်အတွက် အသုံးပြုသည်။

ဆင်စွယ်သည် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် ရှားပါးအဖိုး တန်ပစ္စည်းဖြစ်ပြီး ဈေးကောင်းရသဖြင့် ဆင်များကို သတ် ဖြတ်ခြင်း၊ အစွယ်ဖြတ်ခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်ရန်ပြုခံရတတ်သည်။

(၂) ဆင်နာမောင်း အစွမ်းအံ့မခန်း

(၄) ထူထဲသော အရေပြား
ဆင်တစ်ကောင်၏အရေပြားသည် (၂.၅) စင်တီမီ တာထူပြီး သဘာဝအခြေအနေအရ ဆင်များသည် ၎င်းတို့ ၏ အရေပြားသန့်ရှင်းစေရန်နှင့် နေလောင်ခြင်းဒဏ်မှကင်း ဝေးစေရန်အတွက် ဖုန်မှုန့်နှင့် ရွှံ့နွံများတွင် လူးလိမ့်ရေချိုး ခြင်း၊ ရေစိမ်ခြင်းပြုလုပ်ကြသည်။ သဘာဝတောတွင် ပေါက်ရောက်သောဆူးရစ်ခေါက်နှင့် ဒိုးနွယ်ခေါက်များသည် ရေချိုးရာတွင် တိုက်ပွတ်ပေးခြင်းဖြင့် ဆင်အရေပြား

ဆင်၏နာမောင်းတွင် ကြွက်သားယူနစ်(၁၅၀၀၀၀) ကျော်ပါရှိသောကြောင့် နို့တိုက်သတ္တဝါများတွင် ဆင်နာ မောင်းသည် အာရုံခံမှုအကောင်းဆုံး ကိုယ်ခန္ဓာအစိတ် အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း လေ့လာသိရှိရသည်။ ဆင်များ သည်နာမောင်းကို အသုံးပြု၍ ရေသောက်ရာတွင် ပိုက်ကဲ့ သို့အသုံးပြုကာ ရေ (၈)လီတာခန့် စုပ်ယူသောက်သုံးနိုင် သည်။ ရေကူးရာတွင်လည်း ရေအောက်အသက်ရှူပိုက် အဖြစ် နာမောင်းကို အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

သန့်ရှင်းရေးအတွက် အထူးသင့်တော်သဖြင့် ဆပ်ပြာကဲ့သို့ အသုံးပြုနိုင်သည်။ တွက်ချက်နေသော အရေပြားနှင့် အရေးအကြောင်းများသည် ပြန့်ပွားသောအရေပြားထက် ရေကို (၁၀)ဆပိုထိန်းသိမ်းထားနိုင်ကြောင်း လေ့လာ သိရှိရသည်။

(၅) ပုံမှန် စားသောက်သော အလေ့အကျင့်
ဆင်များသည် မြက်များ၊ သစ်ရွက်များ၊ ချုံနွယ်များ၊ သစ်သီးများ၊ ပင်မြစ်များကို နေထိုင်ရာဒေသနှင့် ရာသီ အလိုက် စားသုံးလေ့ရှိကြသည်။ ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် သစ်ပင်၏အပင်ပိုင်းများနှင့် အခေါက်များကို တစ်ရက်လျှင် (၁၅၀)ကီလိုဂရမ် စားလေ့ရှိသည်။ စားသုံးမှုပမာဏများပြား ပြီး၊ တစ်ဝက်ခန့်မှာ အစာချေဖျက်နိုင်မှုမရှိကြောင်း တွေ့ရှိ ရသည်။ နေ့တစ်နေ့၏ (၄)ပုံ(၃)ပုံ အချိန်ကို အစာစားခြင်း ဖြင့် ကုန်ဆုံးလေ့ရှိသည်။

(၆) အသံလှိုင်းတုန်ခါမှုဖြင့် ဆက်သွယ်မှုပြုခြင်း
ဆင်များသည် နည်းလမ်းမျိုးစုံအသုံးပြု၍ တစ် ကောင်နှင့်တစ်ကောင်ဆက်သွယ်မှုပြုတတ်ကြသည်။ အချို့ အသံများမှာ လူ၏နားဖြင့်ကြားရန် မဖြစ်နိုင်လောက်အောင် တိုးတိုးညင်သာစွာ အသံပြုခြင်း၊ ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားဆက် သွယ်ခြင်း၊ တို့ထိခြင်း၊ အနံ့ပေးခြင်းတို့ဖြင့် ဆက်သွယ်တတ် ကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မြေလျှင်လှုပ်ခတ်သံကဲ့သို့ သင်္ကေတပြုဆက်သွယ်ခြင်း၊ မြေပြင်တုန်ဟီးစေခြင်းဖြင့် ဆင်၏အရိုးများမှတစ်ဆင့် အာရုံခံသိရှိနိုင်ကြသည်။

(၇) မွေးခါစဆင်ကလေး မိနစ်(၂၀)အတွင်း မတ် တပ်ရပ်နိုင်ခြင်း
မွေးမွေးချင်း ဆင်ပေါက်ကလေးသည် မွေးဖွားပြီး မိနစ် (၂၀)အတွင်း မတ်တပ်ရပ်နိုင်ပြီး (၁)နာရီအတွင်းလမ်း လျှောက်နိုင်ကာ (၂)ရက်အတွင်း ဆင်အုပ်စုအတွင်း လမ်း လျှောက်လိုက်ပါနိုင်ကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ အဆိုပါ အလေ့ အထကောင်းသည် ဆင်အုပ်စုလိုက် ဝေးကွာသော နေရာ သို့ အစားအသောက်နှင့် ရေရှာဖွေရန် အထောက်အကူပြု ပေးပါသည်။

(၈) မှတ်ဉာဏ်အမြင့်ဆုံး တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ခြင်း
ဆင်များ၏ ဦးနှောက်နှင့် ဆက်နွယ်နေသော မှတ်ဉာဏ်ဧရိယာသည် လူထက်ပို၍ကြီးမားပြီး သိပ်သည်း ဆဲပိုမိုများပြားသည်။ ထို့ကြောင့် မေ့လျော့ခြင်း ဆိုတာ ဆင်တွေမှာ မရှိကြောင်း၊ ဘယ်သောအခါမှ မေ့ပျောက်လေ့ မရှိကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။

(၉) ရာစုနှစ်အတွင်း အာဖရိကဆင် (၉၀)% မျိုး သုဉ်း ပျောက်ကွယ်ခဲ့ရပြီ
ဆင်စွယ်ရောင်းဝယ်မှုကြောင့် အာဖရိကဆင်(၉၀)

ရာခိုင်နှုန်းကျော် မျိုးသုဉ်းခဲ့ရပြီး ဆင်ကောင်ရေ (၄၁၅၀၀၀) ခန့်သာ ကျန်ရှိတော့ပါသည်။

အာရှဆင်များအနေဖြင့် မျိုးဆက် (၃)ခု ကာလအ တွင်း (၅၀)ရာခိုင်နှုန်းကျော် လျော့နည်းပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ ရပြီး ဆင်ကောင်ရေ (၄၈၀၀၀မှ ၅၂၀၀၀) သာ သဘာဝ တောအတွင်း ကျန်ရှိတော့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။ အဓိက အားဖြင့် ဆင်များ၏နေရင်းဒေသ (Habitats)များ လျော့ နည်းပျောက်ဆုံးလာခြင်း၊ လူများမှ လယ်/ယာ၊ ဥယျာဉ်ခြံ မြေများ တိုးချဲ့လာကြခြင်း၊ ရွာများတိုးချဲ့လာပြီး ဆင် စားကျက်ဒေသ သဘာဝတောများပျက်စီးလာခြင်း၊ ဆင် များ၏ ရေသောက်သွားသည့် လမ်းကြောင်းများဖျက်ဆီးခံ ခဲ့ရကာ အစားအစာ၊ ရေနှင့်အခြားလိုအပ်ချက်များနည်းပါး လာခြင်း၊ လူများနှင့်ပိုမိုထိတွေ့လာရကာ လူနှင့် ဆင် ပဋိပက္ခများပိုမိုတိုးပွားလာခြင်း၊ ဆင်စွယ်ရရန်အတွက် အမဲ လိုက်ခြင်းကြောင့် ဆင်သတ်ခံရခြင်းများ ပိုမိုတွေ့ကြုံလာ နေရပြီးဖြစ်သည်။

ဆင်သတ္တဝါအနေဖြင့် စွမ်းအင်ပြည့်ဝခြင်း၊ ကံ ကောင်းခြင်း၊ ကျန်းမာခြင်း၊ ပျော်ရွှင်ခြင်းနှင့် စိတ်ဓာတ်ခွန် အားကောင်းမွန်ခြင်းတို့ကို ကိုယ်စားပြုကြောင်း၊ မိသားစု ဝင်များကို အသက်ပေးကာကွယ်တတ်ပြီး ချစ်ခြင်းမေတ္တာ နှောင်ကြီးခိုင်မြဲခြင်း၊ တော်ဝင်နန်းသုံး ရတနာတန်းဝင်ဖြစ် ခြင်း၊ တိုက်ပွဲတွင် ဆင်ကို အသုံးပြု၍ အောင်ပွဲများ ဖန်တီး ယူနိုင်ခြင်း၊ မင်္ဂလာ၊ အလှူအခမ်းအနားများတွင် တန်ဖိုး ထားငှါးရမ်းအသုံးပြုနေရခြင်း၊ ကမ္ဘာ့ရှားပါးတိရစ္ဆာန်ဖြစ် ခြင်းတို့ကြောင့် ဆင်များ မျိုးတုန်းပျောက်ကွယ်မှု မရှိရေး ဝိုင်းဝန်းထိန်းသိမ်း ကာကွယ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၁၀) ကံကောင်းခြင်း၊ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ၏ ဩဇာ နှင့် စွမ်းရည်သတ္တိ
ဆင်သတ္တဝါသည် လူများသို့ ကံကောင်းခြင်းများ ယူဆောင်ပေးနိုင်သလို မိသားစု ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို ပိုမိုခိုင်မြဲ နက်ရှိုင်းစေနိုင်ကြောင်း၊ အတိတ်ကာလသမိုင်းတစ်လျှောက် စစ်တိုက်ရာတွင် ဆင်တပ်များကို အသုံးပြုကာ ရန်သူကို အနိုင်ရရှိအောင် တိုက်ခိုက်နိုင်စွမ်းရှိသော စွမ်းရည်သတ္တိကို ဖော်ညွှန်းသည်။ ။

သစ်တောဦးစီးဌာန၏
၄.၃.၂၀၂၀ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၆၉၀/၂၀၂၀ အရ
မြန်မာနိုင်ငံတဝန်းလုံးတွင် ဆင် (Asian Elephant)
(Elephas Maximus) ကို လုံးဝကာကွယ်ထားသည့်
စောရိုင်းတိရစ္ဆာန်အဖြစ် သတ်မှတ်ကြောင်း ကြေညာထားသည်။

PDF Compressor Free Version

ပေါက်ပင် ဘာကြောင့် ကိုင်းရတယ်

အုန်းလွင်လေး

ဘယ်ဘက်လက်မောင်းနှင့် ကိုယ်ခန္ဓာအကြား ထီးကိုချိုင်း ကြားညှပ်၊ လက်ဖြင့် မောင့် ကျက်သရေခေါင်း ပေါင်းခေါ် မောင်းတော်ဘူးကိုပိုက်၊ ညာဘက်လက်တွင် လက်စွဲအိတ်ကို၊ ဆီရွဲပြီးသပ်ရပ်စွာဖီးထားသည့် ကေသာ၊ တိုက်ပုံအနက်ဝတ်ကာ မျက်ထားတော်တည်တည် ခေါင်း မော့ရင်ကော့ စမတ်ကျကျ လမ်းလျှောက်ခြင်းသည်က သူ၏ စတိုင်၊ သူ့ကမြို့နယ်ဥပဒေရုံးက ဥပဒေအရာရှိ မောင်ထွန်းလူ၊ သစ်တောရုံးဝန်ထမ်းအိမ်ရာရှိ ကျွန်တော်၏ အိမ်ရှေ့လမ်းမှဖြတ်၍ သူ့စတိုင်အတိုင်း ရုံးဖွင့်ရက် နံနက် ခင်းဆို အချိန်မှန်လမ်းလျှောက် ရုံးသွားသူ မောင်ထွန်းလူကို ကျွန်တော်က လှမ်းမြင်တွေ့နေကြ၊ ဒီကနေ့ မောင်ထွန်းလူ ရုံးအလာ သူ့စတိုင်အတိုင်းလမ်းလျှောက် လာရာမှ ကျွန်တော့် အိမ်ရှေ့အကျော်မှာ ရုတ်တရက် ရပ်လိုက်၏။ နောက် ကျွန်တော့်အိမ်ဘက် လှည့်ကြည့်၏။ နောက်လမ်း တစ်ဘက်က ကျွန်တော့်အိမ် မျက်စောင်းထိုးရှိ မြို့နယ် သစ်တောရုံးဝန် ဘက်ကြည့်၏။ နောက် ဦးခေါင်းငြိမ်၏။ နောက် ခေါင်းခါ၏။ နောက် ပြုံးလိုက်၏။ နောက် လက် ပတ်နာရီကိုကြည့်ပြီး သူလမ်းကို သူ့စတိုင်အတိုင်း ဆက် လျှောက်သွားသည်ကို ကျွန်တော်လည်း အိမ်ရှေ့မှာ ထိုင် နေရင်း မြင်လိုက်ရ၏။ မြို့နယ်သစ်တောရုံးဝန်ထဲမှာ သစ် တောဝန်ထမ်းနှင့် အလုပ်သမားများက မနေ့က ဖမ်းဆီး လာသည့် တရားမဝင်ကျွန်းသစ်ခွဲသားများကို ထွေလာဂျီမှ ချ၍ စနစ်တကျ စုပုံနေ၏။

မနေ့က နေ့လယ် ခရိုင်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ရုံးတွင် ခရိုင်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေး တက်ရောက်နေသည့် ကျွန်တော်ထံ--- ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးက သူ့ရွာအနီး တောစပ်တွင် သစ်ကား တစ်စီး လာချထားသည်ကို သစ်တောမှ လာရောက်စစ် ဆေးပေးပါရန် ဖုန်းသတင်းပို့လာ၏။ ကျွန်တော်လည်း အစည်းအဝေးတက်နေရင်း မြို့နယ်ဦးစီးအရာရှိထံ သတင်း ချပြပြီး စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်ရန် ဖုန်းဖြင့်ဆက်လက်ညွှန် ကြားကာ လိုအပ်သည်များ စီစဉ်ပေးလိုက်၏။ မကြာမီ တရားမဝင် ကျွန်းခွဲသား ခန့်မှန်း ၁၀ တန်ကျော် ကျွဲတစ်

ရှဉ်း၊ လူတစ်ယောက် ဖမ်းဆီးမိကြောင်းနှင့် လိုအပ်သည် များ စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်ပြီးပါက ကျွန်တော့်ထံသို့ လူကိုယ်တိုင်လည်း လာရောက် သတင်းပို့မည်ဖြစ်ကြောင်း ဦးစီးအရာရှိထံမှ ကနဦး ဖုန်းမက်စ်ဆေ့ပို့လာ၏။ ကျွန်တော် က ဖမ်းဆီးမှုမှာ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူပါနေ၍ လုပ်ငန်းစဉ် တိုင်း ဦးစီးအရာရှိကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ပါလို့ မက်စ်ဆေ့ ပြန်ပေးလိုက်၏။ ယနေ့မနက်မှာ ဖမ်းဆီးရမိ တရားမဝင် သစ်များကို လုံခြုံရာ သစ်တောဝန်းအတွင်း စနစ်တကျ သယ်ယူစုပုံ ဖုံးအုပ် ထိန်းသိမ်းခြင်းဖြစ်မည်။

ကျွန်တော်လည်း သစ်တောဝန်ထမ်းက တရားမ ဝင်သစ်ဖမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွေအတိုင်း ဆောင်ရွက်တာ ကို မြင်တွေ့ပြီး ဒီရှေ့နေနယ် ခေါင်းငြိမ် ခေါင်းခါလုပ် ပြုံးစရာလားရယ်လို့ စိတ်ထဲမှာ ပြောမိလိုက်သည်။ ရုံးတက် ချိန် ရုံးရောက်လာတဲ့ ကျွန်တော့်ကို မြို့နယ် သစ်တောဦးစီး အရာရှိနှင့်အတူ ---ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့က ရုံးမှာစောင့် နေကြ၏။ ကျွန်တော်လည်း မိမိအလုပ်တွေ စတင်မလုပ်မီ သူတို့ကို ဦးစွာလက်ခံစကားပြောလိုက်ပါသည်။

“ကိုယ့်ညီရော အုပ်ကြီးရော လာကြပါ။ ထိုင်ကြ ပါ။ ကျွန်တော်လည်း မနေ့က ခရိုင်အစည်းအဝေးမှာ နေ ဝင်မိုးချုပ်ထိ အချိန်ပေးလိုက်ရတယ်။ အုပ်ကြီးပေးတဲ့ သ တင်းအပေါ် အချိန်နဲ့တစ်ပြေးညီ တရားမဝင်သစ်ဖမ်းဆီး ရေးဆောင်ရွက်မှု ကိုယ့်ညီပေးတဲ့မက်စ်ဆေ့လည်းရတယ်” ကျွန်တော်လည်း မြို့နယ်ဦးစီးအရာရှိကို ကိုယ့်ညီ၊ ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးကို အုပ်ကြီးလို့ တရင်းတန်း ခေါ်ဆိုရင်း ကျွန်တော်၏ ခရိုင်မှူးရုံးခန်းအတွင်း ဖိတ်ခေါ်လိုက်၏။ ထိုင်ခုံတွေမှာ အသီးသီး ထိုင်ပြီးသည်နှင့် ကျွန်တော်က-

“ကျွန်တော့်ဆီရောက်တုန်း စားသောက်ဖွယ်နဲ့ ညှော်ခံချင်တယ်။ ကဲ့ မုန့်တစ်မျိုးမျိုးနဲ့ လက်ဖက်ရည် ကော် ဖီ အအေး ဘာသောက်ချင်ကြလဲ”

“စားသောက်ပြီးခဲ့ပါပြီ ဆရာ၊ ဒီဆရာက ကျွန် တော်ကို လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ ညှော်ခံပြီးမှ ဒီကိုလာတာပါ။ ဘာမှ မလုပ်ပါနဲ့တော့ ဆရာ” နှုတ်သွက်တဲ့---ရွာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက အတူပါသူ မြို့နယ်ဦးစီးအရာရှိဘက်

မေးထိုးပြရင်း ပြောတော့ ကျွန်တော်က-

“နားဘောက်ပြီးတာ တကယ်လား ကိုယ်သိ”

“တကယ်ပြီးခဲ့တာပါအစ်ကို၊ မနေ့က အစ်ကိုဆီက ချပြသတင်းရလျင်ရခြင်း ကျွန်တော်လည်း သစ်တောဝန် ထမ်းတွေ၊ နယ်မြေခံရဲတွေနဲ့ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးကို ချက်ချင်းဆက်သွယ် အင်အားစု သတင်းချပြရာနေရာ အမြန်သွားတယ် အစ်ကို၊ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ရောက်ချိန်မှာ စုပုံထားတဲ့သစ်ကို---ရွာက ဂျီကာခေါ် ကျော်သင်ဆိုသူက ကျွဲတစ်ကောင်နဲ့ ချောင်းကမ်းစပ်ဆီ ကဲ့ထုတ်ဆွဲသယ်နေတာ ပက်ပင်းတွေတာပဲ၊ သူကို သစ်တောမှုစစ်ဆေး၊ နောက် ဥပဒေအရာရှိနဲ့ တိုင်ပင်ပြီး ရဲစခန်းမှာ အမှုဖွင့်ရတာ၊ တင်ပြရမယ့် စာတွေ ရုံးမှာ ကြီးကြပ်လုပ်ရတာ၊ ဖမ်းဆီး သစ်တွေ လုံခြုံရာသယ်ယူနေရတာကြောင့် ညဉ့်နက်သွား တယ်၊ အခုက ရုံးစာတွေယူလာရင်း လူကိုယ်တိုင်နှုတ်နဲ့ တင်ပြချင်တာလည်းရှိတာကြောင့် ဒီနေ့ ရုံးချိန်မှ လာရ တာပါ အစ်ကို “အုပ်ကြီးကရော၊ ကျွန်တော်ကို ပြောစ ရာရှိတာ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောပါဗျ”

ကျွန်တော်က ဦးစီးအရာရှိ စကားပြောအပြီး ထိုင်ခုံတွင် ခပ်ရိုရိုထိုင်နေသည့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးကို ပြောစရာရှိတာ ပြောလာအောင် စကားလမ်းကြောင်း ဖွင့် ပေးလိုက်၏။

“ဒီလိုပါ ဆရာ၊ ကျွန်တော့်ရွာမှာ အခုလို သစ်ခိုး မှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော်အပါအဝင် ကျွန်တော့်ရွာသား အားလုံး ရုံးရောက် ဂတ်ရောက်ဖြစ်တာ တစ်ခါမှ မရှိပါဘူး။ ရွာကလူတွေက ဝါးတောင် အိမ်သုံးလိုတာလောက်ပဲ ခုတ် ယူကြတယ်။ ပြေလည်တဲ့ တော်ရုံလူက ဝယ်သုံးကြတယ်။ အခုလို အဖြစ်မျိုး တစ်ခါမှ မရှိခဲ့ဖူးပါဘူး။ မနေ့မနက် စောစော ကြက်ဦးတွန်ချိန်လောက်မှာ ဝိတ်ပါတဲ့ ကားတစ် စီးမောင်းသွားတဲ့အသံကြားရပြီး ဝေလီဝေလင်း အချိန်မှာ ပြန်ထွက်သွားတဲ့ အသံကို အခုသစ်ဖမ်းမိတဲ့ နေရာဆီသွား တဲ့လမ်းနဲ့ မလှမ်းမကမ်းမှာနေတဲ့ ဖိုးထော်တို့လင်မယားက ကြားရလို့ ကျောက်ကားတွေ လာချတယ် ထင်မိတာတဲ့။ နောက်မှ ဒီရက်ထဲကျောက်ကားတွေ နားထားတယ်ဆိုတာ သတိရပြီး မနက်မိုးလင်းတော့ ကားဘီးရာအတိုင်း လိုက် သွားကြည့်တာ အခုဖမ်းမိတဲ့သစ်ပုံကြီးတွေတာတဲ့၊ ဘာ ကြောင့်လာချထားတာလဲမသိ၊ ဆွမ်းခံပြန်ချိန်လောက်ထိ သစ်ပုံ အနီးအနား လူလည်းမတွေ့ရတော့ ရွာဆီ ခြေလျင် လျှောက်လာပြီ ကျွန်တော့်ဆီ သတင်းပို့တယ်၊ ကျွန်တော် လည်း သေချာအောင် လူလွတ်ကြည့်ခိုင်းတယ်၊ နောက် ဆရာဆီ ဖုန်းဆက်တာပါပဲ”

“အုပ်ကြီးကလွတ်လို့သွားကြည့်တဲ့သူက သူကြည့်

တဲ့အချိန် သစ်ပုံအနား မသင်္ကာစရာလူရော မတွေ့မိဘူး လား၊ နောက်ဖမ်းဆီးရေးအဖွဲ့ အဲဒါနားမရောက်မီ အချိန်ထိ အုပ်ကြီးက သစ်ပုံမှာ လူအစောင့်ထားသေးလား”

“သွားကြည့်တဲ့သူက သစ်ပုံပဲတွေတာ သစ်ပုံ အနား ဘယ်သူမှ မတွေ့ခဲ့ပါဘူး၊ ဘာမှန်းလည်း မသိတော့ အစောင့်မထားပဲ ဆရာဆီဖုန်းဆက်ပြီး ဒီဆရာတွေရောက် လာတော့ အတူလိုက်သွားတာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက ကျွန်တော် ဖြတ်မေးတဲ့ အမေးကို အနီးရှိ ဦးစီးအရာရှိအား လက်ညှိုး ထိုးပြပြီးဖြေတယ်၊ ကျွန်တော်က -

“ကဲ့ပါ အုပ်ကြီးရယ်၊ ကျွန်တော် စကားဖြတ်ပြော မိသွားတယ်၊ ပြောစရာရှိတာ ဆက်ပြောပါဗျာ”

“အခုသစ်အမှုနဲ့ အချုပ်ထဲရောက်နေတဲ့ ဂျီကာ ခေါ် ကျော်သင်ဆိုသူက ကျွန်တော့်ရွာနဲ့ ကပ်လျက် -- ရွာကပါ။ ကျွန်တော်သိတာတွေ ပြောပြချင်သလို သိလိုရာ တွေလည်း မေးပါရစေ”

“မေးပါဗျ၊ မေးပါ ကျွန်တော်သိသလောက် ဖြေ လို့ရသလောက် ဖြေပေးပါမယ်”

“ဒီလိုပါဆရာ၊ ကြီးတဲ့အမှု ငယ်အောင်၊ ငယ်တဲ့ အမှု ပပျောက်အောင်ဆိုသလို အခုအမှုမှာ ပိုင်ရှင်မဲ့လုပ်လို့ ရသလား၊ နောက် ဖမ်းမိ သစ်ပုံနားရှိနေတဲ့ ဂျီကာက ထောင်ကျမှာလား သိချင်ပါတယ် ဆရာ”

“အင်း ပိုင်ရှင်မဲ့ဆိုတာက အော်လဲအပင် သဘာ ဝဘေးဒဏ်ကြောင့်ပျက်စီးတဲ့အပင်တွေ၊ ရေထဲမြုပ်နေတဲ့ မျောနေတဲ့ သစ်တွေကို တစ်ဦးတစ်ယောက်က ပိုင်ဆိုင် ကြောင်းမတင်ပြနိုင်တာ သစ်တောဌာနမှာ မှတ်ပုံတင်ထား တဲ့ ကိုယ်ပိုင်တံဆိပ်ရိုက်မထားတာ တံဆိပ်ကို ပုံပျက် အောင်လုပ်ထားတာတွေကိုခေါ်တာပါ။ ဥပမာတစ်ခု ပြော ပြမယ်၊ လမ်းဘေးဝဲယာမှာ လေတိုက်လို့ ကျွန်းပင်တစ်ပင် လဲကျတယ်ဆိုပါစို့၊ တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်သူ မရှိဘူးဆို သစ် တောဌာနက ပိုင်ရှင်မဲ့နဲ့ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ သိမ်းရတယ်၊ ဂျီကာ ထောင်ကျမှာလားဆိုတာ ဖြစ်စဉ်နဲ့အကြောင်းအရာ အပြည့်အစုံကို ဂဃနဏ မသိရတော့ဘယ်လိုပြောရပါ”

“ကျွန်တော်တို့တွေ ဖမ်းဆီးအရေးယူတာလည်း အမှန်အပြစ်ကျူးလွန်သူ ပါဝင်ပတ်သက်သူတွေကိုပဲ အရေး ယူချင်ပြီး အပြစ်မရှိသူကို ဘယ်အရေးယူချင်မှာလဲ၊ ဂျီကာ က တစ်နည်းနည်းနဲ့ ပါဝင်ပတ်သက်ထားလို့ ဖမ်းဆီးရတာ ဘယ်လိုပိုင်ရှင်မဲ့ လုပ်ရမှာလဲ၊ လုပ်တဲ့သူပါ အမှုတွဲထဲပါ သွားမယ်၊ နွေမှာ မြစ်ချောင်းအင်းအိုင်တွေ ရေနည်းရေခန်း အပူချိန်များပြီဆို၊ မိုးမှာ မြေပြို ရေကြီးရေလျှံမယ် မိုးမရွာ ဘူးဆို သစ်တောသစ်ပင်မရှိလို့ တရားမဝင်သစ်ဖမ်းလည်း ပိုင်ရှင်မဲ့ပဲ ဖမ်းတတ်လို့ဆိုပြီး သစ်တောဝန်ထမ်းတွေကိုပဲ

အပြစ်ပြောကြတာ အုပ်ကြီးသိရက်နဲ့” ကျွန်တော် စကား ပြောအပြီး ပြီးနောက်ပိုင်းက သူ့ခံစားချက်တို့ ရှင်ဖွင့်ပြီး လက်ဆွဲ အိတ်စစ်ဖွင့်ကာ-

“သစ်တောမူစစ်ဆေးချက်၊ ရဲစခန်းအမှုဖွင့်ချက်၊ ကြေးနန်းတင်ပြစာနဲ့ မြေပုံ၊ ဓာတ်ပုံ အတိုင်းစာရင်းစတဲ့ အမှုနဲ့ ဆိုင်တဲ့ အထောက်အထား အပြည့်အစုံ ကျွန်တော်နဲ့ ပါလာတယ်အစ်ကို”

ညီငယ် ဦးစီးပေးလာသည့် သစ်တောမူ စစ်ဆေး ချက်ကို ဖတ်ကြည့်ရာ --- ရက် -- အချိန် လက်ကိုင် ဖုန်းဖြင့် လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး၏ ချပြသတင်းအရ ဦးစီးအရာရှိဦးဆောင်သော သစ်တောဝန်ထမ်းများ၊ သက် ဆိုင်ရာနယ်မြေ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ၊ ကျေးရွာအုပ် ချုပ်ရေးမှူး၊ ရာအိမ်မှူးတို့ပါဝင်သည့် တရားမဝင် သစ်ဖမ်း ဆီးရေးပူးပေါင်းအဖွဲ့မှ မည်သည့်အချိန် မည်သည့်နေရာ တွင် တရားမဝင်ကျွန်းခွဲသား ဘယ်လောက်ချောင်း ဘယ် လောက်တန် ဖမ်းဆီးမိကြောင်း ဖမ်းဆီးဖြစ်စဉ် အစချီထား၏။ နောက်ဖမ်းဆီးစဉ် --ရွာနေကျီကာဆိုသူက သူ၏ကိုယ်ပိုင် ကျွဲတစ်ကောင်ဖြင့် သစ်ခွဲသားများကို မူလ စုပုံနေရာမှ မလှမ်း မကမ်းရှိ--ချောင်းစပ်ရေထဲသို့ ကဲ့ထုတ်သယ်ယူရွှေ့ပြောင်း နေသည်ကို အဖွဲ့မှတွေ့ရှိ၍ သစ်တောမူစစ်ဆေးချက်ကို သက်သေများရှေ့ အမေးအဖြေ ပုံစံစစ်ဆေးထားရာ ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူက ကျွဲဆွဲအငါးခရေရှိ၍ လုပ်ရကြောင်း၊ သူ၏ ကျွန်းခွဲသားများ မဟုတ်ကြောင်းနှင့် လိုအပ်သည့် မေးခွန်း တိုင်းကို မသိပါဘူးချည်း ဖြေထားသည်ကို စစ်ဆေးချက် တွင်တွေ့ရ၏။

တရားမဝင်သစ်ထုတ်လုပ်မှု လျော့ကျရေးကြိုတင် တားဆီးခြင်း၊ ဖမ်းဆီးအရေးယူခြင်း ဖြစ်စဉ်များတွင် သစ် သူခိုးနှင့် ဆက်စပ်သူ ပါဝင်ပတ်သက်သူများသည် သူတို့၏ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့်လုပ်ရပ်သည် လယ်ပြင်ဆင်သွားသလို ထင်ရှားစွာတွေ့မြင်နေရပါစေ၊ ဥပဒေအရ ပြစ်မှုမြောက်နေ ပါစေ၊ သူတို့၏လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များအတိုင်း ဘာမှမသိပါဘူး၊ မဟုတ်ပါဘူး၊ မလုပ်ပါဘူး၊ အပြစ်မရှိပါဘူးဟု ပြောပြခြင်း တတ်ကြသည်၊ ဥပဒေကို မသိနားမလည်၍ ကျူးလွန်မိပါ သည်ဟု ဆိုရုံမျှနှင့် အပြစ်မှလွတ်မြောက်မှုမရနိုင်ဆိုသည့် ဥပဒေဆိုင်ရာဆိုရိုးရှိ၏။ ဘူးတစ်လုံးဆောင် အမှုများကိုဆီ လျော်သည့်ပြစ်ဒဏ် စီရင်ချက်အမိန့်ချမှတ်နိုင်ရန် ကနဦး သစ်တောမူစစ်ဆေးသည့် သစ်တောဝန်ထမ်းသည် လိမ္မာပါး နပ်ရန်လိုသည်၊ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သည့်ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း ပေါ်လွင်အောင် စစ်ဆေးတတ်ရမည်၊ အမှုနှင့်သက်ဆိုင် သည့်အကြောင်းအရာအပေါ် ခိုင်လုံတိကျသော အထောက် အထား၊ ပစ္စည်းသက်သေများ၊ လူသက်သေများဖြင့် ဟာ

ကွက်မရှိအောင် အမှုတည်ဆောက်ပြီးမှသာ ရဲစခန်းအမှု ဖွင့်ခြင်း၊ တရားရုံး တရားစွဲဆိုခြင်းပြုရသည်။

“ပြစ်မှုကျူးလွန်သူက မသိပါဘူးချည်း ဘူးတစ် လုံးဆောင်ထားသူပေကိုး၊ သစ်ပိုင်ရှင်နဲ့ သစ်လာချတဲ့ကား မသိဘူးဆိုတာထက် ကျွဲဆွဲဖို့ ဆက်သွယ်သူ လာငါးသူရဲ့ အကြောင်းနဲ့ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ကို မရေမရာ ဝေလည်ကြောင် ပတ်ဖြေထားသေး၊ အင်း- ဆားပုလင်းနှင့်မောင် စကား အတိုင်းဆို ဒီအမှုက သိပ်ခက်ခဲနက်နဲတယ် အိုင်ပီ ပြောရမ လိုပါလား၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ ဂျီကာရဲ့ နောက်မှာသေချာ ပေါက်လက်မဲကြီးရှိနေပြီ၊ ကိုယ့်ညီရော အုပ်ကြီးရောအချိန် ရလား၊ တခြားကိစ္စရှိလား၊ ကျွန်တော့် ပုံမှန်ရုံးအလုပ်တွေ မစမီ တရားရုံးထွက်ဆိုချက်ပေးရင် အဆင်ပြေအောင် စကားပြောချင်တယ်” ကျွန်တော့်အမေးကို သူတို့က ခေါင်း ငြိမ့်ဖြေတာကြောင့် ကျွန်တော်က -

“အခု တရားမဝင် ကျွန်းခွဲသားတွေ ဖမ်းဆီးတဲ့ နေရာ အနီးဝန်းကျင်မှာရော ကိုယ့်ညီ ဦးဆောင်တဲ့အဖွဲ့ ရှင်းလင်းမှု လုပ်လား”

“လုပ်ပါတယ်အစ်ကို၊ အခုတရားမဝင်သစ်ဖမ်းတဲ့ နေရာမှာ ယခင်က စုပုံချခဲ့တဲ့ မသင်္ကာစရာ ထူးခြားအရိပ် အယောင် မတွေ့ရသလို အနီးဝန်းကျင်မှာ ဘာသဲလွန်စမှ မတွေ့ပါဘူး အစ်ကို၊ ကားဘီးရာအရ ဆယ်ဘီးကားနဲ့ လာချပြီးပြန်ထွက်သွားတာပါ”

“ကားလမ်းတွေမှာ လမ်းကြေး၊ မြို့ဝင်ကြေး ကောက်တဲ့ ဂိတ်တွေရှိကြတယ်၊ ဖမ်းဆီးရမိ နေရာဆီကား လာနိုင်တဲ့လမ်းကြောင်းဂိတ်တွေမှာ အခင်းဖြစ်တဲ့နေ့ မနက် မိုးမလင်းမီ ဖြတ်သန်းတဲ့ မသင်္ကာဖွယ် ကားအဝင်အထွက် ကိုလည်း စုံစမ်းစေချင်တယ်၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ ဂျီကာရှေ့ မှာတင် သက်သေတွေနဲ့အတူ ဖမ်းဆီးသစ်တိုင်းတာဟုတ် ပြီ၊ ဖမ်းဆီး သစ်ခွဲသားတွေမှာ တံဆိပ် အမှတ်အသားတွေ ရှာကြည့်ကြလား”

“ဂိတ်တွေမှာ ကားစုံစမ်းဖို့ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးတာဝန် ပေးလိုက်ပါမယ်အစ်ကို၊ သစ်ခွဲသားတွေပေါ်မှာ သစ်တောဝန် ထမ်းတွေအသုံးပြုတဲ့ ဘာတံဆိပ်မှမပါပါဘူး အစ်ကို၊ ရိုက် ပြီးတဲ့တံဆိပ်ကို ပုံသဏ္ဍာန်ပျက်အောင် လှီးထား၊ ဖျက်ထား၊ ဖြတ်တောက်ထားသလိုမျိုးလဲမတွေ့ရပါဘူး၊ ဂျီကာက ဘာစာရွက်စာတမ်းမှလည်း မတင်ပြနိုင်ပါဘူး”

“ဂျီကာကို ကျွဲနဲ့သစ်ဆွဲနေတာ ပက်ပင်းတွေ တော့ ဖမ်းတယ်၊ တစ်တန်အထက် တရားမဝင်ကျွန်းခွဲသား တွေက သူ့ဥစ္စာဟုတ်တာမဟုတ်တာထက် သူ့လက်ဝယ်မှာ ဖမ်းမိပြီဆိုကတည်းက သစ်တောဥပဒေပုဒ်မ ၄၂(က)၊ ၄၃ (က)တို့နဲ့ ငြိနေပြီ၊ သစ်တောမူကို ရဲစခန်းမှာ သက်သေ

တွေ့ရေ့ စစ်တယ်၊ အိုကေတယ်၊ လုံခြုံတဲ့ သီးသန့် အခန်းမှာရှာ စစ်ဆေးခဲ့လား။ ဘယ်လိုစစ်ဆေးကြလဲ”

“သီးသန့် လုံခြုံတဲ့အခန်းမှာ ဘာအချုပ်အနှောင် မှမထားဘဲ ဂျီကာရဲ့ ကိုယ်ရေးရာဇဝင် စယူတယ်၊ အမှုနဲ့ ပတ်သက်တာ အမှန်ကိုပဲ မချင်းမချန်သိသမျှ ထွက်ဆို စေပြီး ခြိမ်းခြောက်သလို၊ သွေးဆောင်သလို၊ နိမိတ်ပြသလို စကားလုံးတွေမပါအောင် မေးခွန်းမေးပါတယ်အစ်ကို”

“အမှုစစ်ဆေးချက် ဖတ်ကြည့်တော့ စိတ်ဝင်စား စရာက သူ့ကိုယ်ပိုင် ကျွဲတစ်ရှဉ်းပဲ၊ ဘယ်တုန်းတည်းက ပိုင်တာလဲ၊ အဲဒါမှာ ကျွဲတစ်ရှဉ်းဆိုတော့ လယ်လုပ်တာလား၊ သစ်ဆွဲ အလုပ်လုပ်ဖို့လား၊ ကျွဲအများကြီးမွေးပြီး ကျွဲမွေး ရောင်းတာလား၊ ဂျီကာရဲ့ အလုပ်အကိုင် လက်လုပ်လက် စားတဲ့၊ သူ့အနေအထားနဲ့ ငွေအရင်းအနှီးအများကြီး သူ့ ကိုယ်ပိုင်စိုက်ထုတ် မလုပ်နိုင်တာ သေချာသလို ကျွဲဆွဲခ အခကြေးငွေ ရလို့မူကြောင့်ပါဆိုတာက “ပေါက်ပင်ဘာ ကြောင့်ကိုင်းရတယ်ဆိုတဲ့ ပဟေဠိအမေးကို ဗျိုင်းနား လို့ကိုင်းရတယ်” ဆိုတဲ့ လွယ်ကူပြီး မြင်သာတဲ့ အဖြေပေး သလိုဖြစ်နေတယ်၊ ဆက်စပ်သူတွေကို မသိဘူးချည်း ဘူးတစ်လုံးဆောင်ထွက်ဆိုတာလည်း သစ်ပုံနဲ့အတူ ဖမ်းခံ ရတဲ့သူအပေါ် ပြစ်ဒဏ်မကျဘူး ထင်နေသလားပဲ၊ ကိုယ် ညီရော သက်သေထွက်ဆိုရမယ့် အုပ်ကြီးရော ဖြစ်စဉ် မတိုင်မီ သူနဲ့ သူ့အသိုင်းအဝိုင်းက အဆက်အဆံရှိတဲ့ သူတွေ၊ သူ့သွားလာလှုပ်ရှားခဲ့မှုတွေကို အရပ်သတင်းယူပါ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူဖက်ကလည်း ရှေ့နေငှားကောင်း ငှားနိုင် တယ်၊ တရားရုံးမှာ တရားသူကြီးနဲ့ တရားခံရှေ့နေက ကိုယ့်ကို မေးခွန်းမေးလို့ ပြန်ဖြေရင် အကိုးအကား အထောက်အထား တိကျခိုင်လုံစွာ ထွက်ဆိုနိုင်တာပေါ့၊ နောက်အမှုနဲ့ သက်ဆိုင်မယ်လို့ ယူဆနိုင်တဲ့ ထူးခြား သတင်းအချက်အလက် သက်သေရနိုင်တာတွေ မပြတ်

စုံစမ်းပြီး ရဲစခန်း၊ ဥပဒေရုံးဆီလည်း သက်သေဖြစ်စေတဲ့ သတင်းအချက်အလက် ဖလှယ်မှု လုပ်ဖို့လိုတယ်”

“ဆရာပြောမှ သတိရပြီ၊ အရင်ကတည်းက ကျွဲ နွားမရှိခဲ့တဲ့ ဂျီကာက လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပတ်လောက်ကမှ အမွေ ရတယ်ဆိုပြီး ကျွဲဝယ်တယ်လို့ သိရတယ်၊ ဂျီကာက ရွာ ထဲမှာ အလုပ်အကိုင်မယ်မယ်ရရမလုပ် ကြက်တိုက် ဖဲရိုက် အရက်ပုန်းရောင်းသလိုလိုနဲ့ အသောက်အစားလည်းရှိသူ၊ သူ့မိန်းမ သိန်းကြွယ်ကလည်း တရားမဝင် နှစ်လုံး သုံးလုံး လောင်းကစားနဲ့ တိုင်ပတ်နေပြီး ရွာထဲမှာ ခပ်စွာစွာရယ်၊ မနေ့က သူ့ယောက်ျားကိုရဲဖမ်းတော့ ဖမ်းကြဖမ်းကြ တရား ရုံးကျမှ ငွေဘယ်လောက်ကုန်ကုန် ထောင်မကျအောင် ရှေ့နေကောင်းကောင်း ငှားလိုက်မယ်၊ ထောင်ကျလည်း လွတ်ငြိမ်းနဲ့ပါအောင်လိုက်မယ်လို့ သူ့ရွာထဲ ပေါက်တတ် ကရ ပတ်ပြောနေဆိုပဲ၊ တရားမဝင် လောင်းကစားမှုနဲ့ လင်မယားနှစ်ယောက်လုံးက ထောင်ကျခဲ့ဖူးတာ ဆရာ” အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက သူသိတာ ပြောပြလာ၏။

“ကဲ့ အုပ်ကြီး၊ အမှုမှာအဓိက ပါဝင်ပတ်သက်သူ တွေက နောက်ကွယ်က ပံ့ပိုးတာ ဖိအား တစ်ခုပေးတာ ကြောင့် ဂျီကာက သစ်တောမူစစ်ဆေးချက်မှာ အမှန်ထွက် ဆိုချက်မပေးဘဲ ဘယ်လိုပင် ဘူးခံနေပါစေ၊ အားကိုးတစ် ခုခုရှိလို့ သူ့မိန်းမက အရပ်ထဲ ပြောချင်ရာပြောနေပါစေ၊ အမှန်တရားက တစ်ချိန်မှာ ပေါ်လာမှာပါ၊ ကျွန်တော့်အမြင် အမှုကြောင်းအရ ပြစ်မှုမြောက်နေတာပဲ၊ အမှုမှာ အဓိကကျ တဲ့သစ်ပိုင်ရှင်၊ သယ်ပေးတဲ့ယာဉ်၊ ငှက်ရင်းမှာခုတ်လှဲခွဲစိတ် ထုတ်လုပ်ပေးသူစတဲ့ ဆက်စပ်ပါဝင်ပတ်သက်သူအားလုံး ကိုအရေးယူချင်တာ၊ သူသိသမျှအမှန် ထွက်ဆိုဖော်ထုတ် လိုက်ရင် သူ့ရဲ့ပြစ်ဒဏ် အထိုက်အလျောက် သက်သာနိုင် တာပေါ့”

ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်-

အဂတိလိုက်စားမှု အမျိုးအစားများ

- (၁) **ကြီးမားသော အဂတိလိုက်စားမှု (Grand Corruption)**- အစိုးရဌာနများ၏ အထက်ပိုင်း အလွှာ အရာရှိကြီးများက အစိုးရ၏ မူဝါဒများကိုဖြစ်စေ၊ ပင်မလုပ်ငန်းဆောင်တာများကိုဖြစ်စေ၊ ပုံပျက်ပန်းပျက်ဖြစ်စေခြင်းဖြင့် အများပြည်သူတို့ခံစားရမည့် အခွင့်အရေးတို့ကို နှစ်နာဆုံးရှုံးစေပြီး ထိုအရာရှိကြီးများနှင့် သက်ဆိုင်သော အစုအဖွဲ့ များအတွက် အကျိုးအမြတ်ရရှိစေခြင်း။
- (၂) **သေးငယ်သောအဂတိလိုက်စားမှု (Petty Corruption)**- ပြည်သူလူထု၏ရသင့်သော အခြေခံ ခံစားခွင့်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ခံစားရရှိနိုင်ရေးအတွက် အစိုးရဌာနများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံဆောင်ရွက်ရာတွင် အများ ပြည်သူကဏ္ဍ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူ ဝန်ထမ်းများက ယုံကြည်အပ်နှံထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အလွဲသုံးစားပြုခြင်း။
- (၃) **နိုင်ငံရေးအဂတိလိုက်စားမှု (Political Corruption)**- နိုင်ငံရေးဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်နိုင်သူများက နိုင်ငံ၏ အရင်းအမြစ်များနှင့် ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေများကို ခွဲဝေသတ်မှတ်ရာတွင် မိမိတို့၏ ရာထူးဌာနကို အလွဲသုံးစားပြု၍ မိမိတို့၏ အာဏာ၊ နေရာ အဆင့်အတန်းနှင့် စီးပွားဥစ္စာများကို ရှေ့ရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲစေရန် ပြုလုပ်ခြင်း။

ဆေးဖက်ဝင်ထောလပတ်ပင်၏ ပြင်ပရုပ်သွင်၊ ဆေးဖက်ဝင်ပုံနှင့် အပင်ခန္ဓာဗေဒ အကြောင်းသိကောင်းစရာ

ဒေါ်အေးငြိမ်းချမ်း၊ သုတေသနပုဂ္ဂိုလ်ထောက် - ၃

အပွင့်ဆောင်ပင်များ (Angiosperms) သည် ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်တွင် လွှမ်းမိုးသော အစာရေကြောရှိ အပင်များဖြစ်သည်။ ၎င်းအပွင့်ဆောင်ပင်များစွာ ရှိသည့်ထဲမှ Acanthaceae မျိုးရင်းဝင်အပင်ဖြစ်သည့် ထောလပတ်ပင် (Rhinacanthus nasutus (L.) Kurz)၏ ဆေးဖက်ဝင်ပုံများနှင့် ခန္ဓာဗေဒဖွဲ့စည်းပုံများအကြောင်း ရေးသားတင်ပြပါမည်။ Acanthaceae မျိုးရင်းဝင် အပင်များကို အပူပိုင်း (tropical) နှင့် သမပိုင်း (temperate) ဒေသများတွင် တွေ့ရသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးတွင် Acanthaceae မျိုးစု (၂၅၀) ရှိပြီး မျိုးစိတ်ပေါင်း (၂၅၀၀) ခန့်ရှိသည်ဟု သိရှိရပါသည်။ ၎င်း Acanthaceae မျိုးရင်းတွင် ဆေးဖက်ဝင်သော အပင်၊ အလှစိုက်ပင်နှင့် ရုက္ခဗေဒရှုထောင့်အရ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ အပင်များစွာရှိသည့်အနက် ထောလပတ်ပင် (Rhinacanthus nasutus (L.) Kurz) သည် ဆေးဖက်ဝင်နှစ်ရှည်ခံပင်ပျော့တစ်မျိုးဖြစ်သည်။

Scientific name	-	<i>Rhinacanthusnasutus (L.) Kurz</i>
Synonym	-	<i>Justicia nasuta L.</i>
Myanmar name	-	Htaw-la-batt
Common name	-	Snake-jasmine
Family	-	Acanthaceae
Flowering Period	-	January to April

ပင်စည်နှင့်အကိုင်းများသည် ခြောက်ထောင့်ပါရှိသော စတုဂံပုံစံရှိပြီး ဘေးဘက်တွင် မြောင်းများပါရှိသည်။ အဆစ်သည် ဖောင်းသော (tumid) ပုံစံရှိသည်။ အရွက်သည် ရွက်ထီးဖြစ်ပြီး နှစ်တန်းစီရွက်ဆိုင်ဖြစ်သည်။ ရွက်စွယ်မပါရှိပါ။ ရွက်ညှာပါသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ရွက်ပြားသည် ရှည်လျားပြီး ဘဲဥပုံစံရှိသည်။ အရွက်၏ အောက်ခြေသည် attenuate ပုံစံဖြစ်သည်။ ရွက်နားညီပြီး အရွက်၏ ထိပ်သည် ချွန်သောပုံစံရှိသည်။

ပန်းခိုင်သည် paniculate cymes အမျိုးအစားဖြစ်သည်။ ပွင့်ကိုင်းသည် လုံးဝန်းပြီး အစိမ်းရောင်ရှိသည်။ ပွင့်ညှာမရှိပါ။ ပန်းပွင့်သည် အဖြူရောင်

ရှိသည်။ ပွင့်ဖတ် ၅ ခုပါရှိပြီး ပွင့်ဖတ်များသည် ကွာနေသည်။ ပွင့်ချပ် ၅ ခုပါရှိသည်။ Upper lip သည် ၂ ခု ရှိပြီး Lower lip သည် ၃ ခုရှိသည်။ Lower lip ဘက်တွင် နီညိုရောင်အစက်များပါရှိသည်။

ဖိုအင်္ဂါ ၂ ခုပါရှိပြီး ပွင့်ချပ်များနှင့် ကွာနေသည်။ ဝတ်ဆံဖိုတိုင်သည် သေးသွယ်ပြီး ပွင့်ချပ်အုံ့ပြွန်၏ ထိပ်နားတွင် တွယ်ကပ်နေသည်။ ဝတ်ဆံအိတ်သည် အခန်း ၂ ခန်း ပါရှိပြီး ရှည်မျောမျောပုံစံရှိသည်။ ဝတ်ဆံဖိုတိုင်နှင့် ဝတ်ဆံအိတ်တို့သည် ကျောဘက်မှ ဆက်ထားသည်။ ဝတ်ဆံအိတ်၏ အရောင်မှာ အဝါရောင်ဖြစ်သည်။

အစေ့အိမ်သည် အမြင့်အစေ့အိမ်ဖြစ်ပြီး ဘဲဥပုံစံရှိသည်။ အစေ့လောင်းနှစ်ခုသည် အစေ့အိမ်တစ်ခုစီတွင်ရှိနေသည်။ ဝန်ရိုးဆီချက်တိုင်ဆက်နည်း (axile placentae) ဖြင့် ဆက်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဝတ်မှုန်ခံတိုင်သည် သေးသွယ်ပြီး ဝတ်ဆံမထိပ်သည် အက်ကွဲကြောင်းပုံစံရှိသည်။ ပန်းပွင့်၊ ပွင့်ချိန်မှာ ဇန်နဝါရီလမှ ဧပြီလအထိ ဖြစ်သည်။

အပင်ခန္ဓာဗေဒဆိုင်ရာလက္ခဏာများ (Anatomical Characters)

ထောလပတ်ပင်၏ အရွက်အပေါ်ဘက်နှင့် အောက်ဘက်မျက်နှာပြင်တို့တွင် လှိုင်းပုံသဏ္ဍာန် epidermal cells များကို (adaxial epidermal cells deeply wavy and abaxial epidermal cells wavy) တွေ့ရသည်။ ရှည်မျောမျောပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော cystoliths များကိုလည်း တွေ့နိုင်သည်။ လေပေါက် (stomata) များသည် diacytic type အမျိုးအစားဖြစ်သည်။ Non glandular trichomes များကိုလည်းတွေ့နိုင်သည်။ Cortex အလွှာတွင် palisade and spongy parenchyma များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး အစိမ်းရောင်ခြယ်ဆဲလ်များ (chloroplast cells) ပါဝင်သည်။ အစာရေကြောစည်း (Vascular bundles) မှာ closed

collateral type အမျိုးအစားဖြစ်ပြီး လုံးဝန်းသောပုံ(သို့မဟုတ်)သစ်ပင်ပုံရှိသည်။ ရေကြော (xylem) တွင်ရေကြောဆဲလ် (vessel elements)၊ ထရေဆီဆဲလ် (tracheids) အမျှင်ဆဲလ် (fibers)နှင့် ရေကြောပယ်ရင်ခိုင်မာ(xylem parenchyma) များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး အစာကြော(phloem)တွင် sievetubes၊ companion cells၊ အစာကြောအမျှင်ဆဲလ်(phloem fibres)နှင့်အစာကြောပယ်ရင်ခိုင်မာ (phloem parenchyma) များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ပင်စည်နှုတ်သောအပိုင်း၏ (youngstem) အပေါ်ယံမျက်နှာပြင်တွင် epidermal cells များ၊ လေပေါက်များ (diacytic type stomata)နှင့် စစ်စတိုးလစ်များ (cystoliths) ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ပင်စည်၏ ကန့်လန့်ဖြတ်ပိုင်းပုံသည် မြောင်းများပါဝင်သော ခြောက်ထောင့်ပုံ သဏ္ဍာန်ရှိပြီး(hexa angular in outline with ridges and furrow) အပြင်ဘက်ပိုင်းတွင် collenchymatous cells များ၊ အတွင်းဘက်တွင် inner parenchymatous cortical cells များ၊ endodermis အလွှာများ စသည်တို့ဖြင့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသည်။ Vascular tissue များသည် cortex အလွှာ၏ အတွင်းဘက်တွင်တည်ရှိပြီး xylem နှင့် phloem အလွှာကြားတွင်

အသားတိုးလွှာ (cambium)ပါရှိသောကြောင့် open collateral type ဖွဲ့စည်းထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ အမြစ်၏ (young root internal structure) ကန့်လန့်ဖြတ်ပိုင်းပုံသည် ပုံသဏ္ဍာန်အားဖြင့် လုံးဝန်းသော ပုံစံရှိပြီး epiblema အလွှာတစ်လွှာဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ Ground tissue system တွင် cortex, endodermis, pericycle နှင့် pith စသည့် ဆဲလ်လွှာများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ အမြစ်၏ parenchymatous အလွှာရှိ ဆဲလ်များတွင် cystoliths များပါရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ Vascular tissue system တွင်အစာရေကြောစည်း (vascular bundles)သည် အချင်းဝက်မျဉ်းအတိုင်း (xylem and phloem occur in separate patches arranged on alternate radii) အစီအစဉ်လိုက်ရှိနေပြီး tetrarch ပုံသဏ္ဍာန်ဖွဲ့စည်းပုံကို တွေ့ရသည်။

ဆေးဖက်အသုံးဝင်ပုံများ (Medicinal uses)

ထောလပတ်ပင်ကို ရှေးလူကြီးများက ဆံပင်သန်စွမ်းစေရန် ဆေးကောင်းတစ်လက်အဖြစ် လက်ကိုင်သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။ ထောလပတ်ပင်၏အရွက်ကို နေပူလှန်း အခြောက်ခံ၍အမှုန့်ကြိတ်ပြီး ရရှိသောအမှုန့်များကို အုန်းဆီနှင့် စာမျက်နှာ (၃၇) သို့

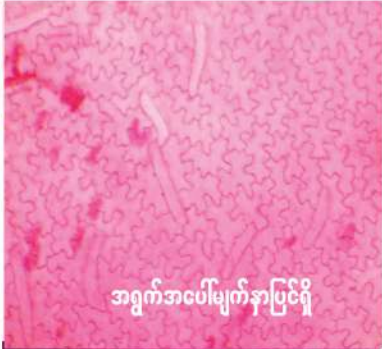
ထောလပတ်ပင်၏ အပင်သရုပ်

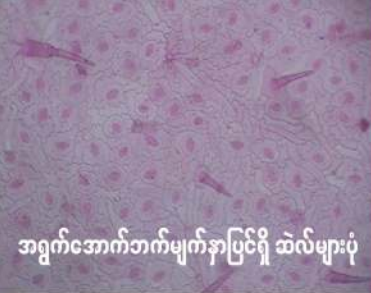
ပန်းခိုင်ပုံ

ပန်းပွင့်နှင့် အစေ့အိမ်ပုံ

အရွက်အပေါ်မျက်နှာပြင်ရှိ

အရွက်အောက်ဘက်မျက်နှာပြင်ရှိ ဆဲလ်များပုံ

ပင်စည်အပေါ်ယံလွှာရှိ ဆဲလ်များ

ပင်စည်ကန့်လန့်ဖြတ်ပိုင်းပုံ

အမြစ်၏ အစာရေကြောဖွဲ့စည်းပုံ

PDF Compressor Free Version

အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောအကြောင်း သိကောင်းစရာ-၂

CF Unit

ယခင်လမှအဆက်

(၈) အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောဧရိယာ၏ နယ်နိမိတ်ကို စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း

မေး။ အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောစိုက်ခင်းတွင် မီးတားလမ်း ဖောက်ရန်အတွက် အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော၏ နယ်နိမိတ်အပြင်ဘက်ရှိ သစ်ပင်များကို ရှင်းလင်းနိုင်ပါသလား။

ဖြေ။ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းကို နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောဧရိယာ၌သာ ဆောင်ရွက်ပါမည်။ မီးတားလမ်းကိုလည်း လိုအပ်လျှင် နယ်နိမိတ်အတွင်း၌သာ ဖောက်လုပ်သင့်ပါသည်။

စိုက်ခင်း

(၁) စိုက်ခင်းအတွက် သစ်မျိုးရွေးချယ်ခြင်း

မေး။ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောစိုက်ခင်းအတွက် စိုက်ပျိုးရန် အကြံပြုထားသော သစ်မျိုးများရှိပါသလား။

ဖြေ။ သစ်မျိုးရွေးချယ်ခြင်းကို အသုံးပြုသူများအဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်များက စီမံအုပ်ချုပ်မှုရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ထုတ်လုပ်မှု ရည်မှန်းချက်များအပေါ်မူတည်၍ လွတ်လပ်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှုရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ဧရိယာ၏ သဘာဝအခြေအနေများအရ သင့်လျော်သောသစ်မျိုးကို ရွေးချယ်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ သင့်လျော်သော သစ်မျိုးစိုက်ပျိုးရန်ရွေးချယ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ စိုက်ခင်းနည်းစနစ်များနှင့်ပတ်သက်၍လည်းကောင်း အကြံဉာဏ်များရရှိရန် အသုံးပြုသူများအဖွဲ့အနေဖြင့် သစ်တောဝန်ထမ်းများနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရန်တိုက်တွန်းပါသည်။

(၂) စိုက်ခင်းအတွက် သစ်ပင်မျိုးများ သတ်မှတ်ချက်

မေး။ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောစိုက်ခင်းတွင် စိုက်ပျိုးရန် သစ်ပင်မျိုးများ သတ်မှတ်ချက်ရှိပါသလား။

ဖြေ။ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောစိုက်ခင်းတည်ထောင်စိုက်ပျိုးရာ

တွင်စိုက်ပျိုးရန်သစ်ပင်မျိုးများ သတ်မှတ်ချက်မရှိပါ။ အသီးပင်မျိုးများနှင့် အုန်း/ ထန်းမျိုးများ အနည်းဆုံးထည့်သွင်းစိုက်ပျိုးရာတွင် တည်ဆဲဥပဒေများအရ နိုင်ငံတော်မှတားမြစ်ကန့်သတ်ထားသောသီးနှံနှင့် အပင်အမျိုးအစားများမှအပ မည်သည့်သစ်တောသစ်ပင်မဆိုစိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။

(၃) အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော၌ တစ်ကေ စိုက်ပျိုးရန် အပင်ဦးရေ

မေး။ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောစိုက်ခင်း၌ တစ်ကေ သစ်ပင်မည်မျှစိုက်ပျိုးသင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်ပျိုးခြင်းစနစ်တွင် နှစ်ရှည်ဥယျာဉ်သီးပင်မပါ တစ်ကေအနည်းဆုံး သစ်မျိုးပင်အနည်းဆုံး (၁၅၀)ပင် စိုက်ပျိုးရန်လိုအပ်ပါသည်။ တစ်ကေစိုက်ပျိုးပင်ဦးရေကို သစ်မျိုး၏ လက္ခဏာ၊ စိုက်ပျိုးခြင်းရည်ရွယ်ချက်၊ သက်ပတ်တို့အရ ဆုံးဖြတ်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ အများအားဖြင့် သစ်တောစိုက်ခင်းများ၌ စိုက်ပျိုးသည့်သစ်မျိုး စိုက်ခင်းရည်ရွယ်ချက် စသည်တို့ကိုမူတည်၍ တစ်ကေလျှင် အပင်(၃၀၀)မှ (၆၀၀)၊ (၁၂၀၀)စသည်ဖြင့် စိုက်ပျိုးကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

(၄) ကွက်လပ်ဖြည့်စိုက်ပျိုးခြင်း

မေး။ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောဧရိယာတွင်ရှိသော ကွက်လပ်များကို မည်ကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ရမည်နည်း။

ဖြေ။ လုံလောက်သော ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ထိရောက်သော သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှုရှုထောင့်မှ စိုက်ခင်းဖြည့်စွက်စိုက်ပျိုးရန် သင့်လျော်သည်/ ဖြစ်နိုင်သည်ဟုယူဆသည့်နေရာတိုင်းတွင် ကွက်လပ်ဖြည့်စိုက်ပျိုးခြင်းလုပ်ငန်းကို အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုစီမံချက်တွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(၅) စိုက်ခင်းကာလ

မေး။ အပူပြင်းလှေ့ပြောင်းရာဒေသများတွင် စိုက်ခင်းတစ်ခု၏ ပထမသက်ပတ်ကို နှစ်မည်မျှ ခွင့်ပြုထားပါသလဲ။

ဖြေ။ ပထမသက်ပတ်အတွက် နှစ်ကန့်သတ်ထားခြင်းမရှိပါ။ ပထမသက်ပတ်သည် အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှု စီမံချက်အရ စိုက်ပျိုးခြင်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နေသမျှ ကြာရှည်နိုင်ပါသည်။ အသုံးပြုသူများအဖွဲ့အဖွဲ့ဝင်တို့က ယင်းတို့၏ လုပ်အားနှင့် စိုက်ခင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်မှုအခြေအနေကို အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုစီမံချက်အတည်မပြုမီ စဉ်းစားရပါမည်။ ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်အရ စိုက်ခင်းသက်တမ်းကို ပြင်ဆင်လိုပါက အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုစီမံချက်ကို ပြင်ဆင်၍ ခရိုင်သစ်တောအရာရှိ၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်ရယူ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၆) ကျင်းအရွယ်အစား သတ်မှတ်ချက်

မေး။ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောစိုက်ခင်းအတွက် ကျင်းအရွယ်အစားသတ်မှတ်ချက်ရှိပါသလား။

ဖြေ။ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောစိုက်ခင်းအတွက် ကျင်းအရွယ်အစားသတ်မှတ်ချက်သီးခြားမရှိပါ။ သို့သော်လည်း အပူပိုင်းဒေသတွင် အစိုဓာတ်ထိန်းရန်နှင့် အမြစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို လုံလောက်စွာရရှိစေရန်အတွက် ကျင်းရှည်နှင့်ချက်ကျင်းသည် လုံလောက်စွာ နက်/ကျယ်သင့်ပါသည်။ ကျင်း၏ ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် ကျင်းရှည်၊ ချက်ကျင်းတို့၏အရွယ်အစားကို ဒေသသဘာဝအခြေအနေနှင့် သစ်မျိုး၏ လက္ခဏာအပေါ်မူတည်ပြီးပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။

(၇) တိုက်ရိုက်အစေ့ချ စိုက်ပျိုးခြင်း

မေး။ ပျိုးပင်နှင့် စိုက်ပျိုးခြင်းအစား တိုက်ရိုက်အစေ့ချစိုက်ပျိုးခြင်းကို အသုံးပြုနိုင်ပါသလား။

ဖြေ။ ရေလောင်းစိုက်ပျိုးရန်ခက်ခဲ၍ မိုးမသေချာသောအခါ အချို့သစ်မျိုးများကို တိုက်ရိုက်အစေ့ချ စိုက်ပျိုးရန်အကြံပြုပါသည်။ တိုက်ရိုက်အစေ့ချစိုက်ပျိုးခြင်းသည် ကုန်ကျစရိတ်ကို သက်သာစေပြီး အောင်မြင်မှုမရှိပါက အကြိမ်ကြိမ် ထပ်မံစိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ သို့သော် အပူပိုင်းဒေသတွင် တိုက်ရိုက်အစေ့ချစိုက်ခြင်းသည် လွယ်ကူသော်လည်း အောင်မြင်မှုရရှိနိုင်နှုန်းနည်းပါးကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဒီရေတောစိုက်ခင်းများတွင်ဆောင်ရွက်ပါကအပင်ပေါက်ရောက်

မှု ရာခိုင်နှုန်းကောင်းမွန်ပြီး သဘာဝ၏ထိခိုက်မှုဒဏ် (ကဏန်းများ၏စားသုံးမှု၊ ဒီရေရိုက်ခတ်မှုစသည်)ကို ကာကွယ်ရန်လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(၈) မူလရိုနေသော တောကို ဖယ်ရှားခြင်း

မေး။ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောစိုက်ခင်းတည်ထောင်ရန် အတွက် မူလရိုနေသော တော၏ သစ်ပင်မျိုးများကို ဖယ်ရှားသင့်ပါသလား။

ဖြေ။ ယေဘုယျအားဖြင့် မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းရန်နှင့် စိုက်ပျိုးရန်ဧရိယာ၏ ရာသီဥတုကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်အတွက် အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောစိုက်ခင်းစိုက်ပျိုးမည့် ဧရိယာရှိ မူလသစ်တောမှ မည်သည့်သစ်ပင်မျိုးကို မဆိုထိန်းသိမ်းရန် အကြံပြုပါသည်။ အသုံးပြုသူအဖွဲ့ဝင်များ၏ဆန္ဒ/လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းရှိပါက တန်ဖိုးနည်းပါးသောသစ်မျိုးများသာ ပေါက်ရောက်ပါက ဒေသနှင့် သင့်လျော်သောအဖိုးတန်သစ်မျိုးများကိုရွေးချယ်၍ တန်ဖိုးမြှင့်စိုက်ခင်းပုံစံဖြင့် စိုက်ပျိုးသင့်ပါသည်။

(၉) မြေဆီလွှာတိုးတက် ကောင်းမွန်စေခြင်း

မေး။ မြေဆီလွှာညံ့ဖျင်းခြင်းကို ပြုပြင်ရန် နည်းလမ်းရှိပါသလား။

ဖြေ။ မြေဆီလွှာကောင်းမွန်လာစေရန် နိုက်ထရိုဂျင် စုပ်ယူနိုင်သော ပဲမျိုးရင်းပင်များကို စတင်စိုက်ပျိုးရန်နှင့်ဓာတ်မြေဩဇာသုံးစွဲရန် အကြံပြုပါသည်။ ဤကိစ္စကို သစ်တောဦးစီးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများနှင့် အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှု စီမံချက်ရေးဆွဲစဉ်၌ ဆွေးနွေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ မြေဆီလွှာတိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရေးအတွက် မြေပြုပြင်ခြင်း၊ သစ်မျိုးရွေးချယ်စိုက်ပျိုးခြင်းစသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

(၁၀) စိုက်ပျိုးမည့်သစ်ပင်မျိုးများ ပြောင်းလဲခြင်း

မေး။ အသုံးပြုသူများအဖွဲ့သည် အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုစီမံချက်အား ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ခြင်းမပြုဘဲ စိုက်ပျိုးမည့် သစ်ပင်မျိုးများကို ပြောင်းလဲနိုင်ပါသလား။

ဖြေ။ အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုစီမံချက်တွင် ဖော်ပြထားသော စိုက်ပျိုးရမည့် သစ်မျိုးကို ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်လာပါက အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုစီမံချက်ကို အသုံးပြုသူများအဖွဲ့ကပြင်ဆင်ရမည်။ အကြောင်းမှာ စိုက်ပျိုးရန်သစ်မျိုးရွေးချယ်ခြင်းသည် အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် အဓိကအရေးကြီးသော အချက်တစ်ခုဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှု စီမံချက်ပြင်ဆင်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်နိုင်ရန်

အသုံးပြုသူများအဖွဲ့သည် စီမံချက်ရေးဆွဲစဉ်ကပင် **Public Compressor Free Version** အစုတစ်ခုကိုစာရင်းပြုလုပ်၍ အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုစီမံချက်တွင် တွဲထားရန်ဖြစ်သည်။ သစ်မျိုးပြောင်းလဲစိုက်ခြင်းကို ခရိုင်တာဝန်ခံ သစ်တောအရာရှိ အတည်ပြုချက်ရရှိမှသာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

(၁၁) မအောင်မြင်သော စိုက်ခင်း

မေး။ အသုံးပြုသူများအဖွဲ့သည် မအောင်မြင်သော စိုက်ခင်းကို မည်သို့ စီမံဆောင်ရွက်သနည်း။

ဖြေ။ စိုက်ခင်းမအောင်မြင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သတ်မှတ်ချက်မရှိသော်လည်း မူလစိုက်ပျိုးခြင်း၏ အောင်မြင်မှုရာခိုင်နှုန်း(၇၅%)အောက် ရောက်ရှိတိုင်း ဖြည့်စွက်စိုက်ပျိုးရန် အကြံပြုပါသည်။ မူလအောင်မြင်မှုရာခိုင်နှုန်း(၅၀%)အောက်ကျသော စိုက်ခင်းကို အသုံးပြုသူများအဖွဲ့က တစ်ကွက်လုံး ပြန်လည်ဖြည့်တင်းစိုက်ပျိုးရန် တာဝန်ရှိပြီး ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်သူများနှင့် သစ်တောဦးစီးဌာနဝန်ထမ်းများ၏ အကြံပြုချက် ရယူနိုင်ပါသည်။

(၁၂) အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောအလယ်ရှိ ပုဂ္ဂလိကပိုင် စိုက်ခင်း

မေး။ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောပတ်ပတ်လည် ဝန်းရံနေသော ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေပေါ်ရှိ စိုက်ခင်းအတွက် အထောက်အပံ့ရရှိ နိုင်ပါသလား။

ဖြေ။ သစ်တောဦးစီးဌာနမှ အထောက်အပံ့မရရှိနိုင်ပါ။ ပုဂ္ဂလိကစိုက်ခင်းနှင့်ပတ်သက်၍ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အကူအညီများကို သစ်တောဦးစီးဌာနထံတွင် အကူအညီတောင်းခံနိုင်ပါသည်။

ကမ္ဘာမြေပေါ်ကို ထိန်းသိမ်းဖို့ ငါ...ဘာ လုပ်ပေးနိုင်မလဲ

မြေကြီးထဲမှာ ပြန်ပြီးကျေပျက်လွယ်မယ့် ပစ္စည်းတွေကို ဝယ်ပါ။

ကတ္တု၊ ဓာတ်၊
(၈၅၊ ၂၀၂၀၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်)

ဒေါက်တာကျော်

စာမျက်နှာ (၃၄) မှအဆက်

ရောလိမ်းခြင်းဖြင့် ဆံသားနက်မှောင် သန်စွမ်းစေပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ အပင်များကို ဒေသခံတို့၏ အသုံးပြုမှုသည်လည်း အဖိုးတန်သော လေ့ထုံးတမ်းများပင်ဖြစ်သည်။ ယခုခေတ်အခါတွင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၌ handmade ခေါင်းလျှော်ရည်များ ပြုလုပ်ရာတွင် ထောလပတ်ပင်၏ အရွက်များကို အသုံးပြုလာပြီး ဈေးကွက်တွင် ရောင်းချလာကြသဖြင့် မိသားစုဝင်ငွေရရှိရန် တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ကူညီနေသော အပင်ငယ်လေးဖြစ်ပါသည်။

အရွက်နှင့်ပင်စည်အစိတ်အပိုင်းများကို အရေပြားရောဂါကုသရာတွင် အသုံးပြုကြသည်။ တစ်ချို့သောနိုင်ငံများတွင် အမြစ်ပြုတ်ရည်(decoration of the roots) ကိုအသုံးပြု၍ မိတ်ကပ်နှင့်အလှကုန်ပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ကြသည်။ ထောလပတ်ပင်ကို အရေပြားရောဂါ၊ သွေးတိုးရောဂါ၊ နှင်းခူရောဂါ၊ တီဘီရောဂါ၊ ချောင်းဆိုးရောဂါနှင့် သွေးတိုးရောဂါများ၊ အရေပြားပေါ်တွင်ဝက်ခြံထွက်ခြင်းစသည့် ရောဂါများကို သက်သာစေရန်အတွက် အသုံးပြုသည်။

တရုတ်နိုင်ငံ၏တိုင်းရင်းဆေးဝါးများတွင် ထောလပတ်ပင်၏ ပဉ္စငါးပါးစလုံးကို လက်ဖက်ခြောက်အစားထိုးအသုံးပြုကြသည်။ အညွန့်နုလေးများနှင့် အရွက်များကို အခြောက်ခံ၍ အမှုန့်ကြိတ်ပြီး ဆီးချိုရောဂါ၊ အစာအိမ်ရောဂါ၊ သွေးတိုးရောဂါနှင့် သွေးလှည့်ပတ်မှု ကောင်းမွန်စေရန်အတွက် သောက်သုံးကြသည်။

အရွက်၊ အမြစ်နှင့်ရောက်သီးအရည်တို့ကို ရောနှော၍ အရေပြားရောဂါ သက်သာပျောက်ကင်းစေရန်အတွက် အသုံးပြုကြသည်။

အမြစ်ပြုတ်ရည်ကို မြွေဆိပ်ဖြေဆေးအဖြစ် လည်းကောင်း၊ အမျိုးသားများအတွက် ပန်းသေပန်းညှိုးရောဂါပျောက်ဆေးအဖြစ်လည်းကောင်း အသုံးပြုကြသည်။ ။

ကျမ်းကိုး

- Aye,N.C. 2018. Comparative Morphological and Anatomical Characters of *Justicia decussata* Roxb. and *Rhinacanthus nasutus* (L.) Kurz
- Aye,N.C. 2021. Morphological and Anatomical Charactrs of Two Medicinal Plants, *Justicia decussata* Roxb. and *Rhinacanthus nasutus* (L.) of the Family Acanthaceae.

An Old Forester Looks Back. (29) – Myanmar Forest and Sustainable PDF Compressor Free Forest Management

By

U Sein Thet, B.Sc (For), M.Sc (ANU), MIFA.

Director (Retired), Ex-Chairman, FREDA.

Bamboos have a tree-like habit, although they are members of the grass family, Poaceae, and in subfamily Bambusoideae. They occur mostly in natural forest of tropical, sub-tropical, temperate regions and are found in great abundance in tropical Asia. Their genera and species are distributed widely. According to information about 75 genera and 1,250 species grow in the different countries of the world. Myanmar has about 17 genera and about 100 species of bamboos, out of which about 70 species have Vernacular (common) names whereas the rest have only Kachin, Chin, Shan, Karen, Mon and local names. Myanmar is rich in bamboo resources which is an important commodity of forest resources which occupy almost 50% of the country land area. Bamboo grow abundantly (178,000 sq km+) throughout the country either mixed with tree species or in pure stands. Kayinwa (*Melocana bamboosoides*) occurs in pure stands in Rakhine State covering about (8,000 sq km). Considerable size of pure stands are also present in Taninthayi Division, but in Bago Region. Bamboo is found generally as an understory of the natural high forest of upper and lower mixed deciduous forests. It grows large in moist deciduous forest and large growth of bamboo indicates the fertile soil of the forest. Bamboos vary from one species to another and also their inhabitants are different. Different bamboo species has distinctive types of forest that occurs. Dry forests are characterized by Hmyin (*Dendrocalamus strictus*) where as in Bago Yoma area, moist upper mixed deciduous by Kyathaung wa (*Bambusa polymorpha*) and in the northern

Myanmar, it is Wabomyet sangye (*Dendrocalamus hamiltonii*) takes place.

Moist bamboo forest, characterized by the presence of Kyathaung wa (*Bambusa polymorpha*) is the prevailing type of forest on the Bago Yoma and is estimated to cover some (8,900) sq km. the typical soil is a sandy loam and the growth is as a rule luxuriant. Tin wa (*Cephalostachyun pergracile*), is a usual concomitant (associated species) of Kyathang and also frequently occurs pure over considerable stretches. Dry bamboo forest characterized by Hmyin wa (*Dendrocalamus strictus*) occurs throughout the country and is the prevailing type over large stretches. It's distribution is influenced entirely by the moisture content of the soil and in areas with heavy rainfall, it occurs typically on exposed hill-tops and dry shales. Both the dry and moist types of bamboo forest have been much influenced by the incidence of taungya cultivation. Bamboo is growing at least sporadically in all of the 15 States and Regions of the country.

Bamboo has been traditionally used in diverse ways in Myanmar, and bamboo could not be separated from the daily life of people at large, and from that of people living in rural areas in particular. Nowadays bamboo is praised as “green gold” because of its wider use by the society. The production for commercial purpose is less than 15 percent out of total production in the country. Production of bamboo is found steadily increasing in Myanmar and the increase may be attributed to population growth, acceptance of various bamboo

products not only by rural populace but also by urban people. Bamboo products are sold in local and export markets. Harvesting of bamboo culms reached more than one billion in the fiscal year of 2004-05, of which about (171) million numbers were harvested for trade purposes and the rest was for personal or household use. Bamboo production in Myanmar grows gradually and the highest production volumes are in Sagaing, Ayeyarwady and Bago Regions. The highest production for personal use are in Sagaing, Ayeyarwady Regions and Shan State.

Based on some inventory data, it is generally recognized that the current level of bamboo production is far below the exploitable amount of bamboo's annual allowable cut, and Myanmar has an excess number of bamboo than the number presently extracted for the country's consumption. The data on harvesting bamboo culms may not have taken into account bamboo shoots that are harvested annually. Two species of bamboo, Kyathaung (*Bambusa polymorpha*) and Wabo (*Dendrocalamus brandisii*) are mostly harvested as bamboo shoots in Eastern part of Bago Yoma while Hmyin wa (*Dendrocalamus strictus*) in western part of Bago Yoma. The bamboo culms are cut from the natural forest, and are transported by bullockcarts or carried in bundles to the roadside where trucks pick them up. In some areas the bamboos are floated through in the rivers down to the truck pick up points.

There has been a long history in the utilization of bamboo in Asia, where bamboo enjoys a high reputation in many countries. In India, bamboo is wellknown as the poor man's timber, while in China, bamboo is considered as a friend of human being and in Vietnam, it is called brothers by the Vietnamese people. In Myanmar, bamboo is one of the most important forest products next to timber and has long been utilized by the human being. Bamboo has been closely linked to peoples' life. People plant bamboo and take care of it, creating resplendent bamboo

culture. Yedashe of Kawhmu Township, Yangon Region has private bamboo plantations apart from natural bamboo forest. One villager inherited about (100) acres of bamboo plantations, which included mainly Waya (*oxytenanthera nigrociliata*) and other species such as Wabogyi (*Dendrocalamus gigantus*), Wanet (*Dendrocalamus longispathus*) and Thaikwa (*Bambusa tulda*). He managed to harvest about (30-40) acres per year with 3-year rotation cutting about 20,000 culms per year and his yearly income from bamboo plantation is about three million Kyats . In case of Shwe Pan Daw Village of Kyankhin Township, Ayeyarwady Region, the Villagers planted and has quite large area about 9 square.miles (3 miles x 3 miles) of Wabogyi (*Dendrocalamus gigantus*) plantation, and has been managed for many years.

Myanmar has rich bamboo resources and long history of bamboo processing and utilization. Bamboo products are mostly made by hand. Bamboo processing and utilization is a tradition in Myanmar. It can be traced back to thousands of years ago. In terms of skills, they have traditional skills, handed down by master apprentice from generation to generation. They work individually and involving the parents and children of a household for production, but labour is considered as one. The only tool available is self-fabricated knife. In Myanmar, it could be grouped into the following five main product groups of traditional bamboo processing techniques and products.

(a) Crude Bamboo Products:

From the ancient time, people have splitted bamboo culms into thin strips and woven into various house wares (baskets, sieves, mats, trays, hats, toys, etc), fishing tools (traps, nets, floats, etc) and farming apparatus (props, sluice gates, dams, dikes, pipes, etc). In Myanmar, where Hmyin, Kayin wa, Kyakhat, Kyathaung, Thaik, Tin, Wabo, Wanet and Waya grows, bamboo products are often made with simple process and commonly not decorated. Their main

function is to meet the needs of people's daily life.

**(b) BDF Compressor Free Version
Bamboo Buildings & Bridges:**

In rural areas of Myanmar, especially in hilly regions, the people traditionally used bamboo to build houses. In the bamboo building, the first floor is used to serve as livestock pens or a store house. The upstairs served as living rooms because it is dry and ventilated. Bamboo poles are also used as foot bridges over creeks and rivers in the rural areas. Small bamboo culms are used in making bamboo fence. Bamboo also is used as scaffolding and concrete reinforcement in the construction of buildings.

(c) Bamboo Furniture:

In Myanmar, the people who lived in the areas where Hmyin, Wabo, Wabogyi and Waya grows are used to choose fresh bamboo, treat with fire, bend into different shapes, and finally make them into furniture. The typical bamboo furniture includes bamboo chairs, bamboo stools bamboo beds, and bamboo cases.

(d) Bamboo Weavings:

The culm of bamboo is hard, tough and flexible, but it is easy to be cut into strips for weaving. In Myanmar, where Htiyowa, Thaik wa, Tin wa, Wabo, Tabindaing wa, Wabo myet-san-gye, and Waya grow, the people do weavings based on availability of bamboo species. Their main traditional products included handicrafts, musical instruments and household utensils which have its won art characteristics based on locality.

(e) Food (Bamboo Shoot) Production:

Myanmar people are fond of eating bamboo shoot, both in fresh and preserved. There are about ten species of bamboo which are preferred for schools; namely, Kyathaung, Wabo (Kyalo), Hmyin, Wanwe, Thaik, Wanet, Htiyowa, Wabo myet sangye, Wani and Kalway wa (*D.asper*). Among above ten species, more favourable and worth production in large scales of bamboo shoot are about

six species, namely, Hmyin, Thaik, Wabo, Wani, Wabo myet-san-gye and Kyathaung. Traditional bamboo shoot production for eating are found to be four kinds in Myanmar, namely:- Boiled bamboo shoot, Bamboo pickle (fermented), Salted bamboo shoot and Dry bamboo shoot.

Historically, a village specializes in one kind of handicraft with almost all families engaged in it. Le-Lu-Aing of Pyinmana Township and Taung gyaung of Kawhmu Township make sives and trays, while Yochar of Kyaukpadaung Township makes vegetable baskets (taung), while in some Villages of Twantay Township, they weave crab baskets. It is also interesting to note that, the patterns of weave differ from one place to another. In most areas, it is generally the women who are involved in bamboo weaving, more of the old and very few of the young. Almost all bamboo processors have to buy the culms from other people who did the extraction of bamboo culms from natural forest. In most cases, one year old culm is preferred by the weavers. In Myanmar, it is a sight to see bamboo yards, where bamboo culms are stocked and sold according to species and sizes, and are selling mats, sheets, slivers, and sticks. Others would sell culms, mats and easy chairs along the road, and agricultural and house-hold used products such as sives, trays, baskets, crates, hats and grain storage are sold in local markets.

Bamboo shoot is a major bamboo product in Myanmar which is generally for local consumption as bamboo shoot preserves. Peak harvesting months of shoots are from June to August. In some areas, early seasonal bamboo shoots are available starting from May and in certain areas last seasonal bamboo shoots are harvested until September.

Shoots from Kyathaung (*Bambusa ploymorpha*) and Wabo (*Dendrocalamus brandisii*) are harvested from the natural forests in eastern region of Bago Yoma, while Hmyin (*Dendrocalamus strictus*) are harvested in the forests of western regions

of Bago Yoma. But at northern region, especially in Mandalay and Mogoke, Wundwin (Dendrocalamus Latifolius) and Wabo myet sangye (Dendrocalamus hamiltonii) are harvested. Pyay, Pinyinmana and Mogoke Townships and surrounding areas are major production areas of bamboo shoots for domestic consumption. In Myanmar, Pyay and Mandalay are major production areas of salted bamboo shoots, while pickled bamboo shoots are produced in a large quantity in Pinyinmana.

Although Myanmar is rich in bamboo resources and the species is greatly used by the rural

people, the markets and bamboo based technology were well established and the value of the species was not realized. However, with the improvement of bamboo management and processing technologies, bamboo utilization has transcended scope and way of agricultural and handicraft products into a new phase of industrialised production and utilization. Export of bamboo products such as furniture, parquet, bamboo charcoal, bamboo splits, bamboo shoots and bamboo chopstick have now started in Myanmar and their values are now being realized and appreciated.

Last Previous month =>

Some Miscellaneous Notes of Myint Swe

The Redwoods Tree Top Walk

Myint Swe (1975)

On the 22nd of March 2024, we traveled to Rotorua, a city in the North Island, New Zealand. The Redwoods Tree Top Walk is situated just a 5-minute drive from downtown Rotorua. This tree top walk is 700 meters long and consists of a series of 28 suspension bridges connecting 27 majestic 117-year-old Redwood trees. It stands 20 meters above the forest floor, and the walkway has been specifically designed and constructed to protect the trees, plants, and the surrounding natural environment. New Zealand's first technologically designed slings were utilized to construct the suspension bridges of the tree top walk.

The botanical name of the redwood tree is *Sequoia sempervirens*. These trees are not native to New Zealand, they are from the northwest coast of America. The name 'redwood' comes from the vibrant red colour of the tree's heartwood. The redwood grove in Rotorua was planted back in 1901 to use the timber for building purposes.

I believe that this kind of tree top walk should be built at Pyay Golden Teak Forest, formerly known as Brandis Teak Plantation in Pyay, Myanmar. After the tree top walk has been built, reasonable admission fees should be collected based on age groups to ensure its continuous maintenance and sustainability.

+++++

နောက်ကျောပုံမှ အဆက် >

ပင်လယ်ကမ်းခြေနှင့် မြေအောက်ရေအား ထိန်းသိမ်းပေးရန်အတွက် ကျက်စားကြသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။

အရွယ်ပမာဏနှင့် ထင်ရှားသည့်လက္ခဏာများ

အရွယ်ရောက်သည့်ပန်းရည်စုပ်ငှက်သည် ကိုယ်အလျား နှုတ်သီးဖျားမှ အမြီးဖျားအထိ ၉ စင်တီမီတာခန့် ရှည်လျားသည်။ ကိုယ်အလေးချိန်မှာ ၇ မှ ၈ ဂရမ်အထိ လေးသည်။ အထီးကြီးများ၏ကိုယ်ထည် အပေါ်ပိုင်းသည် အနီရောင်ဖြစ်ပြီး ဦးခေါင်းဘေးဘက်၊ ရင်အုပ်၊ ကိုယ်ဘေးဘက်နှင့် အမြီးတို့သည် အနက်ရောင်ဖြစ်သည်။ တောင်ပံများမှာ အနက်ရောင်ဖြစ်သည်။ ငှက်မများ၏ ကိုယ်ထည်အပေါ်ပိုင်းမှာ စိမ်းဝါရောင်ရှိပြီး အမြီးပိုင်းနှင့် အပေါ်အမြီးရင်းမွေးတို့မှာ အနီရောင်ဖြစ်သည်။ သားပေါက်များသည် အမနှင့်အဆင်တူကြသော်လည်း အပေါ်အမြီးရင်းရှိ အမွေးများမှာ လိမ္မော်ရောင်ဖြစ်သည်။ နှုတ်သီးမှာလည်း ပန်းရောင်ဖြစ်သည်။ မျက်နှာမှာလည်း အပြာရောင်ဖြစ်သည်။

အလေ့အထများ

ငှင်းငှက်မသည် ၆ မှ ၉ မိတာအထိအမြင့်ရှိသော သစ်ပင်ပေါ်၌ အသိုက်ပြုလုပ်လေ့ရှိပြီး အသိုက်ကို မြက်များ၊ သစ်ရွက်ခြောက်များဖြင့် ပြုလုပ်ကြသည်။ အဖိုနှင့် အမနှစ်ကောင်လုံးက အသိုက်တည်ဆောက်ကြသည်။ တစ်မြုံလျှင် ၂ ၂ လုံးမှ ၄ လုံးအထိ တွေ့ရှိရသည်။ ၂ အရောင်မှာလည်း အဖြူရောင်ဖြစ်သည်။ အဖိုနှင့်အမနှစ်ကောင်လုံးက ဥဝပ်ကြသည်။ ဥဝပ်သည့်ကာလမှာ ၁၀ ရက်မှ ၁၁ ရက်အထိ ကြာမြင့်သည်။ ပန်းရည်စုပ်ကျောနီငှက်သည် တေးဆိုသော ငှက်လည်းဖြစ်သည်။ ငှက်ငယ်များကိုလည်း အဖိုနှင့်အမနှစ်ကောင်လုံးက အစာရှာဖွေကျွေးမွေးကြသည်။

အစားအစာများ

ငှင်းတို့၏ အစားအစာများမှာ ပန်းဝတ်ရည်များ၊ ဘယ်ရီသီးများနှင့် ပိုးမွှားများဖြစ်ကြသည်။ ပင့်ကူကို ကြိုက်နှစ်သက်ကြသည်။

သစ်တောများကို ထိန်းသိမ်းစို့

မိုးညှင်းမြေ

သစ်တောသစ်ပင်
ကျေးဇူးရှင်ကို
အရှင်မထား
ခုတ်ကာသွား ...

သစ်ပင်ရွှံ့
ရေမရှိတော့
သက်ရှိဝမ်းစာ
ခက်ခဲလာ ...

ကမ္ဘာ့လေဝယ်
ကမ္ဘာ့ကြွယ်တော
နေ့ရယ်မိုးဆောင်း
ဖောက်ပြန်ပြောင်းတယ် ...

သဘာဝဘေး
ဒုက္ခဘေးကို
ရှောင်ပြေးလွတ်စို့
ထမ်းရွက်စို့ ...

အသိပညာ
မျှဝေကာရယ်
ပိုင်းကထိန်းလို့
တို့စိုက်စို့ ... ။ ။

လူတစ်ဦးစီက သူ့နှလုံးသားကို
သူ့လိုက်နာရင်
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အတွက်
ကိုယ်လုပ်ပေးနိုင်စာပေးတွေကို
ရှာတွေ့ပါလိမ့်မယ်။

John Denver

PDF Compressor Free Version

အမျိုးသားမြေဥပဒေရေးဆွဲခြင်း

ဇော်မင်းထွန်း (စီမံကိန်း)

အပိုင်း(၁၂)တွင် သုတေသနပြုခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်းကဏ္ဍတွင် အများပြည်သူတို့ မြေအသုံးချမှု အခွင့်အရေးကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်စေရေး၊ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒ ကျင့်သုံးမှု အားကောင်းလာစေရေးနှင့်အများပြည်သူမြေလုပ်ကိုင်ခွင့်ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးတို့အတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ဒေသသံများ ထိရောက်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း အမျိုးသားမြေဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် ဤမူဝါဒ ချမှတ်ထားသော ဆောင်ရွက်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သုတေသနပြုခြင်း၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်း၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားခြင်းနှင့်ရှေ့ပြေးစီမံချက်များတွင် ဆောင်ရွက်ရမည့် အခြေအနေများကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

အပိုင်း(၁၃) အထွေထွေကဏ္ဍတွင် မြေအသုံးချမှု စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သုတေသနရလဒ်များ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများ၏ တင်ပြချက်များပြောင်းလဲလျက်ရှိသော နိုင်ငံတော်၏ လူမှုစီးပွားရေးလိုအပ်ချက်များအရ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒကို (၅)နှစ် တစ်ကြိမ် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ခြင်းတို့ကို လိုအပ်သလိုဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒ အပိုင်း(၁)၊ အခန်း(၁)၊ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ ခေါင်းစဉ်အပိုဒ်(ခ)တွင် ‘‘ အထက်ပါ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒ၊ ရည်ရွယ်ချက်များအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် အမျိုးသားမြေဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းရန်ဟုဖော်ပြထားပါသည်။ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒတွင် အမျိုးသားမြေဥပဒေကို ရေးဆွဲရန် ဖော်ပြချက် အမျိုးသားမြေဥပဒေ ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ချက်ရှိပါသည်။ အမျိုးသားမြေဥပဒေကို အဖွဲ့(၃)ဖွဲ့ ခွဲ၍ ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အဖွဲ့(၁)ကို ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်စားရင်းအင်းဦးစီးဌာန (ယခင်)ကဦးဆောင်ပြီး၊ အဖွဲ့(၂)ကို ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနက ဦးဆောင်၍အဖွဲ့ (၃)ကို ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ သစ်တောဦးစီးဌာနက ဦးဆောင်ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ အဖွဲ့(၁)က အမျိုးသားမြေဥပဒေ အခန်း(၁)၊ (၂) ၊(၃)၊ (၄)၊ (၅)၊(၁၀) ကို လည်း

ကောင်း၊ အဖွဲ့(၂)က အမျိုးသားမြေဥပဒေ အခန်း(၂)၊(၆) (၇)၊ (၈)၊ (၉)၊ (၁၅)၊ (၁၆)နှင့် အဖွဲ့ (၃)က အမျိုးသားမြေဥပဒေ အခန်း(၁၁)၊ (၁၂)၊(၁၃)၊ (၁၄) တို့ကိုရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ အမျိုးသားမြေဥပဒေကို ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လမှ ဒီဇင်ဘာလအထိ ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ယခုအခါ မူကြမ်းအဆင့်ဥပဒေရှိသေးကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

အမျိုးသားမြေဥပဒေ(မူကြမ်း)တွင် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အခန်းအလိုက်ခေါင်းစဉ်များခွဲ၍ ပြုစုခဲ့ကြပါသည်။

- အခန်း(၁) အမည်စတင်အာဏာတည်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်ခြင်းနှင့် အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြချက်များ
- အခန်း(၂) ရည်ရွယ်ချက်များ
- အခန်း(၃) အခြေခံမူများ
- အခန်း(၄) ကောင်စီနှင့် ကော်မတီအဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များ
- အခန်း(၅) မြေအမျိုးအစားနှင့် မြေမျိုးအလိုက်အတန်းအစားများ သတ်မှတ်ခြင်း
- အခန်း(၆) မြေသတင်း အချက်အလက်ကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း
- အခန်း(၇) မြေအသုံးချမှုစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း
- အခန်း(၈) မြေများကိုစီမံခန့်ခွဲခြင်း
- အခန်း(၉) မြေသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် လျော်ကြေး၊ နစ်နာကြေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ
- အခန်း(၁၀) မြေအငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်း
- အခန်း(၁၁) မြေအခွန်အခ စည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်းနှင့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်
- အခန်း(၁၂) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ မြေဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန်များ
- အခန်း(၁၃) အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ၏ တန်းတူညီမျှအခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များ
- အခန်း(၁၄) မြေအသုံးချမှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ထိန်းကြောင်းခြင်း၊ စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ခြင်း

အခန်း(၁၅) သုတေသနပြုခြင်းနှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း
အခန်း(၁၆) **PDF Compressor Free Version**

အမျိုးသားမြေဥပဒေ(မူကြမ်း)တွင် အခန်း(၁)မှ (၁၆)အထိမဖော်ပြမီ နိဒါန်းပိုင်းကို ဦးစွာဖော်ပြထားပါသည်။ ၂၀၁၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ(၃၇)ပုဒ်မခွဲ(က)၊ (ခ)တို့ အရ အမျိုးသားမြေဥပဒေရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း မြေနှင့် ပတ်သက်ဆက်စပ်သည့်ကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက် ရာတွင် မြေနှင့်ပတ်သက်သော ဥပဒေများ ညီညွတ်မျှတမှု ရှိစေရေးနှင့် သဟဇာတဖြစ်စေရေးအတွက် အမျိုးသားမြေ ဥပဒေကို ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

အခန်း(၁) အမည်စတင် အာဏာတည်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်ခြင်းနှင့် အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြချက်များခေါင်းစဉ်တွင် ပုဒ်မ(၄)ခုပါဝင်ပြီး အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် (၇)ခု ပါဝင်ပါသည်။ ထူးခြားသည်မှာ “မြေ”၏အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ပုဒ်မ(၃)တွင် “ဤမြေသည် နိုင်ငံတော်ရှိမြေနှင့် စပ်လျဉ်း သည့် ဥပဒေများအပေါ် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်စေရမည် ”ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

အခန်း(၂) ရည်ရွယ်ချက်များအပိုင်းတွင် ရည်ရွယ် ချက် (၆)ခုပါဝင်ပြီး အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒနှင့် ပြောင်းလဲလာသည့် ခေတ်စနစ်ကို ထင်ဟပ်လွှမ်းခြုံစေမည့် ရည်ရွယ်ချက်များကို ချမှတ်ထားပါသည်။

အခန်း(၃) အခြေခံမူများအပိုင်းတွင် အမျိုးသား မြေဥပဒေရေးဆွဲရသည့် အခြေခံသည့်မူများကို ဖော်ပြထား ပါသည်။ မူ(၇)ချက်ရှိပါသည်။ အမျိုးသားမြေဥပဒေသည် အခြေခံရမည့် မူများနှင့်ကိုက်ညီရပါမည်။ အမျိုးသားမြေ ဥပဒေကို ရေးဆွဲရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဖော်ဆောင်ရာတွင် လည်းကောင်း အခြေခံမူများကို လိုက်နာရပါမည်။ အခြေခံ ရမည့်မူများကို အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြပါသည်-

- (က) ပြည်ထောင်စုသဘောတူစာချုပ်အစိတ်အပိုင်း (၁)၊ (၂)တို့ပါ မြေယာနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကဏ္ဍ နှင့်သဟဇာတဖြစ်စေရန်၊
- (ခ) အမျိုးသား စားရေရိက္ခာဖူလုံမှုဆိုင်ရာ မြေယာ သားငါး၊ သစ်တောတို့နှင့်သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ပိုင် ခွင့်များ စီမံခန့်ခွဲရာတွင် နိုင်ငံတော်၏ မူဝါဒနှင့် အညီ လိုက်နာကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရန်၊
- (ဂ) မြေသိမ်းဆည်းခြင်း၊ ပြန်လည်နေရာချထားခြင်း၊ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း၊ လျော်ကြေး၊ နစ်နာ ကြေးပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် တရား မျှတမှုရှိစေရန်နှင့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခကြောင့်

ဖြစ်စေ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မတရားသော နည်းလမ်းဖြင့် သိမ်းဆည်းခံရခြင်း ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ မိမိနေထိုင်လုပ်ကိုင်သောမြေကို စွန့်ခွာသွားရသူ များနှင့် ဌာနေကိုပြန်လာသူများ၏မြေလုပ်ကိုင်ခွင့် နှင့်နေထိုင်ခွင့်များ ပြန်လည်ရရှိစေရန်၊

- (ဃ) မြေစီမံခန့်ခွဲမှုဆောင်ရွက်ရာတွင် တည်ဆဲဥပဒေ များနှင့်အညီ လွတ်လပ်မှု၊ တရားမျှတမှု၊ ပွင့်လင်း မြင်သာမှုရှိစေရန်၊
- (င) နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ မြေ အသုံးချမှုများအား နိုင်ငံတော်၏ မူဝါဒနှင့်အညီ လိုက်နာကျင့်သုံးရန်၊
- (စ) ပြည်သူများအား မြေခွဲဝေအသုံးပြုခွင့်ပေးနိုင်ရန်၊
- (ဆ) မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ စီမံခန့်ခွဲမှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်။

အခန်း(၄) ကောင်စီနှင့် ကော်မတီ အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များခေါင်းစဉ်တွင် အမျိုး သားမြေဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် နိုင်ငံပိုင်သယံဇာတပစ္စည်းများ အား စီးပွားရေးအင်အားစုများက ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းကို ကြီးကြပ်ရန်အတွက် အမျိုးသားမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းရန် ဖော်ပြထားပါသည်။ ဖွဲ့စည်းရာတွင် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ရမည့် အခြေအနေများနှင့် ကောင်စီလုပ်ငန်း တာဝန်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ အမျိုးသားမြေအသုံးချ မှုကောင်စီ၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် နေပြည်တော်တိုင်းဒေသ ကြီး/ပြည်နယ်တို့တွင် မြေစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီများကို ဖွဲ့ စည်းဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

အခန်း(၅) မြေအမျိုးအစားနှင့် မြေမျိုးအလိုက် အတန်းအစားများသတ်မှတ်ခြင်းတွင် တည်ဆဲဥပဒေများ၌ ဖွင့်ဆိုထားသည့် မြေများ၊ ရေပေါ်ရေအောက်မြေများအပြင် မြေအသုံးချမှုစာရင်းအဖြစ် တရားဝင်စာရင်း ပြုစုထုတ်ပြန် ထားသည့်မြေမျိုး(၂၂)မျိုးကိုဖော်ပြထားပါသည်။ သစ်တော မြေများနှင့် ပတ်သက်၍ ကြိုးပိုင်း/ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော၊ သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ မြေအမျိုးအစားထပ်မံတိုးချဲ့သတ်မှတ်မည်ဆိုပါက တည်ဆဲ ဥပဒေများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ဖော်ပြထား ပါသည်။

ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်-

မန်တရီရယ်နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ရည်မှန်းချက်အောင်မြင်ဖို့- ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတိုက်ဖျက်ရေး တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ဖို့ Montreal Protocol: Advancing Climate Action

ဒေါက်တာဆန်းဝင်းနှင့် အိုဇုန်းဌာနခွဲ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာဌာန

နိဒါန်း

ကမ္ဘာ့အိုဇုန်းလွှာထိန်းသိမ်းရေးလှုပ်ရှားမှုများသည် ၁၉၇၀ နှင့် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်များအတွင်း အန္တာတိကတိုက်အပေါ်ဘက်ရှိလေထု၏ဒုတိယအလွှာ (Stratosphere) တွင် တည်ရှိသည့် အိုဇုန်းလွှာအပေါက် (Ozone Hole) ခေါ် သာမန်ထက်အလွန်ပါးလွှာသည့်နေရာတစ်ခုကို သိပ္ပံပညာရှင်များ ရှာဖွေတွေ့ရှိမှုမှစတင်၍ အစပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လူသားတို့၏ ကျန်းမာရေးအတွက် အကာအကွယ် အပြည့်အဝပေးနိုင်ရန် အိုဇုန်းလွှာ၏ ပျမ်းမျှရှိရမည့် အထူ ၃၀၀ ဒေါ့ဘ်ဆန်ယူနစ် ရှိရမည့်အစား ၁၉၈၁ - ၁၉၈၂ တွင် ၂၂၀ ဒေါ့ဘ်ဆန်ယူနစ်အောက်သာရှိကြောင်း တွေ့ရှိချက်အရ အန္တာတိကတိုက်ပေါ်ရှိ အိုဇုန်းလွှာပါးလွှာမှုကို ပထမဆုံး အိုဇုန်း အပေါက်ဟု ခေါ်ဝေါ်သိရှိခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အိုဇုန်းလွှာပျက်စီးခြင်းနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု

သာမန်အားဖြင့် အိုဇုန်းလွှာပျက်စီးမှုကြောင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းမျိုးမရှိပါ။ သို့သော်လည်း အအေးပေးစနစ်များ၊ မီးသတ်စနစ်များတွင်အသုံးပြုသော ပေါင်းစပ်ဓာတ်ငွေ့အရည် (သို့မဟုတ်) အအေးပေးခြိပ်ပစ္စည်းများ လေထုထဲသို့ အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ရောက်ရှိသွားသောအခါ အိုဇုန်းလွှာကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေသကဲ့သို့ ကမ္ဘာ့လေထုအပူချိန်ကိုပါ ပိုမိုတိုးပွားစေသည့် အာနိသင်ကြောင့် ရာသီဥတုစနစ်အတွင်း ပြောင်းလဲမှုကို ဖြစ်ပွားစေပါသည်။ ကလိုရိုဖလူရိုကာဗွန်-CFCs၊ ဟိုက်ဒရိုကလိုရိုဖလူရိုကာဗွန်- HCFCs စသည့် ကလိုရင်းပါဝင်သော ဓာတ်ငွေ့များသည် အိုဇုန်းလွှာပျက်စီးစေသော အဓိက ခြိပ်ပစ္စည်းများဖြစ်သကဲ့သို့ ကမ္ဘာ့ပူနွေးမှု အလားအလာ (Global Warming Potential-GWP) မြင့်သည့် မှန်လုံအိမ် အာနိသင်ရှိသော ဓာတ်ငွေ့များဖြစ်သည့် အတွက် ကမ္ဘာ့မျက်နှာပြင်အား ရိုက်ခတ်၍ ရောင်ပြန်ပြန်ထွက်လာသော အပူဓာတ်ကိုဖမ်းယူကာ ကာလရှည်ထိမ်းသိမ်းထားနိုင်ပြီး ကမ္ဘာ့လေထုကို ပူနွေးစေပါသည်။ ကလိုရိုဖလူရိုကာဗွန်- CFCs ဓာတ်ငွေ့များသည် လေထု

အတွင်း (၅၅) နှစ်မှ နှစ်ပေါင်း (၁၄၀) အထိလည်းကောင်း၊ ဟိုက်ဒရိုကလိုရို ဖလူရိုကာဗွန်- HCFCs ဓာတ်ငွေ့များသည် (၁၃) နှစ်အထိလည်းကောင်း တည်ရှိနိုင်သည့်အပြင် ၎င်းတို့တွင် ပါဝင်သည့် ကလိုရင်းအက်တမ်တစ်လုံးသည် စထရာတို စဖီးယား (Stratosphere) လေထုအလွှာရှိ အိုဇုန်း မော်လီကျူးအရေအတွက် (၁၀၀,၀၀၀) အထိကို ဖြိုခွဲပျက်စီးနိုင်ကြောင်း ဓာတုဗေဒဆိုင်ရာ သုတေသနများအရ တွေ့ရှိရသောကြောင့် အိုဇုန်းလွှာပျက်စီးစေသော ဖြစ်စဉ်နှင့်အတူ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို ပိုမို တွန်းအားပေးပံ့ပိုးပေးနေကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။

အိုဇုန်းလွှာကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များနှင့် ပြင်ဆင်ချက်များ

အိုဇုန်းလွှာယုတ်လျော့ပျက်စီးမှုနှင့် ယင်း၏အကျိုးဆက်များဖြစ်သည့် လူသားတို့၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် သက်ရောက်မှုများကို သိပ္ပံနည်းကျ သိရှိနားလည်လာခဲ့ကြပြီး အဆိုပါဖြစ်စဉ်များထိန်းချုပ်ရန် ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံအချို့နှင့် ကုလသမဂ္ဂ ပတ်ဝန်းကျင်အစီအစဉ်တို့ ဦးဆောင်ပြီး အိုဇုန်းလွှာကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ဗီယင်နာ ကွန်ဗင်းရှင်း (The Vienna Convention for the Protection of the Ozone layer) ကို ချမှတ်နိုင်ခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအားလုံးမှ သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြပါသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအားလုံးပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် သဘောတူစာချုပ် (ကွန်ဗင်းရှင်း)လည်းဖြစ်ပြီး ၁၉၈၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၂၂ ရက်နေ့တွင် စတင်အသက်ဝင်ခဲ့ကာ ယင်းအချိန်မှစ၍ နိုင်ငံတကာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတို့ကြောင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် အိုဇုန်းလွှာပျက်စီးစေသော ခြိပ်ပစ္စည်းများ၏ ၉၉% ထိန်းချုပ်နိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာ သဘောတူညီချက်များ၏ သဘောသဘာဝအရ ကွန်ဗင်းရှင်းကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် အခြေခံလမ်းညွှန်ချက်များ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ စံသတ်မှတ်ချက်များ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုနည်းလမ်းများ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာများပါဝင်သည့် နောက်ဆက်တွဲ

စာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုရပါသည်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် အိုဇုန်းလွှာ ပျက်စီးစေသော ဒြပ်ပစ္စည်းများဆိုင်ရာ မွန်ထရီရယ်နောက် ဆက်တွဲစာချုပ် (The Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozone Layer) ကို ထပ်မံချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့ပါ သည်။ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက် လျက်ရှိစဉ် အိုဇုန်းလွှာပျက်စီးစေသော ဒြပ်ပစ္စည်းအသစ် များ၊ အိုဇုန်းလွှာထိခိုက်ပျက်စီးမှုနည်းသော (သို့) ထိခိုက် ပျက်စီးမှု မရှိသလောက်နည်းသော အစားထိုးဒြပ်ပစ္စည်း များကို စမ်းသပ်တီထွင်ဖန်တီးလာနိုင်သည့်အတွက် မွန်ထရီရယ်နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ ပြင်ဆင်ချက်များဖြစ် သည့် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် လန်ဒန်ပြင်ဆင်ချက် (London Amendment)၊ ၁၉၉၂ခုနှစ် ကိုပင်ဟေဂင်ပြင်ဆင်ချက် (Copenhagen Amendment) ၊ ၁၉၉၇ ခုနှစ် မွန်ထရီရယ် ပြင်ဆင်ချက် (Montreal Amendment) ၁၉၉၉ ခုနှစ် ပေကျင်း ပြင်ဆင်ချက် (Beijing Amendment) များကို သဘောတူလက်မှတ် ရေးထိုး၍ အိုဇုန်းလွှာပျက်စီးစေသော ဒြပ်ပစ္စည်းများ (Ozone Depleting Substances) ထုတ် လုပ်မှု၊ သုံးစွဲမှုများကို ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်ခြင်း (သို့) လျော့ချ ရပ်ဆိုင်းခြင်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ မွန်ထရီ ရယ် နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ အိုဇုန်းလွှာပျက်စီးစေ သည့် ဒြပ်ပစ္စည်းများအဖြစ် ကလိုရိုဖလူရို ကာဗွန်နှင့် ဟေလွန်အမျိုးအစားဒြပ်ပစ္စည်း (၈) မျိုးတို့ကို စတင်ထိန်း ချုပ်ကန့်သတ်ခဲ့ပါသည်။ ဆက်လက်၍ အိုဇုန်းလွှာထိခိုက် ပျက်စီးမှု အလားအလာ (Ozone Depleting Potential - ODP)နည်းသော (သို့) ထိခိုက်ပျက်စီးမှု မရှိသလောက် နည်းသော်လည်း ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို တွန်းအားပေး သည့် ကမ္ဘာ့ပူနွေးမှု အလားအလာ (Global Warming Potential-GWP)များသော အာနိသင်ရှိသည့် ဒြပ်ပစ္စည်း များကို စမ်းသပ်သိရှိရသဖြင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ကီဂါလီပြင် ဆင်ချက်ကိုချမှတ်၍ အထူးသဖြင့် ဟိုက်ဒရိုဖလူရိုကာဗွန် (Hydrofluorocarbon - HFC) အုပ်စုဝင်ဒြပ်ပစ္စည်းများကို အဆင့်ဆင့်လျော့ချနိုင်ရေး လိုက်နာဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြ ပါသည်။

မွန်ထရီရယ်သဘောတူစာချုပ်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ပွင့်လင်း မြင်သာသောလုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းအဝေးနှင့် အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများ ညီလာခံများကျင်းပခြင်း

ရာသီဥတုပြောင်းလဲလာမှုကို လျော့ပါးစေရန် မွန် ထရီရယ်သဘောတူစာချုပ်နှင့်အညီ ကီဂါလီပြင်ဆင်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် အိုဇုန်းလွှာကို ကာကွယ်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများနှင့်ပတ်သက်သည့် ကိစ္စရပ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် မွန်ထရီရယ်သဘောတူ စာချုပ်ဆိုင်

ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ပွင့်လင်းမြင်သာသော လုပ်ငန်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေး(Meeting of the Open-ended Working Group of the Parties to the Montreal Protocol-OEWG) နှင့် အိုဇုန်းလွှာပျက်စီးစေသော ဒြပ်ပစ္စည်းများ ထိန်းချုပ်ရေးဆိုင်ရာ မွန်ထရီရယ် သဘောတူစာချုပ် အဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံများ အစည်းအဝေးတို့ကို နှစ်စဉ်ကျင်းပလျက်ရှိရာ မြန်မာနိုင်ငံမှလည်း ပါဝင်တက်ရောက်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ညှိ နှိုင်းခြင်း၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ အကြံဉာဏ်တောင်းခံခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ယခုနှစ်တွင် အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံ များ၏ (၄၆) ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး (Meeting of the Open-ended Working Group of the Parties to the Montreal Protocol- OEWG) ကို ကနေဒါနိုင်ငံ၊ မွန်ထရီရယ်မြို့တွင် ၂၀၂၄ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၈ ရက်မှ ၁၂ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ (၃၆) ကြိမ်မြောက် အိုဇုန်းလွှာပျက်စီးစေသော ဒြပ်ပစ္စည်းများ ထိန်းချုပ်ရေး ဆိုင်ရာ မွန်ထရီရယ်သဘောတူစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အစည်းအဝေး (Thirty-Sixth Meeting of the Parties to the Montreal Protocol – MOP 36) ကို ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်မြို့တွင် ၂၀၂၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၈ ရက်မှ နိုဝင်ဘာ ၁ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပသွားမည်ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းအစည်းအဝေးမတင်မီ ၂၀၂၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် Life-cycle refrigerant Manage- ment ဆိုင်ရာအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ကျင်းပပြုလုပ်သွား မည်ဖြစ်ပါသည်။

အိုဇုန်းလွှာကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာကွန်ဗင်းရှင်း နောက်ဆက် တွဲစာချုပ်နှင့် ပြင်ဆင်ချက်များတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု

မြန်မာနိုင်ငံသည် အိုဇုန်းလွှာပျက်စီးစေသော ဒြပ် ပစ္စည်းများအသုံးပြုမှု ထိန်းချုပ်ခြင်းဆိုင်ရာ မွန်ထရီရယ် နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်နှင့် နောက်ဆက်တွဲပြင်ဆင်ချက်များ အရ ဖွဲ့စည်းမှု အင်အားဖြည့်တင်းရေးစီမံကိန်း (Insti- tutional Strengthening)၊ ဟိုက်ဒရိုကာလိုရိုဖလူရိုကာဗွန်သုံး စွဲမှု လျော့ချရပ်ဆိုင်းရေး စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (HCFC Phase-out Management Plan (HPMP) in Myanmar) နှင့် ကီဂါလီပြင်ဆင်ချက်ကို အထောက်အကူပြု သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ချက်များ စီမံကိန်း (Myanmar Enabling Activities for HFC phase-down) တို့ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကီဂါလီပြင်ဆင်ချက်

မြန်မာနိုင်ငံသည် အိုဇုန်းလွှာကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်သည်နှင့်အညီ အိုဇုန်းလွှာထိခိုက်ပျက်စီးစေ

စာမျက်နှာ (၄၉) သို့

ထာဝစဉ်တည်တံ့သော သစ်တောလုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ PDF Compressor Free Version အရေးပါသော ဝေါဟာရ (၁၆)မျိုး

16 Sustainable Forestry Terms you should know

ဒေါ်ဦးရတနာ (တောအုပ်ကြီး)
ဒေါက်တာအိအိဆွေလှိုင် (လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး)

ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးအတွက် ပို၍ စိမ်းလန်းပြီး ကောင်းမွန်တဲ့ အနာဂတ် (A greener, more resilient future)ကို သွားဖို့ဆိုရင် သစ်ပင်နှင့် သစ်တောများကို ရေရှည်တည်တံ့စွာ စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းဟာ အဓိကကျတဲ့ ခြေလှမ်းတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုသွားဖို့ဆိုရင် ထာဝစဉ် တည်တံ့သော သစ်တောလုပ်ငန်းများနဲ့ စပ်လျဉ်းတဲ့ အရေး ပါတဲ့ ဝေါဟာရတွေကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်နေမှ သာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်မှန်းထားတဲ့ အနာဂတ်ကိုရရှိဖို့ အတူတူပူး ပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မယ်လို့ CIFOR-ICRAF (The Center for International Forestry Research and World Agroforestry) ကနေ Sweden နိုင်ငံ Stockholm မြို့မှာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၃ ရက်ကနေ ၂၉ ရက်နေ့ထိ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ (၂၆) ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့သစ်တောများ ညီလာခံ (26th IUFRO World Forestry Congress) မတိုင်မီ မီးမောင်းထိုးပြသထားပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဒီ ဆောင်းပါးမှာ ထာဝစဉ်တည်တံ့သောသစ်တောလုပ်ငန်း များအတွက် အရေးပါတဲ့ ဝေါဟာရတွေကို မျှဝေသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၁) သီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်ပျိုးခြင်း (Agroforestry)

Agroforestry ဆိုသည်မှာ လယ်ယာသီးနှံများနှင့် သစ်တောသစ်ပင်များ သို့မဟုတ် လယ်ယာသီးနှံများ၊ တိရစ္ဆာန်များနှင့် သစ်တောသစ်ပင်များ ပေါင်းစပ်ထားသည့် မြေယာအသုံးပြုမှုဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အကြား အပြန်အလှန် အကျိုးပြုနိုင်သော စနစ်တစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။ လယ် ယာအထွက်နှုန်းကို မြှင့်တင်ခြင်း၊ လယ်ယာဝင်ငွေ တိုးမြှင့် ခြင်းဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေသကဲ့သို့ မြေဆီ လွှာနှင့် ရေထိန်းသိမ်းခြင်းကိုလည်း အထောက်အကူပြုစေ နိုင်ပါသည်။

(၂) ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ (Biodiversity)

Biodiversity ဆိုသည်မှာ တိရစ္ဆာန်များ၊ အပင် များ၊ မှိုများနှင့် အဏုဇီဝသက်ရှိများအပါအဝင် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ သက်ရှိအမျိုးမျိုးတို့ကို ဆိုလိုပြီး ၎င်းတို့ကြား အပြန်အလှန် အကျိုးသက်ရောက်မှုများသည် ဂေဟစနစ် ဟန်ချက်ညီ

အောင် ထိန်းသိမ်းရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ အသက်ရှင်နေထိုင်မှုကို အထောက်အပံ့ပေးရာတွင် အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပါသည်။ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများဟုဆိုရာတွင် သစ်ပင် ထုတ်ရသေးသည့် တောများ(သို့မဟုတ်)လူအများဝင်ရောက်မှု များသော တောများသာမက မြို့ပြဧရိယာများနှင့် လယ်ယာ မြေများကဲ့သို့သော အခြားမြေယာရှုခင်းများရှိ ဇီဝမျိုးစုံ မျိုးကွဲများကိုလည်း လေ့လာဆန်းစစ်ပြီး ကာကွယ်ထိန်း သိမ်းရန် အရေးကြီးပါသည်။

(၃) ဇီဝစီးပွားရေး (Bioeconomy)

Bioeconomy ဆိုသည်မှာ အစားအစာ၊ ကျန်းမာ ရေးပစ္စည်းများ၊ ထုတ်ကုန်များ၊ အထည်အလိပ်နှင့် စွမ်း အင်များ ထုတ်လုပ်ရန် သီးနှံများ၊ သစ်တောများ၊ ငါး၊ တိရစ္ဆာန်များနှင့် အဏုဇီဝပစ္စည်းများ ကဲ့သို့သော ပြန်လည် ပြည့်ဖြိုးမြဲ ဇီဝအရင်းအမြစ်များကို အသုံးပြုသည့် စီးပွား ရေး ကိုဆိုလိုသည်။

(၄) ဇီဝနှင့် ဇီဝမဟုတ်သော ခြိမ်းခြောက်မှုများ (Biotic/ Abiotic threats)

ကျွန်ုပ်တို့ကမ္ဘာမြေပေါ်ရှိ သစ်တောများသည် အမျိုးမျိုးသော ခြိမ်းခြောက်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ Biotic threats သည် ရောဂါပိုးမွှားများ၊ ပေါင်းပင်များကဲ့သို့ အန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် သက်ရှိများကြောင့် အပင်ကြီးထွား မှု၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ကုန်ထုတ်စွမ်းအားအပေါ် သက် ရောက်မှုများ ဖြစ်စေသည်။ Abiotic threats တွင် မုန် တိုင်းများ၊ မီးလောင်ကျွမ်းမှုများ၊ မိုးခေါင်မှုနှင့် အပူလှိုင်း များကဲ့သို့သော အရာများပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့သည် ရာသီ ဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် နေရာအများအပြားတွင် မကြာ ခဏ ပိုမိုပြင်းထန်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ဤဇီဝမဟုတ် သောခြိမ်းခြောက်မှုများကို ကျွန်ုပ်တို့ မတားဆီးနိုင်သော် လည်း ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းကို တတ်နိုင်သမျှ လျော့ပါး စေရန် လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။

(၅) ထောက်ခံချက် (Certifications)

Certifications ဆိုသည်မှာ ရေရှည်တည်တံ့သော သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှုကို မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်သည့်

ဈေးကွက်အခြေပြု ယန္တရားတစ်ခုဖြစ်ပြီး လွတ်လပ်သော တတ်ယအဖွဲ့အစည်းမှ သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှုကို စစ်ဆေးကာ ၎င်းတို့၏ ဂေဟစနစ်၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးစံနှုန်းများနှင့်အညီ လိုက်လျောညီထွေရှိမှုတို့ကို အကဲဖြတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

(၆) ဒေသခံပြည်သူ့အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော (Community Forestry)

Community Forestry ဆိုသည်မှာ ဒေသခံပြည်သူများအား ၎င်းတို့နေထိုင်သည့် သစ်တောများနှင့် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် ရှင်သန်မှုအတွက် မှီခိုအားထားရသော သစ်တောများကို တိုက်ရိုက်စီမံအုပ်ချုပ်စေရန် ခွင့်ပြုခြင်းဖြစ်သည်။ ရိုးရှင်းသည်ဟု ယူဆရသော်လည်း ရပိုင်ခွင့်များ၊ အဖွဲ့လိုက် စုပေါင်းစီမံအုပ်ချုပ်နိုင်ခြင်း၊ ဆက်စပ်ပတ်သက်သူများ ပါဝင်သော မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ စီမံအုပ်ချုပ်ခွင့်ပေးအပ်ခြင်း စသည့် စိန်ခေါ်မှုများအားလုံးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၇) Dendroecology

Dendroecology ဆိုသည်မှာ သစ်ပင်များ၏ နှစ်ကွင်းများနှင့် ဆက်စပ်သော ဂေဟစနစ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာကို လေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။

(၈) ဂေဟစနစ်အခြေပြု လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေခြင်း (Ecosystem-based Adaptation)

Ecosystem-based Adaptation ဆိုသည်မှာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအပေါ် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်နိုင်သည့် မဟာဗျူဟာကို ဆိုလိုသည်။ ဥပမာအားဖြင့် သစ်တောပြန်လည်တည်ထောင်ခြင်းဖြင့် သဲကန္တာရဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို ထိန်းထားနိုင်ခြင်း၊ သစ်ပင်များစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် ရေလွှမ်းမိုးမှုအန္တရာယ်ကာကွယ်နိုင်ခြင်း၊ ဒီရေတောများရှိခြင်းဖြင့် ကမ်းရိုးတန်းဒေသများတွင် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်မြင့်တက်မှုနှင့် မုန်တိုင်း၊ ဒီရေလှိုင်းများမှ အကာအကွယ်ပေးနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

(၉) သစ်တောမျိုးရိုးဗီဇ အရင်းအမြစ်များ (Forest genetics resources)

တောင်သူလယ်သမားများနှင့် သစ်တောအပေါ် မှီခိုသူများ၏ အစားအစာနှင့် အခြားဝန်ဆောင်မှုများ ထုတ်လုပ်နိုင်မှုသည် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ၏ မျိုးရိုးဗီဇ မျိုးစိတ်များနှင့် ဂေဟစနစ်များပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။ သစ်တောမျိုးရိုးဗီဇ အရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများသည် သိပ္ပံနည်းကျဖန်တီးထားသော နည်းပညာများဖြင့် သစ်ပင်

မျိုးစိတ်များကို ကာကွယ်ရန်၊ သဘာဝတော ပြင်ပတွင် စိုက်ပျိုးနိုင်သော သစ်ပင်များအဖြစ် ဖန်တီးရန်နှင့် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးသူများအတွက် အစားအစာ၊ သစ်နှင့် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များအပါအဝင် သင့်လျော်သော ပျိုးပင်များ ဖြန့်ဝေရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။

(၁၀) ကျားမတန်းတူညီမျှမှုနှင့် လူမှုရေးပါဝင်မှု (Gender Equality and Social Inclusion)

Gender Equality and Social Inclusion သည် သစ်တောနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပေါ်တွင် မှီခိုနေသူများအတွက် အလွန်အရေးပါသော အရာဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၊ ဌာနေတိုင်းရင်းသားများနှင့် အခြားသော လူမျိုးစုများသည် သစ်တောနှင့် သစ်ပင်ကိုအခြေခံသည့် မြေယာရှုခင်းဆိုင်ရာ အသိပညာ ကြွယ်ဝပြီး မှီခိုအားထားနေရသော်လည်း ခေါင်းဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍနှင့် သယံဇာတအရင်းအမြစ်များအပေါ် အကျိုးပြုသူများအဖြစ် ကိုယ်စားပြုမှု နည်းပါးနေသေးကြောင်း တွေ့ရသည်။

(၁၁) သစ်မဟုတ်သော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ (Non-Timber Forest Products)

Non-Timber Forest Products ဆိုသည်မှာ သစ်သီးဝလံများ၊ အခွံမာသီးများ၊ ဝါး၊ ကြိမ်၊ ပျားရည်နှင့် ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ ကဲ့သို့သော သစ်တောများမှ စုဆောင်းရရှိနိုင်သော ထုတ်ကုန်များကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ လူဦးရေ ၁.၅ ဘီလီယံခန့်သည် သစ်မဟုတ်သော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို ၎င်းတို့၏ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် အသုံးပြုရန် သို့မဟုတ် စီးပွားဖြစ်ရောင်းချရန် ထုတ်ယူသုံးစွဲလျက် ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်။ ထာဝစဉ်တည်တံ့သော သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှုတွင် သစ်မဟုတ်သော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ၏ တန်ဖိုးကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် ရေရှည်တည်တံ့သော ထုတ်လုပ်ခြင်းအတွက် စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများလည်း ပါဝင်ပါသည်။

(၁၂) တိကျပြီး မှန်ကန်မှုမြင့်မားသော သစ်တောလုပ်ငန်း (Precision Forestry)

Precision Forestry ဆိုသည်မှာ သစ်တောများ၏ အခြေအနေနှင့် ကြီးထွားမှုပုံစံများကို အသေးစိတ် သိရှိရန်အတွက် ဒရုန်းများ၊ လေဆာစကင်နီနှင့် မြေဆီလွှာအာရုံခံကိရိယာများကဲ့သို့သော ခေတ်မီ နည်းပညာများကို အသုံးပြု၍ လေ့လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့လေ့လာခြင်းမှ ရရှိသော ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များကို အသုံးပြု၍ ပိုမိုကောင်းမွန်သော သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။

(၁၃) မူလသစ်တော (Primary Forest)

PDF Compressor Free Version

Primary Forest ဆိုသည်မှာ မူလတော၏ မူလက မူကြောင့် ဂေဟစနစ်များအပေါ်တွင် သိသာထင်ရှားသည့် ထိခိုက်မှုမရှိဘဲ သဘာဝအတိုင်း တည်ရှိနေသော သစ်တောကို ဆိုလိုပါသည်။ မည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှဝင် ရောက်အသုံးမပြုရဟု ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ ၎င်း သစ်တောများ၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် အသုံးပြုမှုကို ဂရုတစိုက်ထိန်းချုပ်ထားပြီး ဒေသမျိုးရင်းပင်များနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ နေထိုင်ကျက်စားရာနေရာများကို ရေရှည်ထိန်းသိမ်းထားခြင်းသာဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့တွင် မြင့်မားသော ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများနှင့် ကာဗွန်စုပ်ယူနိုင်မှုရှိကြပြီး အရေးကြီးသော ဂေဟစနစ် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်စွမ်းရှိပါသည်။ ယခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှ ထိပ်တန်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့များက ကမ္ဘာမြေ၏ ကျန်ရှိသော အဓိက မူလသစ်တောများ ကာကွယ်ခြင်းကို အရှိန်အဟုန် မြှင့်ဆောင်ရွက်ရန် ကတိကဝတ်ပြုခဲ့ကြပါသည်။

(၁၄) ရွေးချယ်ခုတ်လှဲခြင်း (Selective Logging)

Selective Logging ဆိုသည်မှာ သစ်တောများတွင် သစ်ထုတ်ရန်ရွေးချယ်ထားသော သစ်ပင်များအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု အနည်းဆုံးဖြင့် ဂရုတစိုက်ခုတ်လှဲသည့် နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် သစ်ခုတ်လှဲခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် အခြားသော သစ်တောအသုံးပြုမှုတို့အကြား မှန်ကန်သော မျှခြေကို ရရှိရန် ဂရုတစိုက်ရွေးချယ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

(၁၅) သစ်တောစိုက်ပျိုးပြုစုပျိုးထောင်ခြင်း (Silviculture)

Silviculture ဆိုသည်မှာ သိပ္ပံနည်းကျ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးပြုစုခြင်းဆိုင်ရာ အနုပညာရပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် သီးခြားချမှတ်ထားသော ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီရန် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ပင်ကျပ်နုတ်ခြင်းနှင့် သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ပါဝင်သည်။

(၁၆) ထာဝစဉ် တည်တံ့သော သစ်တောလုပ်ငန်း (Sustainable Forestry)

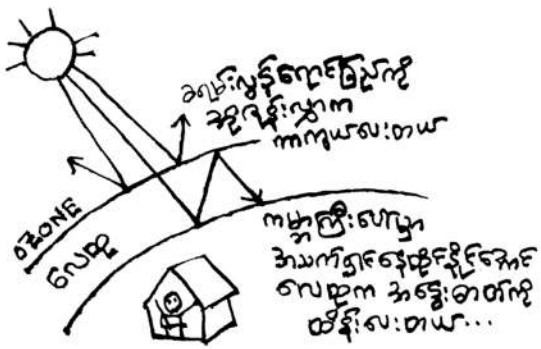
Sustainable Forestry ဆိုသည်မှာ အနာဂတ်မျိုးဆက်သစ်များအတွက် သစ်တောများ ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်အတူ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးလိုအပ်ချက်များကိုပံ့ပိုးပေးရန်အတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များနှင့် သစ်တောအပေါ် မှီခိုနေသော ပြည်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဟန်ချက်ညီအောင် ထိန်းညှိပေးသော လုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။

Source: [https:// forestsnews. cifor. org/ 87773 / sustainable-forestry-terms-you-should-know?](https://forestsnews.cifor.org/87773/sustainable-forestry-terms-you-should-know/)

စာမျက်နှာ (၄၆) မှအဆက်

သည့် ဒြပ်ပစ္စည်းများလျော့ချရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ အိုဇုန်းလွှာပျက်စီးမှုကို ကာကွယ်ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့်အတူ ကမ္ဘာ့ပူနွေးမှု အလားအလာမြင့်မားသည့် ဒြပ်ပစ္စည်းများကိုပါ လျော့ချနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၁၅) ရက်နေ့တွင် ရဝမ်ဒါနိုင်ငံ၊ ကီရီလီမြို့၌ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် မွန်ထရီယယ် နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ (၂၈) ကြိမ်မြောက်အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်အရ သဘောတူချမှတ်ခဲ့သည့် ဟိုက်ဒရိုဖလူရိုကာဗွန်သုံးစွဲမှု လျော့ချရပ်ဆိုင်းရေးဆိုင်ရာ ကီရီလီ ပြင်ဆင်ချက်တွင်လည်း အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ရေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများအနေဖြင့် ဟိုက်ဒရိုဖလူရိုကာဗွန် (HFCs) သုံးစွဲမှုဆိုင်ရာ အခြေခံနှစ် ပမာဏကို တွက်ချက်နိုင်ရေးအတွက် Hydrofluorocarbon (HFCs) Volunteer Data Assessment Team အား ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး၊ ၂၀၂၀၊ ၂၀၂၁ နှင့် ၂၀၂၂ တို့တွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တင်သွင်းသုံးစွဲသည့် ဟိုက်ဒရိုဖလူရိုကာဗွန် (HFC) ပမာဏကို ပျမ်းမျှအချက်အလက်အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ရန် ဟိုက်ဒရိုဖလူရိုကာဗွန်သုံးစွဲမှုနှင့် ပတ်သတ်သည့် အချက်အလက်များကောက်ယူခြင်း၊ နိုင်ငံအဆင့် အစီရင်ခံစာ ရေးသားခြင်း၊ နိုင်ငံအဆင့်အစီရင်ခံစာပါ အချက်အလက်များကို အတည်ပြုနိုင်ရေး ညှိနှိုင်းအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ဟိုက်ဒရိုဖလူရိုကာဗွန်သုံးစွဲမှု ထိန်းချုပ်/ လျော့ချနိုင်ရန်အတွက် အိုဇုန်းလွှာပျက်စီးစေသော ဒြပ်ပစ္စည်းများဆိုင်ရာလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခြင်းအမိန့်အား ကီရီလီပြင်ဆင်ချက်နှင့်အညီ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်နိုင်ရေး ကနဦး ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်-

ပန်းရည်စုပ်ကျောနီငှက်

PDF Compressor Free Version

ဦးဟုတ်လင်း

- အင်္ဂလိပ်အမည် - Scarlet - backed Flowerpecker.
- သိပ္ပံအမည် - *Dicaeum cruentatum*.
- မျိုးစဉ် - Passeriformes.
- မျိုးရင်း - Dicaeidae
- မျိုးစု - Dicaeum
- မျိုးစိတ် - *Cruentatum* တို့ ဖြစ်ကြသည်။

၎င်းမျိုးရင်း၌ပါဝင်သော ငှက်များမှာ --

၁။ ပန်းရည်စုပ်ငှက် Scarlet - backed Flowerpecker, *Dicaeum cruentatum*. ငှက်တစ်မျိုးတည်းကိုသာ မြန်မာနိုင်ငံ၌ တွေ့ရှိရသည်။

နေထိုင်ကျက်စားရာ နေရာဒေသများ

ပန်းရည်စုပ်ကျောနီငှက်ကို ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ၊ ဘူတန် ၊ ဘရူနိုင်း၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ တရုတ် ၊ အိန္ဒိယ ၊ အင်ဒိုနီးရှား ၊ လာအို ၊ မလေးရှားနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့၌ နေထိုင်ကျက်စားကြသည်။ ပြန်ပေါက်သည့် သစ်တောများနှင့် ရွက်အုပ်ပွင့်လင်းသည့် သစ်တောများ၌ ကျက်စားကြသည်။

